

ROCZNIK MIĘDZYNARODOWEGO CENTRUM KULTURY KRAKÓW 2010

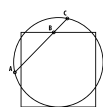
NR 19

ROCZNIK
MIĘDZYNARODOWEGO
CENTRUM KULTURY
KRAKÓW 2010

NR 19

MIĘDZYNARODOWE CENTRUM KULTURY W ROKU 2010

KALENDARIUM (STYCZEŃ – GRUDZIEŃ 2010)

KONFERENCJE • SEMINARIA

- 67 — Przestrzeń kulturowa Rumunii
- 79 — Zarządzanie miejscami wpisanymi na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO w Polsce i w Norwegii. Seminarium w Norwegii
- 85 — Konserwacja i ochrona dziedzictwa kulturowego. Systemy zarządzania dziedzictwem kulturowym w krajach Grupy Wyszegradzkiej
- 87 — Dziedzictwo wobec wyzwań współczesności. IV konferencja ministrów kultury państw ASEAN
- 89 — Zarządzanie miejscami wpisanymi na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO w Polsce i w Norwegii
- 93 — Mit Galicji

WYSTAWY

- 99 — Parlament Europejski. Od środka
- 101 — Dom miłośnika sztuki. Kultura artystyczna Czech i Moraw 1870–1930
- 105 — Melodia dwóch pieśni. Fotografie Marka Povera
- 109 — Andreas Feininger. Nowy Jork, lata czterdzieste
- 113 — Grupa Bloomsbury. Brytyjska bohema kręgu Virginii Woolf
- 117 — Obecność. Fotografie Lwowa Ihora Kruta

PROGRAMY EDUKACYJNE

- 121 — Akademia Dziedzictwa
- 123 — Management of UNESCO World Heritage Cultural Sites in Visegrad Countries
- 125 — Dziedzictwo Kresów. Międzynarodowe seminarium objazdowe, część 2. „Z Krakowa do Wilna”
- 129 — Heritage awareness. Indian-Polish project for heritage education. Study visit of INTACH team to Poland
- 133 — Program edukacyjny towarzyszący wystawom

PROJEKTY • SIECI • PROGRAMY

- 139 — AHICE. Art Historian Information from Central Europe
- 140 — Eurośródziemnomorska Fundacja Dialogu Kultur im. Anny Lindh
- 143 — W poszukiwaniu utraconej Rzeczypospolitej. Polska jedno- czy wielokulturowa?
- 146 — Forum Eurośródziemnomorskiej Fundacji Dialogu Kultur im. Anny Lindh
- 149 — Spotkanie polskiej sieci Eurośródziemnomorskiej Fundacji Dialogu Kultur im. Anny Lindh
- 153 — Zarządzanie miejscami wpisanymi na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO w Polsce i w Norwegii
- 155 — Thesaurus Poloniae

PUBLIKACJE • BIBLIOTEKA • CZYTEL尼亚

158 — Publikacje 2010

163 — Biblioteka мск i Czytelnia Rolanda Bergera

ANEKS

166 — Rada Programowa Międzynarodowego Centrum Kultury

167 — Struktura organizacyjna Międzynarodowego Centrum Kultury

169 — Partnerzy, mecenasi i sponsorzy Międzynarodowego Centrum Kultury (styczeń – grudzień 2010)

171 — Statut Międzynarodowego Centrum Kultury

MIĘDZYNARODOWE CENTRUM KULTURY W ROKU 2010

Przekonanie, iż skuteczna ochrona dziedzictwa kulturowego nie jest dzisiaj możliwa bez zaakceptowania jego różnorodności, znajduje odzwierciedlenie w szerokim horyzoncie geograficznym programów badawczych i edukacyjnych podejmowanych przez Międzynarodowe Centrum Kultury w roku 2010. Obok tradycyjnych wektorów współpracy środkowoeuropejskiej ukierunkowanych na fenomeny Europy Jagiellońskiej, krajów wyszegradzkich i habsburskiej Mitteleuropy, zwraca uwagę coraz szersza współpraca i obecność mck poza Europą. Mam na myśli zarówno nasz wkład w dialog międzynarodowy w ramach struktur takich jak UNESCO, ASEM (skupiająca m.in. kilkanaście krajów azjatyckich) i Eurośródziemnomorska Fundacja Dialogu Kultur im. Anny Lindh, jak i owocną współpracę bilateralną z partnerami z Japonii, Chin i Indii. Bo rozmowa o dziedzictwie ma dzisiaj wymiar globalny. Owoce tego dialogu i eksperckiej współpracy wykorzystujemy równocześnie w dyskusji nad tworzeniem skutecznego systemu ochrony dziedzictwa kulturowego w Polsce. Taki cel miał między innymi projekt *Zarządzanie miejscami wpisanymi na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO w Polsce i w Norwegii*. Jego rezultaty mogliśmy wykorzystać w pracach powołanego przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego po Kongresie Kultury Polskiej Zespołu Zadaniowego ds. Ochrony Dziedzictwa, który przygotował założenia dla nowej polityki państwa w tym zakresie.

Przenoszeniu doświadczenia innych na grunt polski, ale i dialogowi z sąsiadami służy też najnowsza inicjatywa wydawnicza Międzynarodowego Centrum Kultury – „Herito”, kwartalnik ukazujący się w wersji polsko-angielskiej. Mamy nadzieję, że stanie się jedynym w swoim rodzaju forum dyskusji o dziedzictwie, kulturze, współczesności i przyszłości. Pismo koncentruje się wokół zagadnień miejsca i związanej z nim refleksji, przestrzeni i jej znaczeń, geografii wyobraźni i pamięci. Pretekstem do rozważań jest Europa Środkowa, której doświadczenie i kulturowe dylematy są tyleż specyficzne, ile trafiające w sedno współczesnej debaty. Chcielibyśmy tym doświadczeniem dzielić się ze światem.

Centrum to próba wielowymiarowego odczytania naszej przeszłości – w interakcji z sąsiadami i partnerami. Wartością dodaną naszych kontaktów, a równocześnie medium w dialogu z polską publicznością są wystawy prezentowane w Galerii Międzynarodowego Centrum Kultury. Rok 2010 był niewątpliwie rokiem wielu ważnych wystaw. Szczególnym zainteresowaniem publiczności cieszyły się ekspozycje przygotowane wspólnie z naszymi czeskimi, amerykańskimi i angielskimi partnerami: *Dom miłośnika sztuki. Kultura artystyczna Czech i Moraw 1870–1930, Andreas Feininger. Nowy Jork, lata czterdzieste i Grupa Bloomsbury. Brytyjska bohema kręgu Virginii Woolf*. Dla wielu odwiedzających Centrum były one odkrywaniem nowych, nieznanych „terytoriów”...

Jeśli więc nasze programy roku 2010 przyczyniły się do budowy społecznej wrażliwości na Innego, jeśli stały się inspiracją do zrozumienia istoty relacji pomiędzy przeszłością i przyszłością, otwarciem na dziedzictwo nowoczesności oraz inspiracją do szerszej refleksji nad przyszłością naszej przeszłości, to rok 2010 potwierdził, iż Międzynarodowe Centrum Kultury chce nie tylko nowocześnie myśleć i mówić o przeszłości, ale również wkomponować ją w nieustającą zmianę, jakiej jesteśmy uczestnikami.

prof. dr hab. Jacek Purchla

DYREKTOR MIĘDZYNARODOWEGO CENTRUM KULTURY

KALENDARIUM

STYCZEŃ

4/01 Warszawa, Zamek Królewski. Wykład prof. Jacka Purchli o systemie ochrony dziedzictwa kulturowego w Polsce po 1989 roku, wygłoszony dla studentów Wydziału Historycznego Podyplomowych Studiów Muzealnych Akademii Humanistycznej im. Aleksandra Gieysztora w Pułtusk

10/01 Projekcja filmu w reżyserii Fatiha Akina *Na krawędzi nieba* w ramach wydarzeń towarzyszących wystawie *Parlament Europejski. Od środka*

12/01 *Europa jako pogranicze* – wykład prof. Jerzego Mikułowskiego-Pomorskiego w ramach wydarzeń towarzyszących wystawie *Parlament Europejski. Od środka*

13/01 Posiedzenie Rady Programowej MCK

Od lewej: prof. Jerzy Wyrozumski, prof. Jerzy Mikułowski-Pomorski, Wojciech Czech i Katarzyna Jagodzińska (protokołująca obrady)

Od lewej: dyr. Anna Gawron, prof. Andrzej Rottermund (przewodniczący Rady)

Spotkanie noworoczne pracowników i współpracowników MCK

Od lewej: prof. Karol Musioł, rektor Uniwersytetu Jagiellońskiego, i prof. Jerzy Wyrozumski, sekretarz generalny Polskiej Akademii Umiejętności

Udział prof. Jacka Purchli w posiedzeniu Kapituły Konkursu Krakowskie Nagrody Allianz 2009 – Kultura, Nauka, Media

15–17/01

Ustroń. Udział prof. Jacka Purchli w xxx Sympozjum Naukowym *Współczesna gospodarka i administracja publiczna*, zorganizowanym przez Katedrę Gospodarki i Administracji Publicznej Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie; w ramach sympozjum prof. J. Purchla poprowadził blok tematyczny *Kultura a transformacja* z udziałem m.in. ministra Bogdana Zdrojewskiego

19/01

Warszawa • Uniwersytet Warszawski, Wydział Geografii i Studiów Regionalnych. Udział prof. Jacka Purchli jako recenzenta w kolokwium habilitacyjnym dr. Mariusza Rzepczyńskiego • Polski Komitet ds. UNESCO. Udział prof. Jacka Purchli w spotkaniu programowym konferencji *Edukacja poprzez kulturę*

20/01 Udział prof. Jacka Purchli w seminarium *Dobre rządzenie*, zorganizowanym przez Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie; prof. J. Purchla wygłosił wykład *Instytucje publiczne i dyplomacja kulturalna. Potencjały i wyzwania*

26/01 Udział prof. Jacka Purchli w spotkaniu komitetu na rzecz powołania Fundacji „Panteon Narodowy”, mającej zająć się budową Panteonu Narodowego w kościele św.św. Piotra i Pawła

27/01–24/03 Londyn, Wielka Brytania. Prezentacja wystawy *Świat przed katastrofą. Żydzi krakowscy w dwudziestoleciu międzywojennym* w londyńskiej Westminster Synagogue w ramach programu *Polska! Year*

28/01 Podsumowanie pierwszej edycji (pilotażowej) realizowanego przez mck w imieniu Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego programu stypendialnego Thesaurus Poloniae z udziałem jej uczestników: prof. Mykoły Riabczuka z Kijowa, dr Żanny Komar z Iwano-Frankiwska i Józefa Porzeckiego z Grodna; w spotkaniu uczestniczyli także prof. Jacek Purchla, dr Beata Nykiel i Michał Wiśniewski

Warszawa, Dom Polonii. Udział Ewy Wojtoń w seminarium *Doskonalenie systemów ochrony i zarządzania dóbr wpisanych na Listę UNESCO*

29/01 Warszawa, Zamek Królewski. Udział prof. Jacka Purchli w posiedzeniu Rady Powierniczej Zamku Królewskiego

LUTY

1/02 Wernisaż wystawy *Dom miłośnika Sztuki. Kultura artystyczna Czech i Moraw 1870–1930*. Otwarcia wystawy dokonali prof. Václav Riedlbauch, minister kultury Republiki Czeskiej, dr Monika Smoleń, podsekretarz stanu w MKiDN, Jan Sechter, ambasador Republiki Czeskiej w RP, prof. Pavel Zatloukal, dyrektor Muzeum Sztuki w Ołomuńcu, oraz Maciej Szymanowski, dyrektor Instytutu Polskiego w Pradze

Od lewej: dr Monika Smoleń, prof. Václav Riedlbauch, ambasador Jan Sechter

Prof. Pavel Zatloukal i dr Monika Smoleń w Galerii mck

Od lewej: dr David Voda, dr Anežka Šimková i prof. Václav Riedlbauch

1-3/02

Krzyżowa, Świdnica, Wrocław. Warsztaty polskiej sieci Fundacji im. Anny Lindh organizowane przez mck

16/02

Udział prof. Jacka Purchli w Zebraniu Plenarnym Społecznego Komitetu Odnowy Zabytków Krakowa

17-19/02

Paryż, Francja. Udział prof. Jacka Purchli w międzynarodowym spotkaniu eksperckim w Europe and North America UNESCO World Heritage Centre służącym wypracowaniu roboczej wersji dokumentu *Heritage Urban Landscape*

18/02

Natura ojczysta i uniwersalna: przemiany czeskiej „krajinomalby” od romantyzmu po modernizm – wykład Michała Burdzińskiego w ramach cyklu *Czeskie czwartki. Spotkania ze sztuką południowych sąsiadów*, towarzyszącego wystawie *Dom miłośnika sztuki. Kultura artystyczna Czech i Moraw 1870–1930*

21/02

Dzień Otwarty w mck, wydarzenie towarzyszące wystawie *Dom miłośnika sztuki. Kultura artystyczna Czech i Moraw 1870–1930*. W programie m.in. zwiedzanie wystawy z przewodnikiem, warsztaty plastyczne dla dzieci, spotkanie z Leszkiem Mazanem oraz koncert Kwartetu Smyczkowego Filharmoników Krakowskich

Michał Burdziński oprowadza po wystawie

Spotkanie z Leszkiem Mazanem

Kraków na przełomie XIX i XX wieku – wykład prof. Jacka Purchli w Towarzystwie Miłośników Historii i Zabytków Krakowa

Udział dr Beaty Nykiel w międzynarodowej konferencji *Tajemnica grobu Mikołaja Kopernika. Dialog ekspertów*, zorganizowanej przez Polską Akademię Umiejętności, Polską Akademię Nauk oraz European Society for the History of Science

25/02

W stronę nowoczesności: historyzm, secesja, kubizm – wykład Heleny Postawki w ramach cyklu *Czeskie czwartki. Spotkania ze sztuką południowych sąsiadów*, towarzyszącego wystawie *Dom miłośnika sztuki. Kultura artystyczna Czech i Moraw 1870–1930*

25–26/02

Lwów, Ukraina. Udział prof. Jacka Purchli w dyskusji podsumowującej *Culture beyond nationalism?* w ramach warsztatów *Beyond Nationalism?: 20th Century East-Central European Cultural Processes*, zorganizowanych przez Centre for East European Language Based Area Studies, ucl School of Slavonic and East European Studies w Londynie

MARZEC

2/03

Wizyta Andy Rottenberg, kurator wystawy *Obok. Polska – Niemcy. 1000 lat historii w sztuce* zaplanowanej na rok 2011, z gośćmi: Gereonem Sievernichem, dyrektorem Martin-Gropius-Bau w Berlinie, Gregorem Lerschem, kierownikiem projektu Martin-Gropius-Bau, i prof. Konradem Vanją, dyrektorem Museum Europäischer Kulturen wchodzącego w skład Staatliche Museen zu Berlin. W spotkaniu uczestniczyli prof. Jacek Purchla, dyr. Anna Gawron i Anna Śliwa

Wizyta Marka Lisanskiego, konsula generalnego Republiki Słowacji w Krakowie; spotkanie z prof. Jackiem Purchlą

3–8/03

Barcelona, Hiszpania. Udział Roberta Kuska i Joanny Sanetry-Szeligi, wraz z przedstawicielami sześciu organizacji i instytucji zrzeszonych w polskiej sieci Fundacji im. Anny Lindh, w Forum Fundacji im. Anny Lindh w Barcelonie (CCIB Centre Convencions Internacional Barcelona). Program wydarzenia obejmował m.in. targi międzykulturowe (stoisko polskiej sieci), wykłady, seminaria, panele dyskusyjne, wydarzenia artystyczne

4/03

Jakim Czechem był Jan Patočka? – wykład prof. Jacka Balucha w ramach wydarzeń towarzyszących wystawie *Dom miłośnika sztuki. Kultura artystyczna Czech i Moraw 1870–1930*

Spotkanie Komitetu Sterującego Grupy Ekspertów ds. Dziedzictwa Kulturowego reprezentujących Ministrów Kultury Państw Grupy Wyszegradzkiej – dr. Tamása Fejérdyego, (przewodniczącego Węgierskiego Narodowego Komitetu Icomos), inż. Lubicy Pinčíkovej (Monuments Board, National Office of Cultural Heritage of the Slovak Republic), prof. Jacka Purchli (dyrektora MCK), inż. Zdenka Nováka (sekretarza stanu w Ministerstwie Kultury Republiki Czeskiej) i dr. Gábora Soósa (National Office of Cultural Heritage, Budapest) – poświęcone przygotowaniu konferencji i kursu pt. *Konserwacja i ochrona dziedzictwa kulturowego. Systemy zarządzania dziedzictwem kulturowym w krajach Grupy Wyszegradzkiej*. W spotkaniu uczestniczyli także dr Beata Nykiel, Barbara Szyper i Michał Wiśniewski

Prof. Jacek Purchła przewodniczył posiedzeniu Wojewódzkiej Rady Ochrony Zabytków

5/03 Warszawa, Zamek Królewski. Udział prof. Jacka Purchli w Zebraniu Plenarnym Polskiego Komitetu Narodowego (ICOMOS) oraz w uroczystości wręczenia nagród Generalnego Konserwatora Zabytków i PKN ICOMOS im. prof. Jana Zachwatowicza, przyznawanych za wybitne osiągnięcia w dziedzinie badań i ochrony zabytków. Laureatami nagrody zostali toruńscy profesorowie: Marian Arszyski i Jan Tejchman; honorową nagrodę otrzymali prof. Michael Petzet, Krystyna Zachwatowicz i Andrzej Wajda – członek Rady Programowej MCK

7/03 Dzień Kobiet w Galerii mck w ramach wydarzeń towarzyszących wystawie *Dom miłośnika sztuki. Kultura artystyczna Czech i Moraw 1870–1930*; w programie oprowadzanie po wystawie oraz konkursy z nagrodami

8/03 Wizyta Jacka Woźniaka, dyrektora Departamentu Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego w Krakowie; spotkanie z prof. Jackiem Purchlą

Wizyta prof. Bogusława Dybasia, dyrektora Stacji Naukowej PAN w Wiedniu; spotkanie z prof. Jackiem Purchlą

Wizyta Abła A. Murcii Rosiana, dyrektora Instytutu Cervantesa w Krakowie; spotkanie z prof. Jackiem Purchlą, dyr. Anną Gawron i dr Moniką Rydiger

Udział prof. Jacka Purchli w uroczystości osiemdziesiątych urodzin prof. Jerzego Wyrozumskiego – członka Rady Programowej mck. W ramach uroczystości odbyła się dyskusja panelowa wokół książki prof. J. Wyrozumskiego *Cracovia Mediaevalis* z udziałem profesorów: Hanny Zaremskiej, Henryka Samsonowicza i Zdzisława Nogi

9/03 *Open Space, Reconnecting New York City with Its Waterfront* – wykład Chrisa Sharplesa w ramach cyklu poświęconego architekturze współczesnej, zorganizowanego wspólnie z Konsulatem Generalnym USA w Krakowie

10/03 Posiedzenie Komisji Rekrutacyjnej służące wyłonieniu stypendystów drugiej edycji programu Thesaurus Poloniae. Komisja, obradująca w składzie: prof. Jacek Purchła, prof. Andrzej Chwalba, dr Beata Nykiel i Michał Wiśniewski (sekretarz), wyłoniła troje stypendystów: prof. Csabę Kissa (Węgry, kategoria Senior), prof. Oscara E. Swana (USA, kategoria Senior) i dr Viktorię Kellermann (Węgry, kategoria Junior)

Wizyta dr. Józefa Grabskiego z Institute for Art Historical Research (IRSA); spotkanie z prof. Jackiem Purchlą

11/03

Warszawa, MKiDN. Prof. Jacek Purchla przewodniczył posiedzeniu Rady Ochrony Zabytków przy Ministrze Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Piękno uduchowione, a może piękna cielesność? Transparencje tendencji artystycznych czeskiego fin de siècle'u – wykład Michała Burdzińskiego w ramach cyklu *Czeskie czwartki. Spotkania ze sztuką południowych sąsiadów*, towarzyszącego wystawie *Dom miłośnika sztuki. Kultura artystyczna Czech i Moraw 1870–1930*

Udział Ewy Wojtoń w wykładzie prof. Roberta Traby, dyrektora Centrum Badań Historycznych PAN w Berlinie, *Pamięć i historia stosowana: nowe wyzwania w badaniu i edukacji o przeszłości*, wygłoszonym w Instytucie Historii Uniwersytetu Jagiellońskiego

12/03

Wizyta prof. Aloisa Woldana z Philologisch-Kulturwissenschaftliche Fakultät, Uniwersytet w Wiedniu; spotkanie z prof. Jackiem Purchlą i Anną Śliwą

15/03

Wizyta Lili Haber, przewodniczącej Związku Krakowian w Izraelu, wydawcy polskojęzycznego miesięcznika „Nowiny Krakowskie” oraz działaczki na rzecz dialogu polsko-izraelskiego; spotkanie z prof. Jackiem Purchlą

16/03

Green Architecture. Built Ecologies – wykład Anny Dyson w ramach cyklu poświęconego architekturze współczesnej, zorganizowanego wspólnie z Konsulatem Generalnym USA w Krakowie

16–19/03

Oslo, Norwegia. Udział prof. Jacka Purchli i Ewy Wojtoń w posiedzeniu Komitetu Sterującego projektu *Zarządzanie miejscami wpisanymi na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO w Polsce i w Norwegii*

17–19/03

Wrocław. Udział MCK w Targach Książki Naukowej

22/03

Udział prof. Jacka Purchli w otwarciu IX Europejskiej Giełdy Informacji Renowacyjnej EGIR 2010 w Urzędzie Miasta Krakowa

22–25/03

Bruksela, Belgia. Udział Joanny Sanetry-Szeligi w konferencji *Celebrating 25 years of European Capitals of Culture*

24/03

Wizyta Macieja Wilamowskiego, dyrektora biura Społecznego Komitetu Odnowy Zabytków Krakowa, oraz dr. Artura Choj-

nackiego; spotkanie z prof. Jackiem Purchlą i dyr. Anną Gawron na temat współpracy MCK i SKOZK

25/03 *Kubizmu wadzenie się z czasoprzestrzenią: chwytanie wszystkiego naraz po czesku* – wykład Michała Burdzińskiego w ramach cyklu *Czeskie czwartki. Spotkania ze sztuką południowych sąsiadów*, towarzyszącego wystawie *Dom miłośnika sztuki. Kultura artystyczna Czech i Moraw 1870–1930*

26/03 Warszawa. Udział prof. Jacka Purchli w posiedzeniu Komitetu Nauk o Sztuce PAN

29/03 Wydział Historyczny Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie. Udział prof. Jacka Purchli i dr Beaty Nykiel w drugim spotkaniu komitetu organizacyjnego II Kongresu Zagranicznych Badaczy Dziejów Polski

KWIECIEŃ

8/04 Wizyta Gábora Harsza, byłego ambasadora Węgier w Polsce; spotkanie z prof. Jackiem Purchlą

Wizyta studentów Europejskiej Politechniki Biznesu z Budapesztu; z działalnością MCK odwiedzających zapoznali Agata Wąsowska-Pawlik i Zoltán Gyalókay

Na dwóch biegunach funkcjonalizmu: Willa Tugendhat i architektura Złinu – wykład Heleny Postawki w ramach cyklu *Czeskie czwartki. Spotkania ze sztuką południowych sąsiadów*, towarzyszącego wystawie *Dom miłośnika sztuki. Kultura artystyczna Czech i Moraw 1870–1930*

9/04 Spotkanie z cyklu *Dojrzała sztuka*, obejmujące seminarium *W saloniku państwa Primavesich – secesja wiedeńska* oraz zwiedzanie wystawy *Dom miłośnika sztuki. Kultura artystyczna Czech i Moraw 1870–1930*

Małgorzata Jędrzejczyk przedstawia wiedeńską secesję

Katowice, Górnośląskie Centrum Kultury. Regionalne spotkanie z członkami oraz kandydatami do członkostwa w polskiej sieci Fundacji im. Anny Lindh; w programie spotkania m.in.: informacje na temat działalności Fundacji, polskiej sieci i jej projektów, konkursów grantowych, warsztatów i seminariów. Prowadzenie: Joanna Sanetra-Szeliga i Robert Kusek

Wrocław, Dom Spotkań im. Angelusa Silesiusa. Regionalne spotkanie z członkami oraz kandydatami do członkostwa w polskiej sieci Fundacji im. Anny Lindh; w programie spotkania m.in.: informacje na temat działalności Fundacji, polskiej sieci i jej projektów, konkursów grantowych, warsztatów i seminariów. Prowadzenie: Joanna Sanetra-Szeliga i Robert Kusek

10/04

Wizyta kilkudziesięcioosobowej delegacji pracowników Muzeum Sztuki w Ołomuńcu z dyrektorem muzeum prof. Pavlem Zatloukalem i dr Anežką Šimkovą, jedną z kuratorek wystawy *Dom miłośnika sztuki. Kultura artystyczna Czech i Moraw 1870–1930*. Gości przyjęli prof. Jacek Purchla i Anna Śliwa

13/04

Warszawa, MKiDN. Regionalne spotkanie z członkami oraz kandydatami do członkostwa w polskiej sieci Fundacji im. Anny Lindh. W programie spotkania m.in.: informacje na temat działalności Fundacji, polskiej sieci i jej projektów, konkursów grantowych, warsztatów i seminariów. Prowadzenie: Joanna Sanetra-Szeliga i Robert Kusek

13–20/04

Dżakarta, Solo, Indonezja. Udział prof. Jacka Purchli w spotkaniu przygotowawczym do IV konferencji ministrów kultury państw ASEM w Poznaniu we wrześniu 2010

14/04

Lublin, Ośrodek „Brama Grodzka – Teatr NN”. Regionalne spotkanie z członkami oraz kandydatami do członkostwa polskiej sieci Fundacji im. Anny Lindh; w programie spotkania m.in.: informacje na temat działalności Fundacji, polskiej sieci i jej projektów, konkursów grantowych, warsztatów i seminariów. Prowadzenie: Joanna Sanetra-Szeliga i Robert Kusek

Jarosław, Stowarzyszenie Muzyki Dawnej. Regionalne spotkanie z członkami oraz kandydatami do członkostwa polskiej sieci Fundacji im. Anny Lindh; w programie spotkania m.in.: informacje na temat działalności Fundacji, polskiej sieci i jej projektów, konkursów grantowych, warsztatów i seminariów. Prowadzenie: Joanna Sanetra-Szeliga i Robert Kusek

15/04

Rzeszów, Instytut Badań nad Cywilizacjami Wyższej Szkoły Informatyki i Zarządzania. Regionalne spotkanie z członkami oraz kandydatami do członkostwa polskiej sieci Fundacji im. Anny Lindh; w programie spotkania m.in.: informacje na temat działalności Fundacji, polskiej sieci i jej projektów, konkursów grantowych, warsztatów i seminariów. Prowadzenie: Joanna Sanetra-Szeliga i Robert Kusek

Krosno, Regionalne Centrum Kultur Pogranicza. Regionalne spotkanie z członkami oraz kandydatami do członkostwa polskiej sieci Fundacji im. Anny Lindh; w programie spotkania m.in.: informacje na temat działalności Fundacji, polskiej sieci i jej projektów, konkursów grantowych, warsztatów i seminariów. Prowadzenie: Joanna Sanetra-Szeliga i Robert Kusek

19/04

Wizyta uczestników międzynarodowego kursu w zakresie studiów europejskich organizowanego przez Instytut Europeistyki UJ w ramach programu IMPREST; z działalnością mck uczestników kursu zapoznała Helena Postawka

22/04

Spotkanie z cyklu *Dojrzała sztuka*, obejmujące seminarium na temat funkcjonalizmu i tendencji awangardowych w sztuce międzywojennej oraz zwiedzanie wystawy *Dom miłośnika sztuki. Kultura artystyczna Czech i Moraw 1870–1930*

Przymknięte oczy, uchylone drzwi snów: wizje surrealistów czeskich między Paryżem a Pragą – wykład Michała Burdzińskiego w ramach cyklu *Czeskie czwartki. Spotkania ze sztuką południowych sąsiadów*, towarzyszącego wystawie *Dom miłośnika sztuki. Kultura artystyczna Czech i Moraw 1870–1930*

Łódź, Łódź Art Center. Regionalne spotkanie z członkami oraz kandydatami do członkostwa polskiej sieci Fundacji im. Anny Lindh; w programie spotkania m.in.: informacje na temat działalności Fundacji, polskiej sieci i jej projektów, konkursów grantowych, warsztatów i seminariów. Prowadzenie: Joanna Sanetra-Szeliga i Robert Kusek

22–24/04

Balatonfüred, Węgry. Międzynarodowa konferencja *Dying Monuments in East-Central Europe* organizowana przez Fundację László Telekiego z Budapesztu we współpracy z mck. W ramach przygotowanej przez mck części z referatami wystąpili Zoltán Gyalókay (Ośrodek Strategii i Komunikacji

мск) oraz dr hab. Irma Kozina (Uniwersytet Śląski) i Paweł Baranowski (Muzeum Pałacu w Wilanowie)

23/04 Poznań, Wyższa Szkoła Bankowa. Regionalne spotkanie z członkami oraz kandydatami do członkostwa polskiej sieci Fundacji im. Anny Lindh; w programie spotkania m.in.: informacje na temat działalności Fundacji, polskiej sieci i jej projektów, konkursów grantowych, warsztatów i seminariów. Prowadzenie: Joanna Sanetra-Szeliga i Robert Kusek

23–24/04 Udział księgarni działającej w Galerii мск w Małopolskich Dniach Książki „Książka i Róża”

24/04 Udział prof. Jacka Purchli oraz Michała Wiśniewskiego w sesji naukowej *Wielki Kraków*, zorganizowanej przez Towarzystwo Miłośników Historii i Zabytków Krakowa oraz Muzeum Historyczne Miasta Krakowa. Prof. J. Purchla wygłosił referat *Narodziny Wielkiego Krakowa*, a M. Wiśniewski *Konkurs na plan Wielkiego Krakowa – poszukiwania nowej wizji miasta między nowoczesnością i swojskością*

25/04 Finisaż wystawy *Dom miłośnika sztuki. Kultura artystyczna Czech i Moraw 1870–1930*; w programie m.in.: oprowadzanie po wystawie, warsztaty dla dzieci i koncert Kwartetu Smyczkowego Filharmoników Krakowskich z repertuarem muzyki czeskiej

27/04 Warszawa, msz. Udział Roberta Kuska i Joanny Sanetry-Szeligi w spotkaniu na temat Unii dla Śródziemnomorza

28/04 Wizyta konsula generalnego Republiki Austrii w Krakowie Christophe’a Ceski; spotkanie z prof. Jackiem Purchlą

Wizyta robocza konsula generalnego Republiki Federalnej Niemiec w Krakowie dr. Heinza Petersa; spotkanie z prof. Jackiem Purchlą

Regionalne spotkanie z członkami oraz kandydatami do członkostwa polskiej sieci Fundacji im. Anny Lindh w Krakowie; w programie spotkania m.in.: informacje na temat działalności Fundacji, polskiej sieci i jej projektów, konkursów grantowych, warsztatów i seminariów. Prowadzenie: Joanna Sanetra-Szeliga i Robert Kusek

29/04 Spotkanie z cyklu *Dojrzała sztuka*, obejmujące seminarium na temat stylu zakopiańskiego oraz zwiedzanie wystawy *Dom miłośnika sztuki. Kultura artystyczna Czech i Moraw 1870–1930*

30/04 Udział prof. Jacka Purchli w uroczystości wręczenia Nagrody im. ks. Stanisława Musiała SJ, odbywającej się w Urzędzie Mia-

sta Krakowa; w programie uroczystości referat prof. J. Purchli
Kraków – miasto wielu kultur

Barcelona, Hiszpania. Udział Roberta Kuska i Joanny Sane-
try-Szeligi oraz przedstawicieli sześciu organizacji członkow-
skich polskiej sieci Fundacji im. Anny Lindh w Forum Fun-
dacji im. Anny Lindh

MAJ

2/05 Prof. Jacek Purchla przewodniczy uroczystości odsłonięcia
popiersia prof. Karoliny Lanckorońskiej w parku im. Henryka
Jordana

4/05 Inauguracja drugiej edycji programu Thesaurus Polo-
niae. Prof. Jacek Purchla spotkał się ze stypendystami:
prof. Csabą Kissem (Uniwersytet Loránda Eötvösa w Buda-
peszcie), prof. Oscarem E. Swanem (Uniwersytet w Pittsbur-
ghu), dr Viktorią Kellermann (Uniwersytet Katolicki Pétera
Pázmánya w Piliscsabie, Węgry)

6/05 Miechów. Udział prof. Jacka Purchli w wyjazdowym posiede-
niu Wojewódzkiej Rady Ochrony Zabytków zorganizowanym
w klasztorze Bożogrobców

7/05 Wizyta robocza dr Moniki Smoleń, podsekretarz stanu
w MKiDN; spotkanie z prof. Jackiem Purchlą oraz Agatą
Wąsowską-Pawlik

Wizyta Lonny Glaser i Anny Glaser z Institut zur Förderung
von Wissenschaftlern und Künstlern aus Ost- und Mitteleu-
ropa *Janineum* w Wiedniu; spotkanie z prof. Jackiem Purchlą

8/05 Wernisaż wystawy *Melodia dwóch pieśni. Fotografie Marka
Powera*, zorganizowanej jako jedna z głównych wystaw Mie-
siąca Fotografii 2010

Mark Power w Galerii mck

9/05 *Pomiędzy czymś i niczym* – prelekcja Marka Powera w ramach wydarzeń towarzyszących wystawie *Melodia dwóch pieśni*.
Fotografie Marka Powera

10/05 *Life Between Buildings* – wykład prof. Jana Gehla, światowej sławy urbanisty, profesora Royal Danish Academy of Fine Arts w Kopenhadze, w ramach cyklu poświęconego architekturze współczesnej, zorganizowanego wspólnie z Konsulatem Generalnym USA w Krakowie

12/05 Warszawa, MKiDN. Prof. Jacek Purchla przewodniczył posiedzeniu zamykającemu prace Zespołu Zadaniowego ds. Ochrony

Dziedzictwa, podczas którego przekazano ministrowi Bogdanowi Zdrojewskiemu dokument zawierający rekomendacje dotyczące naprawy systemu ochrony dziedzictwa kulturowego w Polsce

Udział prof. Jacka Purchli w otwarciu nowych przestrzeni w Bibliotece Wojewódzkiej w Krakowie

13/05 *Kiedy fotografia stała się sztuką?* – wykład Moniki Kozień-Świcy z cyklu *Fotograficzne czwartki* w ramach wydarzeń towarzyszących wystawie *Melodia dwóch pieśni. Fotografie Marka Powera*

14/05 Warszawa, MKiDN. Powołanie prof. Jacka Purchli przez ministra Bogdana Zdrojewskiego na członka Kapituły do Spraw Przyznawania Dorocznych Nagród Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w 2010 roku; prof. J. Purchla przewodniczył posiedzeniu Kapituły

Noc Muzeów w Galerii mck; w programie m.in.: oprowadzanie po wystawie *Melodia dwóch pieśni. Fotografie Marka Powera* oraz warsztaty dla dzieci

14–16/05 Zakopane. Udział prof. Jacka Purchli w sympozjum naukowym *Współczesna gospodarka i administracja publiczna*, zorganizowanym przez Katedrę Gospodarki i Administracji Publicznej Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie. Prof. J. Purchla moderował wykład mistrzowski prof. Władysława Stróżewskiego

16/05 Udział prof. Jacka Purchli w jubileuszu Krystyny Zachwatowicz w Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej „Manggha”

18/05 Wizyta prof. Zdzisława Najdera; spotkanie z prof. Jackiem Purchlą

20/05 Tyniec, opactwo Benedyktynów. Udział prof. Jacka Purchli w konferencji *Rola kultury i dziedzictwa kulturowego w Strategii dla Małopolski 2020*, zorganizowanej przez Urząd Marszałkowski. Prof. J. Purchla wygłosił wprowadzenie i moderował panel *Dziedzictwo kulturowe a rozwój regionu*

21/05 Wizyta grupy bibliotekarzy z tyskiego koła Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich; z działalnością mck gości zapoznał dr hab. Krzysztof Broński

23/05 *Siła przyciągania* – dzień otwarty w Galerii mck w ramach wydarzeń towarzyszących wystawie *Melodia dwóch pieśni. Fotografie Marka Powera*; w programie m.in.: oprowadzanie po wystawie oraz warsztaty dla dzieci

24/05

Wizyta nowego prezesa Związku Polskich Artystów Plastyków dr. Jacka Kucaby; spotkanie z prof. Jackiem Purchlą

26/05

Udział prof. Jacka Purchli w obchodach osiemdziesięciopięciolecia Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie. Prof. J. Purchla moderował dyskusję panelową *Uniwersytet Ekonomiczny w III Rzeczypospolitej*, poświęconą przekształceniom funkcji i rozwojowi uczelni w kontekście zmian zachodzących w ostatnich dwóch dekadach w polskiej gospodarce; w dyskusji uczestniczyli byli rektorzy UE: prof. Jerzy Mikułowski-Pomorski, prof. Tadeusz Grabiński i prof. Ryszard Borowiecki, oraz obecny rektor prof. Roman Niestrój

Promocja książki prof. Csaby Kissa, *Lekcja Europy Środkowej. Eseje i szkice*; prowadzenie prof. Jacek Purchla

27/05

Wykład prof. Jacka Purchli dla delegacji Vienna Science and Technology Fund na temat ochrony zabytków w Polsce w okresie transformacji

Udział prof. Jacka Purchli w sympozjum *20-lecie odrodzenia samorządu terytorialnego w Krakowie*, zorganizowanym przez Stołeczne Królewskie Miasto Kraków. Prof. J. Purchla wygłosił referat 27 maja 1990 – *Odrodzenie Samorządu w Krakowie*

Idea nowoczesności w fotografii architektury okresu dwudziestolecia międzywojennego – wykład Heleny Postawki z cyklu *Foto-*

graficzne czwartki w ramach wydarzeń towarzyszących wystawie *Melodia dwóch pieśni*. Fotografie Marka Powera

28–30/05

Duszniki Zdrój. Udział dr. hab. Krzysztofa Brońskiego w konferencji naukowej *Gospodarka i społeczeństwo a wojskowość na przestrzeni wieków*, zorganizowanej przez Uniwersytet Wrocławski oraz Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu. Dr hab. K. Broński wygłosił referat *Poaustrzyackie dziedzictwo wojskowe w Małopolsce i problemy jego rewitalizacji*

30/05

Zabawy z kolorem – warsztaty w ramach Dnia Dziecka w mck

31/05

Warszawa, MKiDN. Prof. Jacek Purchla przyjął z rąk ministra Bogdana Zdrojewskiego nominację na członka Komisji Selekcyjnej ds. Wyboru Europejskiej Stolicy Kultury 2016 w Polsce

CZERWIEC

2/06

Posiedzenie Rady Programowej mck

2–8/06

Seminarium objazdowe *Przestrzeń kulturowa Rumunii* w ramach cyklu *Przestrzeń kulturowa Europy Środkowej*

Wiceburmistrz Sybina Astrid Cora Fodor otwiera obrady polsko-rumuńskiego okrągłego stołu *Dziedzictwo i transformacja. 20 lat po...*

Monaster Horezu, profesorowie Andrzej Chwalba i Jacek Purchla z siostrą Ambrozią

8–12/06 Stambuł, Turcja. Udział prof. Jacka Purchli w konferencji Europa Nostra. Prof. J. Purchla został wybrany na członka Rady Europa Nostra

10/06 *Prawda, obiektywizm, realizm w fotografii* – wykład Natalii Żak z cyklu *Fotograficzne czwartki* w ramach wydarzeń towarzyszących wystawie *Melodia dwóch pieśni. Fotografie Marka Powera*

14/06 Udział Katarzyny Jagodzińskiej w konferencji *Państwo, gospodarka, społeczeństwo*, zorganizowanej przez Krakowską Akademię im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego. K. Jagodzińska zaprezentowała referat *Muzeum otwarte na ulicę* w ramach sesji *Ulica jako przestrzeń działań artystycznych i architektonicznych*

14–15/06 Bruksela, Belgia. Udział prof. Jacka Purchli w spotkaniu przygotowawczym do IV Konferencji Ministrów Kultury Państw ASEM w Poznaniu we wrześniu 2010

15/06 *Oswoić Polskę* – dyskusja z udziałem: Jamesa Hopkina, Davida Millera, Sørenga Gaugera, Moniki Lavoll i Darrina Wilde'a; prowadzenie: Marta Firlet-Bradshaw. Spotkanie w ramach programu towarzyszącego wystawie *Melodia dwóch pieśni. Fotografie Marka Powera*

15–23/06 Norwegia. Seminarium objazdowe i warsztaty dla polskich i norweskich uczestników projektu badawczego *Zarządzanie miejscami wpisanymi na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO w Polsce i w Norwegii*

W mieście górniczym Røros

Uczestnicy projektu w trakcie przeprawy przez Nærøfjord

17/06

Warszawa, Ambasada Republiki Węgierskiej. Promocja książki prof. Csaby Kissa *Lekcja Europy Środkowej. Eseje i szkice*

23/06

Udział dr Beaty Nykiel w uroczystości wręczenia prof. Irenie Homoli-Skąpskiej jubileuszowego tomu *Spółeczeństwo – Kultura – Inteligencja. Studia Historyczne* pod redakcją Elżbiety Orman i Grzegorza Niećka. Spotkanie odbyło się w Polskiej Akademii Umiejętności

23–25/06

Międzynarodowa konferencja *Konserwacja i ochrona dziedzictwa kulturowego. Systemy zarządzania dziedzictwem kulturowym w krajach Grupy Wyszegradzkiej* przygotowana we współpracy ze stałymi partnerami reprezentującymi Ministerstwo Kultury Republiki Czeskiej, węgierski National Office of Cultural Heritage oraz słowacki Monument Board, National Office of Cultural Heritage

Prof. Josef Štulc w sesji podsumowującej *Future of the past in V4 countries*

23/06–4/07

Sesja letnia *Management of UNESCO World Heritage Cultural Sites in Visegrad Countries*. Pierwsza część kursu obejmowała wykłady i zajęcia warsztatowe oraz wizyty w obiektach i miejscach UNESCO w Krakowie i okolicach. Drugą część stanowił objazd studyjny umożliwiający zapoznanie się z dziedzictwem UNESCO na Morawach (Republika Czeska)

Dziedziniec Collegium Maius – Michał Wiśniewski zapoznaje uczestników kursu z zagadnieniami konserwatorskimi dotyczącymi krakowskiego Starego Miasta

24/06

Polska rzeczywistość we współczesnej fotografii – wykład dr. hab. Andrzeja Szczerskiego z cyklu *Fotograficzne czwartki* w ramach wydarzeń towarzyszących wystawie *Melodia dwóch pieśni. Fotografie Marka Powera*

27–30/06

Kőszeg, Węgry. Udział Katarzyny Jagodzińskiej w konferencji *The XVth Kőszeg International Savaria Summer University Diversity Management in Politics, Culture and Society*, gdzie wygłosiła referat *Museums of Contemporary Art in Central Europe – Museum Boom after 1989*

28/06

Wizyta przedstawicieli instytucji kultury z Nadrenii Północnej-Westfalii: Johanny Bauer (Thalia Theater Hamburg), Georga Elbena (historyk sztuki, kurator „Videonale” – festiwalu video art w Kunstmuseum w Bonn), Anny Haas (kierownik literacki Schauspielhaus w Essen i teatru w Bochum), dr Gregora Jansena (historyk sztuki, dyrektor Kunsthalle Düsseldorf), dr. Gaila Kirkpatricka (historyk sztuki, kurator, dyrektor Galerii Sztuki Współczesnej w Monastyrze/ Münster), Sabine Köhncke (menedżer międzynarodowych projektów muzycznych, teatralnych w Biurze Kultury Landu Nadrenii Północnej-Westfalii z siedzibą w Wuppertalu), Dorotheey Neweling (kierownik literacki festiwalu Ruhrtriennale, międzynarodowego festiwalu kultury i sztuki Zagłębia Rudy), Wolfganga Rombeya (dyrektor Działu Kultury, Wychowania i Szkolnictwa Miasta Akwizgran), dr. Tilmana Schlömpa (muzykolog, Międzynarodowy Festiwal Beethovenowski w Bonn), Agnieszki Boleckiej (zastępca dyrektora Instytutu Polskiego w Düsseldorfie) i Lidii Kämmerlings (Instytut Polski w Düsseldorfie); z gośćmi spotkali się prof. Jacek Purchla i Anna Śliwa

30/06

Wizyta dr. Hienadzia Sahanowicza z Białorusi; spotkanie z prof. Jackiem Purchlą i dr Beatą Nykiel

LIPIEC

1/07

Wizyta JE Marcela Kurpershoek, ambasadora Królestwa Niderlandów w Polsce; z gościem spotkał się prof. Jacek Purchla

Wizyta JE Jana Sechtera, ambasadora Republiki Czeskiej w Polsce; z gościem spotkał się prof. Jacek Purchla

2/07

Udział prof. Jacka Purchli w konferencji *XX-lecie Samorządu Terytorialnego w Małopolsce*, zorganizowanej z okazji pierwszych wolnych wyborów do samorządu terytorialnego 27 maja 1990 roku. Organizatorem konferencji było Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Małopolski, obrady odbywały się w Urzędzie Miasta Krakowa

Wernisaż wystawy *Andreas Feininger. Nowy Jork, lata czterdzieste*. Otwarcia dokonali dr Monika Smoleń, podsekretarz stanu w MKiDN oraz Allen S. Greenberg, konsul generalny USA w Krakowie. Otwarcie wystawy połączone zostało z obchodami Dnia Niepodległości Stanów Zjednoczonych zorganizowanymi przez Konsulat USA w Krakowie

Konsul Allen S. Greenberg i prof. Jacek Purchla

Dr Monika Smoleń wśród zgromadzonej publiczności

3/07

Spotkanie w mck Melanne S. Verveer – ambasador ds. kobiet w Departamencie Stanu USA, która towarzyszyła Hilary Clinton, sekretarz stanu Stanów Zjednoczonych, przebywającej w Krakowie z okazji obchodów dziesiątej rocznicy powstania Wspólnoty Demokracji – z Jolantą Kwaśniewską oraz Henryką Bochniarz, Magdaleną Środą, Urszulą Nowakowską, Marią Kurowską, Zofią Oszacką, Karoliną Bielawską, Anną Lipowską-Teutsch i Agnieszką Anielską. Tematem dyskusji była sytuacja kobiet w Polsce w kontekście obradującego niedawno 2. Kongresu Kobiet Polskich

Uczestniczki spotkania na tarasie widokowym mck

4/07

Dzień amerykański w ramach wydarzeń towarzyszących wystawie *Andreas Feininger. Nowy Jork, lata czterdzieste*; w programie m.in. koncert muzyki gospel w wykonaniu zespołu Oscar Williams Jr. and Perfect Praise, warsztaty dla dzieci, oprowadzanie po wystawie, degustacja ciasteczek amerykańskich z cukierni More than a Cookie, wykład Krzysztofa Kasprzyka *Mój Nowy Jork* i pokaz filmu *Manhattan* w reż. Woody'ego Allena

Anna Śliwa oprowadza po wystawie

Wykład Krzysztofa Kasprzyka

5/07

Uroczystość uhonorowania ambasador Magdalény Vášáryovej – członkini Rady Programowej мск – Złotym Medalem Zasłużony Kulturze – *Gloria Artis* (przyznany na wniosek мск) przez Bogdana Zdrojewskiego, ministra kultury i dziedzictwa narodowego

6–10/07

Obóz naukowy studentów Akademii Dziedzictwa w Dolinie Pałaców i Ogrodów w Kotlinie Jeleniogórskiej

7/07

Posiedzenie Komisji Rekrutacyjnej, służące wyłonieniu stypendystów trzeciej edycji programu Thesaurus Poloniae. Komisja obradująca w składzie: prof. Jacek Purchla, prof. Andrzej Chwalba, dr Beata Nykiel i Michał Wiśniewski (sekretarz), wyłoniła siedmiu stypendystów – wszyscy w kategorii Junior: Mihaelę Carpeę (Rumunia), Tomáša Koptaka (Słowacja), Margaritę Korzo (Rosja), Kyrilla Kunakhovicha (USA), Maud Guichard Marneur (Francja), Leonarda Masiego (Włochy) oraz Piruz Mnatsakanyan (Armenia)

Rodzina Feiningarów – wykład prof. Johna Maciulki w ramach wydarzeń towarzyszących wystawie *Andreas Feininger. Nowy Jork, lata czterdzieste*

- 8/07** *Co może kamera. Nowy Jork i jego obrazy w czasach Andreeasa Feiningera – wykład dr hab. Marii Hussakowskiej w ramach wydarzeń towarzyszących wystawie Andreas Feininger. Nowy Jork, lata czterdzieste*

- 10/07** *Fotowakacje – warsztaty dla dzieci na temat sztuki fotografii w ramach wydarzeń towarzyszących wystawie Andreas Feininger. Nowy Jork, lata czterdzieste*

Udział prof. Jacka Purchli w spotkaniu z okazji ósmej rocznicy wizyty Ich Cesarskich Mości Cesarza Akihito i Cesarzowej Michiko w Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej „Manggha”

- 12–13/07** *Bruksela, Belgia. Udział prof. Jacka Purchli, jako reprezentanta Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, w ASEM conference on Europe-Asia interregional relations*

- 14/07** *Warszawa, MKiDN • Udział prof. Jacka Purchli w spotkaniu Zespołu Zadaniowego ds. Ochrony Dziedzictwa z ministrem Bogdanem Zdrojewskim • Ambasada Wielkiej Brytanii. Spotkanie prof. J. Purchli i Agaty Wąsowskiej-Pawlik z JE Rikiem Toddem, ambasadorem Wielkiej Brytanii, na temat współpracy przy wystawie Grupa Bloomsbury. Brytyjska bohema kręgu Virginii Woolf*

Koncert *Dźwięki Ameryki*. Barber, Gershwin, Porter w wykonaniu Kwartetu Smyczkowego Filharmoników Krakowskich w ramach wydarzeń towarzyszących wystawie *Andreas Feininger. Nowy Jork, lata czterdzieste*

16/07 *Filmowy Nowy Jork* – wykład Michała Oleszczyka ilustrowany fragmentami filmów w ramach wydarzeń towarzyszących wystawie *Andreas Feininger. Nowy Jork, lata czterdzieste*

20/07 Kalwaria Zebrzydowska. Prof. Jacek Purchla i Ewa Wojtoń poprowadzili seminarium podsumowujące dla polskich uczestników projektu *Zarządzanie miejscami wpisanymi na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO w Polsce i w Norwegii*

Nowy Jork – rozwój miasta w XIX i XX wieku – wykład Michała Wiśniewskiego w ramach wydarzeń towarzyszących wystawie *Andreas Feininger. Nowy Jork, lata czterdzieste*

21/07 Medzilaborce, Słowacja. Wizyta prof. Jacka Purchli i Katarzyny Jagodzińskiej w Muzeum Andy'ego Warhola i spotkanie z dyrekcją placówki, które odbyło się na zaproszenie Marka Lisanskiego, konsula generalnego Słowacji w Krakowie, i dotyczyło możliwości zaprezentowania w mck prac Warhola ze zbiorów słowackich

- 22/07** Ciężkostrawna Ameryka – spotkanie z cyklu *Czytanie Ameryki. Nowy Jork w literaturze*, organizowane we współpracy z Teatrem Nowym (opieka reżyserska: Piotr Sieklucki) w ramach wydarzeń towarzyszących wystawie *Andreas Feininger. Nowy Jork, lata czterdzieste*
- 23/07** Spotkanie podsumowujące drugą edycję programu Thesaurus Poloniae z udziałem stypendystów: prof. Csaby Kissa, prof. Oscara E. Swana i dr Viktorii Kellermann, oraz prof. Jacka Purchli, pracowników MCK i przedstawicieli mediów.
- 24/07** *Fotowakacje* – warsztaty dla dzieci na temat sztuki fotografii w ramach wydarzeń towarzyszących wystawie *Andreas Feininger. Nowy Jork, lata czterdzieste*
- 29/07** *Barwy Nowego Jorku* – spotkanie z cyklu *Czytanie Ameryki. Nowy Jork w literaturze*, organizowane we współpracy z Teatrem Nowym (opieka reżyserska: Piotr Sieklucki) w ramach wydarzeń towarzyszących wystawie *Andreas Feininger. Nowy Jork, lata czterdzieste*
- 30/07** *Piwnica jazzowa MCK* – koncert zespołu Move-On w ramach wydarzeń towarzyszących wystawie *Andreas Feininger. Nowy Jork, lata czterdzieste*

SIERPIEŃ

- 4/08** Koncert *Dźwięki Ameryki. Barber, Gershwin, Porter* w wykonaniu Kwartetu Smyczkowego Filharmoników Krakowskich w ramach wydarzeń towarzyszących wystawie *Andreas Feininger. Nowy Jork, lata czterdzieste*
- 6/08** Pokaz filmu *42nd Street* w reż. Lloyda Bacona, z cyklu *Filmowy Nowy Jork* (słowo wprowadzające: Michał Oleszczyk), w ramach wydarzeń towarzyszących wystawie *Andreas Feininger. Nowy Jork, lata czterdzieste*
- 7/08** *Fotowakacje* – warsztaty dla dzieci na temat sztuki fotografii w ramach wydarzeń towarzyszących wystawie *Andreas Feininger. Nowy Jork, lata czterdzieste*
- 12/08** *Obyczajowość. Aktor – arystokrata z NY* – spotkanie z cyklu *Czytanie Ameryki. Nowy Jork w literaturze*, organizowane we współpracy z Teatrem Nowym (opieka reżyserska: Piotr Sieklucki) w ramach wydarzeń towarzyszących wystawie *Andreas Feininger. Nowy Jork, lata czterdzieste*
- 13/08** Pokaz filmu *Na przepustce* w reż. Stanleya Donena, Gene'a Kelly'ego, z cyklu *Filmowy Nowy Jork*, w ramach wydarzeń

towarzyszących wystawie *Andreas Feininger. Nowy Jork, lata czterdzieste*

17/08

Bronx Princess, Notes on Liberty, The Betrayal – pokaz w ramach cyklu poświęconego amerykańskim filmom dokumentalnym, zorganizowanego wspólnie z Konsulatem Generalnym USA w Krakowie; w dyskusji na kanwie filmu udział wzięli: Ann Alter, Karen Rodriguez i Michał Oleszczyk

18/08

Street Fight, Front Runners – pokaz w ramach cyklu poświęconego amerykańskim filmom dokumentalnym, zorganizowanego wspólnie z Konsulatem Generalnym USA w Krakowie; w dyskusji na kanwie filmu udział wzięli: Ann Alter i Michał Oleszczyk

Wizyta hinduskiego dziennikarza Vickrama Bahla; spotkanie z prof. Jackiem Purchlą i nagranie programu na temat współpracy MCK z INTACH (Indian National Trust for Art and Cultural Heritage)

20/08

Pokaz filmu *Serpico* w reż. Sidneya Lumeta, z cyklu *Filmowy Nowy Jork*, w ramach wydarzeń towarzyszących wystawie *Andreas Feininger. Nowy Jork, lata czterdzieste*

21/08

Fotowakacje – warsztaty dla dzieci na temat sztuki fotografii w ramach wydarzeń towarzyszących wystawie *Andreas Feininger. Nowy Jork, lata czterdzieste*

23/08–5/09

Międzynarodowe seminarium objazdowe *Dziedzictwo Kresów. „Z Krakowa do Wilna”*. Druga edycja programu badawczego, poświęconego dziejom Rzeczypospolitej Obojga Narodów i zjawisku wielokulturowości Europy Środkowej, adresowana do badaczy kultury polskiej z Azji, została zrealizowana przez MCK we współpracy z European Union Institute in Japan Tokyo

Na rynku w Tykocinie

Podziwiając panoramę Kowna

24/08 *Dżentelmen w Nowym Jorku, czyli rzecz o New Yorkerze* – wykład dr Jolanty Szymkowskiej-Bartyzel w ramach wydarzeń towarzyszących wystawie *Andreas Feininger. Nowy Jork, lata czterdzieste*

25/08 Wizyta robocza Krzysztofa Strzałki, konsula RP w Mediolanie, na temat możliwości przygotowania wystawy *Kraków w Europie Środką* w języku włoskim; spotkanie z prof. Jackiem Purchlą i dyr. Anną Gawron

26/08 *Fotografie według słów. Dziennikarstwo według magazynu „Life”* – wykład dr Jolanty Szymkowskiej-Bartyzel w ramach wydarzeń towarzyszących wystawie *Andreas Feininger. Nowy Jork, lata czterdzieste*

27/08 Pokaz filmu *Po godzinach* w reż. Martina Scorsese, z cyklu *Filmowy Nowy Jork*, w ramach wydarzeń towarzyszących wystawie *Andreas Feininger. Nowy Jork, lata czterdzieste*

29/08 *Dzinsowa niedziela* – finisaż wystawy *Andreas Feininger. Nowy Jork, lata czterdzieste*; w programie dnia otwartego m.in.: degustacja nowojorskich bajgli, warsztaty dla dzieci, oprowadzanie po wystawie, wykład prof. Jerzego Kutnika *Wielkie muzea Nowego Jorku* oraz pokaz filmu *Śniadanie u Tiffany'ego* w reż. Blake'a Edwardsa

Po wystawie oprowadza Monika Musioł

Wykład prof. Jerzego Kutnika

WRZESIEŃ

- 01/09** Inauguracja trzeciej edycji programu Thesaurus Poloniae. Prof. Jacek Purchla spotkał się ze stypendystami: Mihaelą Carpeą (Rumunia), Tomášem Koptakiem (Słowacja), Margaritą Korzo (Rosja), Kyrillem Kunakhovichem (USA), Maud Guichard Marneur (Francja), Leonardem Masim (Włochy) oraz Piruz Mnatsakanyan (Armenia)
- 6/09** Wizyta robocza Anity Feldman z Henry Moore Foundation na temat możliwości zorganizowania wystawy Henry'ego Moore'a w Galerii mck w 2012 roku; w spotkaniu uczestniczyli: prof. Jacek Purchla, dyr. Anna Gawron, dr Monika Rydiger i Katarzyna Jagodzińska
- 8/09** Katowice, Muzeum Historii Katowic. Udział dr Beaty Nykiel i Ewy Wojtoń w x Katowickiej Konferencji Naukowej zatytułowanej *Katowice w kulturze pamięci*, zorganizowanej w sto czterdziestą piątą rocznicę uzyskania przez Katowice praw miejskich

8-10/09

Poznań. Udział prof. Jacka Purchli, Michała Wiśniewskiego, Agaty Wąsowskiej-Pawlik i Joanny Sanetry-Szeligi w IV Konferencji Ministrów Kultury Państw ASEAN, zatytułowanej *Dziedzictwo wobec wyzwań współczesności*. MCK w imieniu MKiDN przygotowywało stronę merytoryczną spotkania. Prof. J. Purchla był moderatorem warsztatu zatytułowanego *Dziedzictwo a rozwój. Zarządzanie miastami historycznymi*

9-18/09

Heritage awareness – wizyta studyjna przedstawicieli INTACH; wykład wprowadzający wygłosił prof. Jacek Purchla

Wykład wprowadzający prof. Jacka Purchli

Prezentacja Purnimy Datt na temat projektów edukacyjnych INTACH

11-12/09

Olsztyn. Udział prof. Jacka Purchli w VI Kongresie Krajoznawstwa Polskiego zatytułowanym *Polska w europejskiej rodzi-*

nie. Przenikanie kultur, idei i wartości. Powinności krajoznawców. Prof. J. Purchla wygłosił referat Przyszłość przeszłości. W stronę systemu ochrony dziedzictwa – dylematy polskiej transformacji

14/09

Udział prof. Jacka Purchli w VIII Regionalnej Konferencji Miast Środkowo- i Wschodnioeuropejskich, zrzeszonych w Organizacji Miast Światowego Dziedzictwa (OWHC), która zorganizowana została przez Urząd Miasta Krakowa. Goście konferencji odwiedzili także mck, gdzie dr Żanna Komar i Michał Wiśniewski zapoznali ich z działalnością Centrum

Wernisaż wystawy *Grupa Bloomsbury. Brytyjska bohema kręgu Virgnii Woolf* z udziałem wnuczki Vanessy Bell – Henrietty Garnett. Otwarcia wystawy dokonał JE Ric Todd, ambasador Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej w Polsce

Od lewej: Francis i Tony Bradshawowie, ambasador Ric Todd i Alicja Dudziak, dyrektor British Council w Krakowie

Henrietta Garnett

Prof. Jacek Purchla otwiera wystawę

Dreadnought hoax – inscenizacja słynnej prowokacji dokonanej przez członków Grupy Bloomsbury

15/09

Udział prof. Jacka Purchli i dyr. Anny Gawron w obchodach Święta Narodowego Republiki Słowackiej – Dniu Konstytucji

16/09

Warszawa. Udział prof. Jacka Purchli i Agaty Wąsowskiej-Pawlik w obchodach dziesięciolecia Instytutu Adama Mickiewicza

Lwów, Ukraina. Udział Anny Sawłowicz w targach książki – 17. Forum Wydawców, gdzie мск prezentowało swoje publikacje

21–26/09

Pekin, Chiny. Udział prof. Jacka Purchli, wiceprezydenta CIHA (Comité international d'histoire de l'art), w konferencji *Inter-*

rogating Art Curatorship in the East and the West, zorganizowanej w ramach CIHA Board Meeting. Prof. J. Purchla wygłosił referat *Museums and curators facing the change: the experience of Central Europe*

23/09

Warszawa, MKiDN. Udział Ewy Wojtoń i Janusza Ogonowskiego w szkoleniu *Zarządzanie projektami oraz promocja projektów współfinansowanych ze środków Funduszu Współpracy Kulturalnej w ramach mechanizmu Finansowego EOG oraz Norweskiego Mechanizmu Finansowego*

Dzielnica Bloomsbury i jej tajemnice – wykład Marka Kucharskiego w ramach cyklu *Brytyjskie czwartki*, towarzyszącego wystawie *Grupa Bloomsbury. Brytyjska bohema kręgu Virginii Woolf*

27/09

Seminarium dla nauczycieli dotyczące programu edukacyjnego dla dzieci i młodzieży szkolnej, który towarzyszy wystawom MCK organizowanym w roku 2010; prowadzenie: Helena Postawka

30/09

Blaski i cienie Bloomsbury – rozmowa dr Moniki Rydiger i Tony'ego Bradshawa, kuratorów wystawy, w ramach cyklu *Brytyjskie czwartki*, towarzyszącego wystawie *Grupa Bloomsbury. Brytyjska bohema kręgu Virginii Woolf*

PAŹDZIERNIK

5-7/10

Udział dr Beaty Nykiel i dr Żanny Komar w międzynarodowym kongresie naukowym *Polska–Rosja: trudne tematy. Trzy narracje: historia, literatura, film*, zorganizowanym przez Uniwersytet Pedagogiczny im. KEN w Krakowie we współpracy z Rosyjskim Instytutem Kulturoznawstwa, Ministerstwem Kultury Federacji Rosyjskiej, Katedrą UNESCO przy Sankt-petersburskim Oddziale Rosyjskiego Instytutu Kulturoznawstwa, Ambasadą RP w Moskwie, Stałym Przedstawicielstwem PAN przy Rosyjskiej Akademii Nauk, Polskim Towarzystwem Historycznym, Muzeum Historii Polski, Moskiewskim Państwowym Uniwersytetem Pedagogicznym, Instytutem Humanistyczno-Społecznym oraz Urzędem Miasta Krakowa

6-9/10

Bruksela, Belgia. Udział Joanny Sanetry-Szeligi w dorocznych konferencjach sieci ENCATC (European Network of Cultural Administration Training Centers) oraz CultureAction-Europe

6-11/10

Wizyta w Krakowie i Małopolsce przedstawicieli środowiska naukowego i reprezentantów instytucji kultury z Sankt Petersburga przygotowana przez tamtejszy Instytut Polski we współpracy z MCK. W skład delegacji wchodził: prof. Aleksander Kobak (historyk, dyrektor wykonawczy Fundacji im. Dmitrija Lichaczowa), Galina Bogumiłowna (historyk sztuki), prof. Aleksander Margolis (historyk, współprzewodniczący petersburskiego oddziału Rosyjskiego Towarzystwa Ochrony Zabytków), Olga Taratynowa (dyrektor kompleksu muzealnego „Carskie Sioło”), Cezary Karpiński (dyrektor Instytutu Polskiego w Sankt Petersburgu, radca Ambasady RP). Z ramienia MCK wizytę przygotowały dr Beata Nykiel i dr Żanna Komar

7/10

Pokaz filmu *Godziny* w reż. Stephena Daldryego w ramach cyklu *Brytyjskie czwartki* towarzyszącego wystawie *Grupa Bloomsbury. Brytyjska bohema kręgu Virginii Woolf*

8/10 Spotkanie z cyklu *Dojrzała sztuka*, obejmujące seminarium Virginia Woolf i wydawnictwo Hogarth Press, czyli mariaż literatury ze sztuką oraz zwiedzanie wystawy *Grupa Bloomsbury. Brytyjska bohema kręgu Virginii Woolf*

9/10 *Spacer śladami krakowskich „sióstr” Virginii Woolf*, zorganizowany we współpracy z Fundacją Przestrzeni Kobiet w ramach wydarzeń towarzyszących wystawie *Grupa Bloomsbury. Brytyjska bohema kręgu Virginii Woolf*

9–14/10 Acquafredda di Maratea, Włochy. Udział Katarzyny Jagodzińskiej w konferencji *Networked Humanities Art History in the Web*, zorganizowanej przez European Science Foundation (ESF), gdzie wspólnie z dr Reginą Wenninger z Zentralinstitut für Kunstgeschichte z Monachium zaprezentowały referat *RIHA Journal of the International Association of Research Institutes in the History of Art*

11–13/10 Warszawa. Udział prof. Jacka Purchli w posiedzeniu Komisji Selekcyjnej ds. Wyboru Europejskiej Stolicy Kultury 2016 w Polsce, służącym dokonaniu wstępnej selekcji miast kandydujących do tego tytułu

12/10 *Od Giotto do De Chirico. Ewolucja rynku od przestrzeni miejskiej do przestrzeni sztuki* – wykład Alberty Gnugnoli w ramach cyklu *Włoskie wtorki. Dziedzictwo kulturowe po włosku. Współczesne spojrzenie w przeszłość*, zorganizowanego wspólnie z Włoskim Instytutem Kultury w Krakowie

14/10 Wizyta Andrzeja Jagodzińskiego, dyrektora Instytutu Polskiego w Bratysławie; spotkanie z prof. Jackiem Purchlą i dyr. Anną Gawron

Teatr Nowy w mck: *Chwile wolności* – czytanie *Dzienników Virginii Woolf* przy muzyce w wykonaniu Kwartetu Smyczkowego Filharmoników Krakowskich w ramach cyklu *Brytyjskie czwartki*, towarzyszącego wystawie *Grupa Bloomsbury. Brytyjska bohema kręgu Virginii Woolf*

Wizyta kilkudziesięcioosobowej delegacji pracowników Muzeum Sztuki w Ołomuńcu w Galerii mck, zwiedzanie wystawy *Grupa Bloomsbury. Brytyjska bohema kręgu Virginii Woolf*

Warszawa. Udział Joanny Sanetry-Szeligi i Roberta Kuska w spotkaniu na temat projektu *Edukacja na rzecz dialogu* – inicjatywy polskiej sieci Fundacji im. Anny Lindh (realizowanej przez mck, Ośrodek „Pogranicze – sztuk, kultur, narodów”, Instytut Badań nad Cywilizacjami, Fundację „Dla Odmiany”)

16/10

Wizyta członków Grupy ds. Współpracy Rady Federacji Rosji z Senatem RP, m.in. senator Larysy Ponomariewej (przewodniczącej Grupy) i senator Natalii Dementiewej, byłej minister kultury Federacji Rosyjskiej, którym towarzyszył senator Janusz Sepioł, przewodniczący Senackiej Polsko-Rosyjskiej Grupy Parlamentarnej; goście spotkali się z prof. Jackiem Purchlą i zapoznali z działalnością mck

18–19/10

Wizyta robocza Judith Schönwiesner z Landschaftsverband Rheinland (LVR) w sprawie przygotowywanej wystawy *Polowanie na awangardę. Zakazana sztuka w III Rzeszy*, zaplanowanej na rok 2011. Ekspozycja organizowana we współpracy mck z LVR została wpisana w program *Sezonu Kultury Północnej Nadrenii-Westfalii w Polsce 2011–2012* i będzie promowana na terenie Niemiec przez Ministerstwo Kultury Północnej Nadrenii-Westfalii. Judith Schönwiesner, niemiecka kurator wystawy, spotkała się z prof. Jackiem Purchlą, dr Moniką Rydiger, Anną Śliwą i Agatą Wąsowską-Pawlik

19/10

Wernisaż wystawy *Dziedzictwo UNESCO na Dolnym Śląsku*, prezentowanej w średniowiecznych piwnicach mck. Otwarcia dokonali: prof. Jacek Purchla, ks. Waldemar Pytel, proboszcz parafii ewangelicko-augsburskiej w Świdnicy, i Bożena Pytel, autorka wystawy

Wręczenie certyfikatów akcji *Kraków przyjazny maluchom*. W imieniu mck nagrodę odebrała Helena Postawka. Wydarzenie zorganizował krakowski oddział „Gazety Wyborczej”

Muzeum Fryderyka Chopina w Warszawie na tle innych realizacji w obiektach historycznych i postindustrialnych – wykład Mary Servetto w ramach cyklu *Włoskie wtorki. Dziedzictwo kulturowe po włosku. Współczesne spojrzenie w przeszłość*, zorganizowanego wspólnie z Włoskim Instytutem Kultury w Krakowie

20/10

Spotkanie prof. Jacka Purchli i Michała Wiśniewskiego ze stypendystami trzeciej edycji Programu Thesaurus Poloniae; w spotkaniu uczestniczyli: Mihaela Carpea (Rumunia), Tomáš Koptak (Słowacja), Margarita Korzo (Rosja), Kyrill Kunakhovich (USA), Maud Guichard Marneur (Francja), Leonardo Masi (Włochy), Piruz Mnatsakanyan (Armenia)

Warszawa. Udział Magdaleny Jarosik w konferencji *Go East! Partnerstwo Wschodnie w praktyce*

21/10

Nie tylko Bloomsbury. Dekadenckie i nowoczesne mieszkania artystów początków XX wieku – wykład dr. hab. Andrzeja Pieńkosa w ramach cyklu *Brytyjskie czwartki*, towarzyszącego wystawie *Grupa Bloomsbury. Brytyjska bohema kręgu Virginii Woolf*

22/10

Warszawa, PAN. Udział prof. Jacka Purchli w zebraniu plenarnym Komitetu Nauk o Sztuce Polskiej Akademii Nauk

Spotkanie z cyklu *Dojrzała sztuka*, obejmujące seminarium *Vanessa Bell i warsztaty Omega, czyli sztuka rzemiosła* oraz zwiedzanie wystawy *Grupa Bloomsbury. Brytyjska bohema kręgu Virginii Woolf*

24–27/10

Barcelona. Udział Michała Wiśniewskiego w spotkaniu sieci City Museums & Research Network of Europe

25–26/10

Udział prof. Jacka Purchli, dr Beaty Nykiel i dr Żanny Komar w odbywającej się w mck międzynarodowej konferencji *Wspólnie dla ratowania piękna przeszłości*, przygotowanej dla uczczenia sześćdziesiątej rocznicy utworzenia Wydziału Konserwacji i Restauracji ASP w Krakowie. Konferencję zorganizowała ASP we współpracy z Departamentem Kultury i Dziedzictwa Narodowego Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego. Prof. J. Purchla wygłosił przemówienie otwierające

26/10

Willa Papirusów w Herkulanum w świetle najnowszych badań archeologicznych – wykład Marii Paoli Guidobaldi w ramach cyklu *Włoskie wtorki. Dziedzictwo kulturowe po włosku. Współczesne spojrzenie w przeszłość*, zorganizowanego wspólnie z Włoskim Instytutem Kultury w Krakowie

26–27/10

Spotkanie polskiej sieci Fundacji im. Anny Lindh

Andreu Claret, dyrektor wykonawczy Fundacji im. Anny Lindh

27/10

Konferencja podsumowująca dwuletni bilateralny projekt badawczy *Zarządzanie miejscami wpisanymi na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO w Polsce i w Norwegii*

Uczestnicy konferencji w sali „Pod Kruki”

Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Krakowie. Udział Katarzyny Kasprzyk w konferencji *Biblioteka żywym archiwum historii*

Tylko łącząc siły, możemy przezwyciężyć krąg przemocy – spotkanie w Cheder Cafe z laureatami dwóch kolejnych edycji prestiżowej Eurośroziemnomorskiej Nagrody w dziedzinie Dialogu Międzykulturowego, honorującej organizacje i instytucje szczególnie zasłużone dla promocji dialogu międzykulturowego – przedstawicielami Combatants for Peace (Leena Baidas i Tamar Arenson) i EcoPeace / Friends of the Earth Middle East (Nader Al Khateeb); prowadzenie: dr Konrad Pędziwiatr, koordynator Peace and Development Studies w Europejskiej Wyższej Szkole im. ks. Józefa Tischnera. Organizatorzy spotkania, które odbyło się w ramach programu *Convivencia 2010*, to Fundacja im. Anny Lindh i Stowarzyszenie Festiwal Kultury Żydowskiej

Od lewej: Nader Al Khateeb, dr Konrad Pędziwiatr, Leena Baidas

28/10

Od polskich kresów do Bloomsbury: Marka Gertlera podróż ze Wschodu na Zachód – wykład Sarah MacDougall w ramach

cyklu *Brytyjskie czwartki*, towarzyszącego wystawie *Grupa Bloomsbury. Brytyjska bohema kręgu Virginii Woolf*

LISTOPAD

4/11

Udział prof. Jacka Purchli w Gali Ambasadorów Kongresów Polskich, zorganizowanej w Urzędzie Miasta Krakowa, podczas której otrzymał tytuł Honorowego Ambasadora Kongresów Polskich 2010

Asocjacje filmowe: brytyjska proza XX wieku na ekranie – wykład prof. Alicji Helman w ramach cyklu *Brytyjskie czwartki*, towarzyszącego wystawie *Grupa Bloomsbury. Brytyjska bohema kręgu Virginii Woolf*

4-5/11

Mit Galicji – austriacko-ukraińsko-polski okrągły stół. Spotkanie zespołu ekspertów służące wypracowaniu scenariusza i zawartości multimedialnej wystawy muzealnej pod tym samym tytułem, której otwarcie planowane jest na rok 2014. Uczestnicy spotkania omawiali schemat organizacyjny i finansowy oraz harmonogram prac zespołu. Referaty prezentujące *mit Galicji* w perspektywach narodowych: polskiej, austriackiej i ukraińskiej, wygłosili: prof. Jacek Purchla, dr Emil Brix i prof. Mykoła Riabczuk

Dr Martin Pollack i prof. Jacek Purchla

4-6/11

Bruksela, Belgia. Udział Agaty Wąsowskiej-Pawlik w posiedzeniu sieci RIHA (International Association of Research Institutes in the History of Art)

4-7/11

Udział mck w 14. Targach Książki w Krakowie

5/11

Spotkanie z cyklu *Dojrzała sztuka*, obejmujące seminarium *Roger Fry i teoria artystyczna w 1. połowie XX wieku*, czyli o sztuce w kuluarach oraz zwiedzanie wystawy *Grupa Bloomsbury. Brytyjska bohema kręgu Virginii Woolf*

Małgorzata Jędrzejczyk przedstawia sztukę brytyjską 1. połowy XX wieku

Wernisaż wystawy *Obecność. Fotografie Lwowa Ihora Kruta*, prezentowanej w średniowiecznych piwnicach MCK

Ihor Krut i prof. Jacek Purchla

Dr Emil Brix wśród zgromadzonej publiczności

6/11

Udział prof. Jacka Purchli w uroczystości uhonorowania Marii Rydlowej odznaką honorową *Zasłużony dla Kultury Polskiej*. Podczas odbywającej się w Muzeum Młodej Polski w Rydlówce uroczystości prezes ZG PTTK Lech Drożdżyński wręczył prof. J. Purchli dyplom-podziękowanie za twórc

czy udział w przygotowaniu i przeprowadzeniu VI Kongresu Krajoznawstwa Polskiego w Olsztynie w 2010 roku

7/11

Warsztaty sztuki fotografii w ramach wydarzeń towarzyszących wystawie *Obecność. Fotografie Lwowa Ihora Kruta*

7-12/11

Szanghaj, Chiny. Udział Katarzyny Jagodzińskiej w Konferencji Generalnej ICOM (International Council of Museums) oraz w General Assembly ICOM w ramach grantu wyjazdowego przyznanego przez ICOM (finansowanego ze środków The Getty Foundation). K. Jagodzińska wygłosiła referat *New museums in Central Europe online: quest for audiences*

10-11/11

Bratysława, Słowacja. Udział prof. Jacka Purchli, Barbary Szyper i Michała Wiśniewskiego w posiedzeniu Komitetu Sterującego Grupy Ekspertów ds. Dziedzictwa Kulturowego reprezentujących Ministrów Kultury Państw Grupy Wyszegradzkiej, dotyczącym organizacji w roku 2011 pierwszej edycji Forum Dziedzictwa Europy Środkowej oraz kolejnej edycji szkoły letniej. Ponadto w Instytucie Polskim prof. J. Purchla wygłosił wykład *Na čo je potrebná kultúra v živote mesta?*

16/11

Promocja książki *Przywracanie pamięci. Rewitalizacja zabytkowych dzielnic żydowskich w miastach Europy Środkowej*, wydanej nakładem mck. W dyskusji wokół książki udział wzięli: Agnieszka Rudzińska (Muzeum Historii Żydów Polskich), dr Monika Murzyn-Kupisz (Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie), dr Adam Bartosz (Muzeum Okręgowe w Tarnowie); prowadzenie: dr Agnieszka Sabor. Spotkanie w Cheder Cafe przygotowane zostało we współpracy ze Stowarzyszeniem Festiwal Kultury Żydowskiej

Dr Adam Bartosz, Agnieszka Rudzińska, dr Monika Murzyn-Kupisz, dr Agnieszka Sabor

17-18/11

Udział Heleny Postawki w warsztatach *Kreatywność w muzeum*, zorganizowanych przez Małopolski Instytut Kultury

18/11

Teatr Nowy w mck: *Chwile istnienia* – czytanie *Esejów* Virginii Woolf przy muzyce w wykonaniu Kwartetu Smyczkowego Filharmoników Krakowskich w ramach cyklu *Brytyjskie czwartki*, towarzyszącego wystawie *Grupa Bloomsbury. Brytyjska bohema kręgu Virginii Woolf*

Barbara Sambor czyta *Eseje* Virginii Woolf

18–19/11

Rzeszów, Czudec. Udział prof. Jacka Purchli, dr. hab. Krzysztofa Brońskiego i dr. Beaty Nykiel w międzynarodowej konferencji naukowej *Historia Galicji 1772–1918 – problemy metodologiczne, stan i potrzeby badań*, z udziałem badaczy z Ukrainy, Austrii i Słowacji. Prof. J. Purchla wygłosił referat *Z problematyki badań nad dziejami Krakowa i Lwowa XIX wieku*, dr. hab. K. Broński *Problemy gospodarcze Galicji w polskiej historiografii przełomu XX i XXI wieku* (oba w sesji *Społeczeństwo i gospo-*

darka), dr B. Nykiel *Zachodniogalicyskie cmentarze z I wojny światowej – aktualny stan badań* (w sesji *Nauka i kultura historyczna*)

19/11

Spotkanie z cyklu *Dojrzała sztuka*, obejmujące warsztaty tworzenia biżuterii *Szkatułka Virginii* oraz zwiedzanie wystawy *Grupa Bloomsbury. Brytyjska bohema kręgu Virginii Woolf*

Toruń. Regionalne spotkanie z członkami oraz kandydatami do członkostwa w polskiej sieci Fundacji im. Anny Lindh; w programie spotkania m.in.: informacje na temat działalności Fundacji, polskiej sieci i jej projektów, konkursów grantowych, warsztatów i seminariów. Prowadzenie: Joanna Sane-tra-Szeliga i Robert Kusek

21/11

Dzień brytyjski w ramach wydarzeń towarzyszących wystawie *Grupa Bloomsbury. Brytyjska bohema kręgu Virginii Woolf*; w programie m.in. zwiedzanie wystawy z jej kuratorami, wykład Frances Spalding *Wstrząs, przerażenie, zachwyt i nowatorstwo: wkład Grupy Bloomsbury w sztukę nowoczesną*, degustacja herbaty angielskiej, warsztaty plastyczne oraz spektakl teatralny *Vanessa & Virginia*

Dr Monika Rydiger oprowadza po wystawie

Wykład Frances Spalding

Spektakl *Vanessa i Virginia* w wykonaniu The Moving Stories Company: Kitty Randle (Vanessa) i Sarah Fullagar (Virginia), reżyseria Emma Gersch

23/11 Wizyta robocza Waldemara Majora Fydrycha w związku z planowaną w roku 2011 wystawą *Pomarańczowa Alternatywa. Happeningiem w komunizm*. W spotkaniu uczestniczyły: Regina Pytlik, organizator ekspozycji, oraz Katarzyna Jagodzińska i Natalia Żak, kuratorki wystawy

24/11 Warszawa, MKiDN. Udział Ewy Wojtoń w szkoleniu *Zarządzanie projektami oraz promocja projektów współfinansowanych ze środków FWK w ramach mechanizmu Finansowego EOG oraz Norweskiego Mechanizmu Finansowego*

Promocja książki prof. Istvána Kovácsa *Nieznani polscy bohaterowie powstania węgierskiego 1848–1849*. Rozmowę z autorem przeprowadził prof. Jerzy Snopek; słowo wprowadzające wygłosił prof. Jacek Purchla

25/11 Olkusz. Wykład prof. Jacka Purchli *Przyszłość przeszłości*, wygłoszony w ramach Uniwersytetu Trzeciego Wieku

Teoria Johna Maynarda Keynesa a obecny kryzys – wykład prof. Andrzeja Wojtyny w ramach cyklu *Brytyjskie czwartki*, towarzyszącego wystawie *Grupa Bloomsbury. Brytyjska bohema kręgu Virginii Woolf*

27/11 Udział prof. Jacka Purchli w obchodach szesnastej rocznicy inauguracji działalności Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej „Manggha”

29/11 Udział prof. Jacka Purchli w posiedzeniu Rady Programowej Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej „Manggha”

GRUDZIEŃ

2/12 *Śladami prerafaelitów. Polsko-brytyjskie kontakty artystyczne w 1. połowie XX wieku* – wykład dr. Andrzeja Szczerskiego i dr. Piotra Kopszaka w ramach cyklu *Brytyjskie czwartki*, towarzyszącego wystawie *Grupa Bloomsbury. Brytyjska bohema kręgu Virginii Woolf*

4/12 Mikołaj w mck – warsztaty plastyczne dla dzieci

5/12 *Podwieczorki z MCK: Bajki brytyjskie* – cykl spotkań dla dzieci w Mufinka Cafe

9/12 *Formalista Roger Fry* – wykład dr. Andrzeja Szczerskiego w ramach cyklu *Brytyjskie czwartki*, towarzyszącego wystawie *Grupa Bloomsbury. Brytyjska bohema kręgu Virginii Woolf*

10/12

Warszawa, Zamek Królewski. *Jak dziś mówić i pisać o dzieciństwie?* – dyskusja z udziałem prof. Marii Poprzęckiej, prof. Andrzeja Rottermunda i prof. Jacka Purchli; prowadzenie: red. Hanna Maria Giza. Spotkanie zainspirowane wydaniem 1. numeru kwartalnika „Herito”

Od lewej: prof. Andrzej Rottermund, red. Hanna Maria Giza

Od lewej: prof. Jacek Purchla, prof. Maria Poprzęcka

Małgorzata Niezabitowska i Tadeusz Zielniewicz, dyrektor Łazienek – pierwszymi czytelnikami „Herito”

12/12 Podwieczorki z MCK: *Bajki brytyjskie* – cykl spotkań dla dzieci w Mufinka Cafe

16/12 Warsztaty Omega. *Sztuka cenniejsza niż rzemiosło* – wykład dr. Andrzeja Szczerskiego w ramach cyklu *Brytyjskie czwartki*, towarzyszącego wystawie *Grupa Bloomsbury. Brytyjska bohema kręgu Virginii Woolf*

16–17/12 Udział prof. Jacka Purchli w konferencji *Kraków i Galicja wobec przemian cywilizacyjnych lat 1866–1914*, zorganizowanej przez Wydział Polonistyki Uniwersytetu Jagiellońskiego z okazji siedemdziesiątych urodzin prof. Franciszka Ziejki. Prof. J. Purchla wygłosił referat *Kraków i Lwów wobec nowoczesności*

19/12 Podwieczorki z MCK: *Bajki brytyjskie* – cykl spotkań dla dzieci w Mufinka Cafe

TOMASZ MERTA **(1965–2010)**

Historyk myśli politycznej, publicysta, współautor licznych programów nauczania i podręczników do wiedzy o społeczeństwie, historii i przedsiębiorczości. Generalny Konserwator Zabytków w latach 2005–2010, podsekretarz stanu w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Wspierał wiele inicjatyw na rzecz ochrony dziedzictwa kulturowego. Przyjaciół Międzynarodowego Centrum Kultury. Zginął w katastrofie lotniczej w Smoleńsku 10 kwietnia 2010 roku.

Fot. Ewa Świącka

PROFESOR ANDRZEJ TOMASZEWSKI (1934–2010)

Architekt, urbanista, historyk architektury, mediewista, specjalista w dziedzinie ochrony zabytków. Od 1988 roku kierował Zakładem Konserwacji Zabytków Wydziału Architektury Politechniki Warszawskiej. W latach 1988–1992 był dyrektorem generalnym ICCROM – Międzynarodowego Centrum Badań nad Ochroną i Konserwacją Dziedzictwa Kulturowego w Rzymie. Generalny Konserwator Zabytków w latach 1995–1999. Od 2003 do 2009 prezes Polskiego Komitetu Narodowego ICOMOS. Od roku 2009 wiceprezes PKN ICOMOS i prezes Międzynarodowej Rady Muzeów ICOM. Delegat Polski w Komitecie Światowego Dziedzictwa UNESCO. Jego staraniem zostały wpisane na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO m.in. kościoły Pokoju w Świdnicy i w Jaworze oraz park Mużakowski. Przez wiele lat zasiadał w Radzie Programowej mck. Niezawodny przyjaciel Międzynarodowego Centrum Kultury.

KONFERENCJE SEMINARIA

Nowa Metropolia w Curtea de Argeș

PRZESTRZEŃ KULTUROWA RUMUNII

2–8 CZERWCA

Zasadniczy cel seminarium objazdowego stanowiło zapoznanie się z historią i dziedzictwem kulturowym trzech regionów Rumunii: Banatu, Siedmiogrodu i Wołoszczyzny, oraz nawiązanie bezpośrednich kontaktów z przedstawicielami działających tam instytucji państwowych i organizacji pozarządowych odpowiedzialnych za konserwację, ochronę i zarządzanie tamtejszym wielokulturowym dziedzictwem. Ten ostatni cel przyświecał też zorganizowanemu 5 czerwca w Sybinie obradom polsko-rumuńskiego okrągłego stołu pod hasłem *Dziedzictwo i transformacja. 20 lat po...*, w których udział wzięło około dwudziestu pięciu reprezentantów różnych instytucji i organizacji, głównie z Siedmiogrodu i Bukaresztu.

Pierwszym przystankiem po przekroczeniu granicy węgiersko-rumuńskiej była miejscowość Nădlac (węg. Nagylák). To niewielkie, liczące około ośmiu i pół tysiąca mieszkańców miasteczko w okręgu Arad jest nie tylko największym przejściem granicznym pomiędzy Węgrami a Rumunią, ale przede wszystkim największym w Rumunii skupiskiem Słowaków, którzy stanowią 48 % będących głównie wyznania luterkańskiego mieszkańców Nădlacu. Podczas krótkiego spaceru po miasteczku członkowie Rady mogli przekonać się, że słowacki jest tu językiem częściej używanym niż rumuński. Z Nădlacu grupa udała się przez Arad do stolicy Banatu – Timișoary (węg. Temesvár).

Liczące około trzystu trzydziestu tysięcy mieszkańców miasto jest administracyjną stolicą wielokulturowego Banatu i jednym z ważniejszych rumuńskich ośrodków akademickich (sześć uczelni). To tu w czasach reżimu Nicolae Ceaușescu działała opozycyjna grupa intelektualistów (jej członkinią była m.in. noblistka w dziedzinie literatury Herta Müller, której przodkowie osiedli w Banacie w czasach habsburskich) i tutaj zaczęła się rewolucja 1989 roku. Spacer po mieście rozpoczął się na Piața Victoriei, głównym placu Timișoary, wielkomiejskim bulwarze, przy którym znajdują się liczne zabytki architektury XIX i XX wieku, zwłaszcza secesyjnej i modernistycznej. Plac zamyka z jednej strony gmach Opery i Teatru Narodowego, przebudowany w roku 1920 według projektu Duiliu Marcu, gdzie aktualnie działa jedyny w Rumunii teatr mający w stałym składzie niemieckich aktorów i niemieckojęzyczny repertuar. Z drugiej strony perspektywę zamyka monumentalna prawosławna cerkiew katedralna, wzniesiona w latach 1936–1946, której fundatorem był król Michał I. Łącząca styl bizantyjski z formą bukowińskich monasterów budowla, w wystroju wnętrza mająca także ludowe motywy z okolic Timișoary, w 1989 roku była świadkiem brutalnie stłumionego grudniowego protestu mieszkańców miasta. Wydarzenia, w których główną rolę odegrał węgierski pastor siedmiogrodzkiego kościoła ewangelicko-reformowanego László Tókes, zapoczątkowały rewolucję, która obaliła rządy Ceaușescu. Przed soborem znajduje się pomnik upamiętniający ofiary wydarzeń.

Z Piața Victoriei członkowie Rady udali się w kierunku obiektu wzniesionego w roku 1856 na miejscu zamku Hunyadich (oryginalna warownia, wzniesiona

przez króla Karola Roberta, rozbudowana w latach 1443–1447 przez Jana Hunyadyego, została zniszczona w trakcie walk 1849 r.). Obecnie przechowywane są tam zbiory Muzeum Banatu. Grupa odwiedziła też siedzibę Fundacji „A Treia Europa”, współpracującej z Centrum Dialogu Międzykulturowego „Orizont”, którymi kieruje prof. Adriana Babeți. Prace tej pozarządowej organizacji, zajmującej się wielokulturowym dziedzictwem Banatu, w tym działalnością wydawniczą, przedstawiła Alina Radu. Podczas prezentacji osiągnięć fundacji (zwłaszcza w latach 90.) wywiązała się interesująca dyskusja na temat losu organizacji pozarządowych w Rumunii oraz trudności natury finansowej i organizacyjnej, z którymi borykają się one po wstąpieniu tego kraju do Unii Europejskiej.

Na Piața Unirii, głównym placu starego miasta, podziwiano osiemnastowieczną zabudowę, między innymi wzniesioną w roku 1740 kolumnę Świętej Trójcy oraz zaprojektowaną przez Iosifa Hoffburga Młodsze barokową katedrę rzymskokatolicką z lat 1736–1754. Następnie grupa udała się pod powstałe w latach 1745–1748 serbską cerkiew katedralną i Pałac Metropolity Serbskiego.

Następnego dnia uczestnicy seminarium wyruszyli w kierunku Sybina (rum. Sibiu, niem. Hermannstadt, węg. Nagyszeben). Po drodze program obejmował najpierw wizytę w miasteczku Sebeș (niem. Mülbach), założonym w połowie XII wieku przez saskich kolonistów znad Renu i Mozeli. Głównym punktem wizyty w Sebeșu było zwiedzanie ewangelickiego kościoła parafialnego, wzniesionego na przełomie XIII i XIV wieku (w miejscu bazyliki romańskiej) w stylu cysterskiego klasztoru w Cârty. Kościół należy do największych i najwspanialszych przykładów gotyku siedmiogrodzkiego. Szczególne zainteresowanie członków Rady wzbudziły: znajdujący się w nim główny ołtarz w formie renesansowego poliptyku, przypisywany Witowi Stwoszowi Młodszemu, datowany na rok 1518, oraz zdobiąca wnętrze świątyni kolekcja anatolijskich siedemnastowiecznych kobierców.

Z Sebeșu udano się do położonej o kilkanaście kilometrów dalej Alby Iulii (starop. Białogród Julijski, niem. Wiessenburg, węg. Gyulafehérvár). Miasto, zdominowane przez osiedla mieszkaniowe z lat siedemdziesiątych XX wieku, liczy około sześćdziesięciu pięciu tysięcy mieszkańców i jest centrum administracyjnym okręgu Alba. Wszystkie najważniejsze zabytki, świadczące o świetności dawnej siedmiogrodzkiej stolicy (w 1291 r. zebrał się tu pierwszy w dziejach Siedmiogrodu sejm prowincjonalny), skupione są na stosunkowo niewielkiej przestrzeni w obrębie twierdzy, która w większości zachowała swój pierwotny kształt i charakter. Z ważniejszych epizodów w dawnych dziejach miasta wspomnieć warto najazd armii sułtana Murada II (1437), śmierć Izabeli Jagiellonki, pochowanej w tutejszej katedrze rzymskokatolickiej (1559), żony i matki książąt z rodu Zápolya, czy uroczysty wjazd do Alby Iulii hospodara Michała Walecznego (1599), który na krótko zjednoczył pod swym berłem Wołoszczyznę, Siedmiogród i Mołdawię. W roku 1698 zebrał się w Albie Iulii Święty Synod biskupów prawosławnych, który zaakceptował unię z Rzymem, dając początek siedmiogrodzkiemu kościołowi unickiemu. Wreszcie 1 grudnia 1918 roku miasto było świadkiem Wielkiego Zgromadzenia Narodowego Rumunów z Siedmiogrodu, Banatu, Kriszany i Marmaroszu, które w obecności stutysięcznego tłumu proklamowało przyłączenie Siedmiogrodu do Królestwa Rumunii.

Uczestnicy objazdu zwiedzili najważniejsze budowle twierdzy Alba Carolina, nazwanej tak na cześć cesarza Austrii Karola VI Habsburga, a wzniesionej w latach 1714–1733 wedle projektów włoskiego architekta Miranda Viscontiego

Rumuńsko-polski okrągły stół w Sybinie. Od lewej: prof. Andrzej Tomaszewski, dr Maria Berza, prof. Andrzej Rottermund, Ion Caramitru

we francuskim systemie Vaubana. Następnie udali się do rzymskokatolickiej katedry św. Michała, stanowiącej jeden z najpiękniejszych zabytków romańskich i gotyckich w Rumunii. Niezwykle bogata w oryginalny detal architektoniczny, trójnawowa bazylika z transeptem urzekła swą urodą zwiedzających. Podziw wzbudziły zwłaszcza portale w fasadzie południowej oraz detale rzeźbiarskie fasady północnej, we wnętrzu zaś bogato zdobione sarkofagi Izabeli Jagiellonki, jej syna Jana Zygmunta Zápolyi oraz członków rodziny Hunyadych, w tym jej najśłynniejszego przedstawiciela – regenta Jana.

Kolejnym wizytowanym obiektem był sąsiadujący z katedrą katolicką prawosławny sobór koronacyjny Świętej Trójcy. Bez wątpienia najbardziej reprezentacyjna budowla Alby Iulii swą wspaniałością przyćmić miała katolicką sąsiadkę. Nazwa soboru pochodzi od uroczystej koronacji w roku 1922 Ferdynanda I na króla zjednoczonej Rumunii. Budowę kompleksu rozpoczęto w 1921 roku według projektu Victora Ștefănescu, nawiązującego do tak zwanego stylu narodowego, stanowiącego ówczesny kanon siedmiogrodzkiego budownictwa cerkiewnego.

Pobyt w Sybinie, Europejskiej Stolicy Kultury 2007, to przede wszystkim obrady polsko-rumuńskiego okrągłego stołu pod nazwą *Dziedzictwo i transformacja. 20 lat po...* Pomocy w organizacji tego udanego merytorycznie i frekwencyjnie spotkania polskich i rumuńskich specjalistów, w tym przede wszystkim odpowiedzialnych za ochronę i zarządzanie dziedzictwem, udzieliły Ambasada RP i Instytut Polski w Bukareszcie, przy szczególnym zaangażowaniu JE Wojciecha Zajączkowskiego, ambasadora RP w Rumunii, oraz dyrektora IP Jarosława Goduna, którzy uczestniczyli w obradach. Po stronie rumuńskiej partnerami w organizacji okrągłego stołu byli: Rumuński Instytut Kultury (ICR) w osobach Oany Valentiny Suciu, dyrektor Departamentu Stosunków Międzynarodowych ICR, i Floarei Țuțuianu, koordynatora programów konferencji i debat ICR, oraz Magistrat Sybina reprezentowany przez Carmen Niculę, kierownika działu ds. kontaktów międzynarodowych. Spotkanie zaszczyliła obecnością wiceburmistrz Sybina Astrid Cora Fodor.

Obrady toczyły się w dwóch blokach tematycznych. W pierwszym, modyfikowanym przez prof. Jacka Purchę, pt. *Kultura i transformacja* głos zabrali

Ewangelicka fara w Sybinie

W Curtea de Argeș

prof. Andrzej Rottermund, dyrektor Zamku Królewskiego w Warszawie, i senator Janusz Sepioł, a po stronie rumuńskiej Ion Caramitru, były minister kultury, obecnie dyrektor Teatru Narodowego w Bukareszcie, dr Liviu Chelsea, kierownik Centrum Badawczo-Konsultacyjnego ds. Kultury z Bukaresztu oraz András István Demeter, doradca ministra kultury i dziedzictwa narodowego. W drugim bloku, poprowadzonym przez prof. Ancę Brătuleanu, kierownika Wydziału Historii i Teorii Architektury Uniwersytetu „Ion Mincu” w Bukareszcie, pt. *Dziedzictwo i transformacja* wypowiadali się: Wojciech Czech, były wojewoda katowicki, i prof. Andrzej Tomaszewski, a ze strony rumuńskiej dr Maria Berza, wiceprezydent Fundacji „Pro Patrimoniu”, i Adina Rențea, dyrektor Muzeum Narodowego Pałac Cotroceni w Bukareszcie. Poruszone w ujęciu naukowym i praktycznym zagadnienia, przedstawiające zarówno punkt widzenia specjalistów, jak i działaczy organizacji pozarządowych, samorządowców i urzędników ministerialnych, wywołały ożywioną dyskusję, podczas której szczególnie wybijały się głosy prof. Jerzego Mikułowskiego-Pomorskiego oraz Alexandru Gh. Sonoca, dyrektora Galerii Sztuki Muzeum Narodowego Brukenthala w Sybinie.

Po zakończeniu obrad członkowie Rady mieli okazję zwiedzić sybińską starówkę oraz Galerię Sztuki Muzeum Narodowego Brukenthala, po której oprowadził ich osobiście jej dyrektor Alexandru Gh. Sonoc. Ekspozowana we wzniesionym w latach 1777–1787 pałacu unikatowa kolekcja malarstwa zgromadzona została pod koniec XVIII wieku przez ówczesnego austriackiego gubernatora Siedmiogrodu Samuela Brukenthala. Uchodzi za jedną z najciekawszych w Europie i jedną z pierwszych udostępnionych szerokiej publiczności (1817). Z licznych obiektów historycznych stojących wokół trzech sybińskich placów staromiejskich uwagę zwiedzających przykuł zwłaszcza monumentalny późnogotycki ewangelicki kościół parafialny. Wnętrze, obfitujące w zabytki, zwłaszcza imponującą kolekcję renesansowej rzeźby nagrobnej, urzekło przede wszystkim olbrzymim malowidłem autorstwa Johannesa von Roseau z roku 1445.

Monaster Horezu

Umieszczony na północnej ścianie chóru monumentalny fresk przedstawia scenę Golgoty z wizerunkami królów węgierskich Władysława i Stefana.

W kolejnym dniu uczestnicy objazdu odwiedzili kolejno monaster Cozia, sobór katedralny w Curtea de Argeș, dawnej stolicy Wołoszczyzny, oraz wpisany na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO monaster Horezu, gdzie grupa pozostała na nocleg. Trasa z Sybina do Cozii wiodła przez malowniczy przełom rzeki Aluty. Wzniesiony w XIV wieku przez serbskich kamieniarzy z doliny Morawy monaster Cozia został ukończony za rządów hospodara Mirczy Starego (1386–1418). Całe założenie, którego centralną budowlą jest cerkiew Świętej Trójcy, uchodzi za wzór wołoskiej wersji kanonu architektonicznego. Wewnątrz cerkwi znajdują się grobowce Mirczy Starego oraz Tofany, matki hospodara Michała Walecznego (1517–1601). Architektura świątyni to modelowy przykład budowli cerkwi trójkonchowej poszerzonej od zachodu o jednoprzestrzenny przedsionek. Najstarsze świetnie zachowane freski pochodzą z pierwszej dekady XIV wieku.

Z Cozii grupa udała się do Curtea de Argeș. Zwiedzanie miejscowości rozpoczęto od krótkiego przystanku na dworcu kolejowym wybudowanym pod koniec XIX wieku w narodowym stylu rumuńskim. Wzniesiono go specjalnie na potrzeby wizyt królów z dynastii Hohenzollern-Sigmaringen, rządzącej Rumunią od roku 1881. Usytuowane na skrzyżowaniu szlaków handlowych miasto, którego nazwę tłumaczy się jako Dwór nad Ardżeszem, było stolicą Wołoszczyzny za panowania hospodara Mirczy Starego. Do dziś można podziwiać pozostałości hospodarskiego dworu, sąsiadujące z książęcą cerkwią metropolitalną św. Mikołaja, uchodzącą za najstarszą kamienną świątynię Wołoszczyzny, wzniesioną za panowania hospodara Nicolae Alexandru (1352–1364). W jej wnętrzu spoczywają szczątki jego syna i ostatecznego fundatora cerkwi Vlaicu Vody (1364–1377); zachowały się tu również czternastowieczne freski.

Na ganku monasteru Horezu

Głównym punktem wizyty w Curtea de Argeș był jednak kompleks Nowego Soboru Katedralnego (tzw. Nowej Metropolii), z cerkwią wystawioną w latach 1512–1517 na polecenie hospodara Neagoe Basaraba przez legendarnego mistrza Manolego, uważaną za najpiękniejszą cerkiew Rumunii. Bogato zdobiona, wręcz koronkowa świątynia, którą w środku wypełniają dziewiętnastowieczne freski i mozaiki, jest nekropolią władców wołoskich i królów rumuńskich. Pochowani tu zostali zarówno hospodara Neagoe Basarab z małżonką Despiną i hospodara Radu z Afumați, jak również pary królewskie: Karol I (zm. 1914) i Elżbieta oraz Ferdynand I (zm. 1927) i Maria. W roku 2003 w małej kaplicy na terenie kompleksu spoczął również Karol II (zm. 1953), którego szczątki sprowadzono tu z Lizbony. Dopełnienie całego założenia monastycznego stanowi dziewiętnastowieczny pałac biskupi.

Wczesnym wieczorem uczestnicy objazdu dotarli do kompleksu monastycznego Horezu. Należący do grupy olteńskich monasterów, wzniesiony w latach 1690–1697 monaster jest fundacją hospodara Constantina II Brâncoveanu (1688–1714). Zaprojektowany początkowo jako męski klasztor jest obecnie siedzibą prawosławnych mniszek. Imponujący kompleks klasztorny o wymiarach 85×65 metrów ma trzy skrzydła budynków i domykający czworobok masywny mur. Obejmuje on między innymi: pałac hospodara, bibliotekę, refektarz (trapezna) z nadbudowaną kaplicą i wspaniałą loggią, cele mniszek oraz bramę-dzwonnicę. W XIX wieku do monasteru dobudowano dodatkowo dwa odrębne skrzydła, ujmujące przylegający do właściwego założenia rozległy dziedziniec. Nieco dalej poza ścisłym obrębem usytuowane są jeszcze dwie cerkwie: św.św. Piotra i Pawła Apostołów oraz św. Stefana wraz z niewielkimi budynkami klasztornymi.

Najważniejszy obiekt głównego założenia stanowi wzniesiona w latach 1690–1693 cerkiew klasztorna św.św. Heleny i Konstantyna, szczytowe dzieło stylu brynkowińskiego. Autorem fresków, wykonanych w latach 1692–1702

Brama pocałunków – jedno z dzieł Constantina Brâncușiego w Târgu-Jiu

Uczestnicy seminarium przy *Stole milczenia* – jednym z dzieł Constantina Brâncușiego w Târgu-Jiu

we wnętrzu świątyni, był grecki malarz Constantinos. Wśród nich wyróżniają się urodą portrety członków rodzin panujących z dynastii: Brâncoveanu, Basarab i Cantacuzino. Kompleks Horezu został w roku 1993 wpisany na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO. Dodatkowym walorem wizyty w klasztorze, po którym grupę oprowadzała siostra Ambrozja (jedna z dwóch mniszek zajmujących się tutaj pisanie ikon), była możliwość wymienienia uwag na temat problemów związanych z zarządzaniem obiektem będącym jednocześnie zabytkiem i czynnym klasztorem oraz z pracami konserwatorskimi, głównie dotyczącymi znajdujących się tu zabytków ruchomych.

Następnego dnia Rada Programowa udała się kolejno: do miasteczka Târgu-Jiu słynącego z rzeźb Constantina Brâncușiego, następnie do unikatowej cerkwi św. Mikołaja w Densuș i do Hunedoary z zamkiem Hunyadych, miasta będącego ostatnim punktem pobytu w Rumunii. Nazwa położonego u podnóża Karpat Południowych Târgu-Jiu wywodzi się od targów organizowanych nad brzegiem rzeki Jiu. Zarządzona w latach sześćdziesiątych XX wieku przez reżim komunistyczny systematyzacja urbanistyczna wyrządziła znaczne szkody w tkance urbanistycznej miasta, jednakże w ostatnich latach przystąpiono wokół Piața Victoriei do rewitalizacji historycznego centrum, obejmującego między innymi cerkwie św.św. Wojewodów z lat 1748–1764 oraz mauzoleum Ecateriny Teodoriu, bohaterskiej pielęgniarki poległej w roku 1917. Największą atrakcją Târgu-Jiu są jednak rzeźby Constantina Brâncușiego (1876–1957): dwudziestodzieściometrowa *Kolumna do nieskończoności* oraz zespół monumentalnych rzeźb w parku miejskim ze słynną *Bramą pocałunków* oraz *Aleją krzesel* i *Stołem milczenia*.

Zupełnie inny klimat panował w położonej trzynaście kilometrów na południe od miasteczka Hațeg jednej z najstarszych i najciekawszych świątyń z grupy tak zwanych kamiennych cerkwi prawosławnych Ziemi Hațeg, do których budowy użyto pozostałości rzymskich budowli, a szczególnie detali architektonicznych z największego ośrodka miejskiego starożytnej Dacji – rzymskiej

Zamek w Hunedoarze

Sarmizegetusy. Cerkiew św. Michała powstała prawdopodobnie w XIII wieku. Wnętrze nawy wypełnia podbudowa centralnie usytuowanej wieży. Całość pełna jest wtórnie użytych kolumn, fragmentów rzymskich ołtarzy i płaskorzeźb, a zachowane wewnątrz freski datowane są na rok 1443.

Hunedoara (niem. Eisenmarkt, węg. Vajdahunyad) to znane od XIV wieku, obecnie około osiemdziesięciotysięczne przemysłowe miasto, w którym powstała pierwsza w Rumunii huta żelaza, przekształcona za rządów Nicolae Ceaușescu w olbrzymi kombinat górniczo-hutniczy, ulokowany niemal w bezpośrednim sąsiedztwie zabytkowego centrum i zamku. Miasto okazało się niezwykle interesującą ilustracją wielu skomplikowanych zagadnień związanych z ochroną nie tylko zagrożonego dziedzictwa kulturowego. Główny cel wizyty stanowił zamek, gniazdo rodowe Hunyadych, sięgający początkiem przełomu XII i XIII wieku i uchodzący za najpiękniejszy w Siedmiogrodzie. Ta monumentalna siedziba wojewody siedmiogrodzkiego Jana Hunyadyego (ok. 1387–1456), przebudowana z typowej twierdzy pogranicznej w reprezentacyjne zamczysko, swój zasadniczy kształt uzyskała około 1452 roku. W roku 1724 zamek przeszedł w posiadanie rządu Austrii, potem Austro-Węgier, stanowiąc przez dwa stulecia własność rządową. Od XIX wieku stał się celem podróży turystów węgierskich, szukających tu śladów dawnej świetności ziem Korony Świętego Stefana. Po pożarze z roku 1854 dokonano rekonstrukcji zamku w latach 1870–1880 w duchu doktryny Viollet-le-Duca.

Obecni władarze obiektu borykają się z brakiem środków finansowych nie tylko na odbudowę oraz właściwą renowację i konserwację, ale przede wszystkim na utrzymanie olbrzymiej kubaturowo budowli, która ma ogromny potencjał turystyczny i kulturowy, aczkolwiek wykorzystywany w znikomym stopniu.

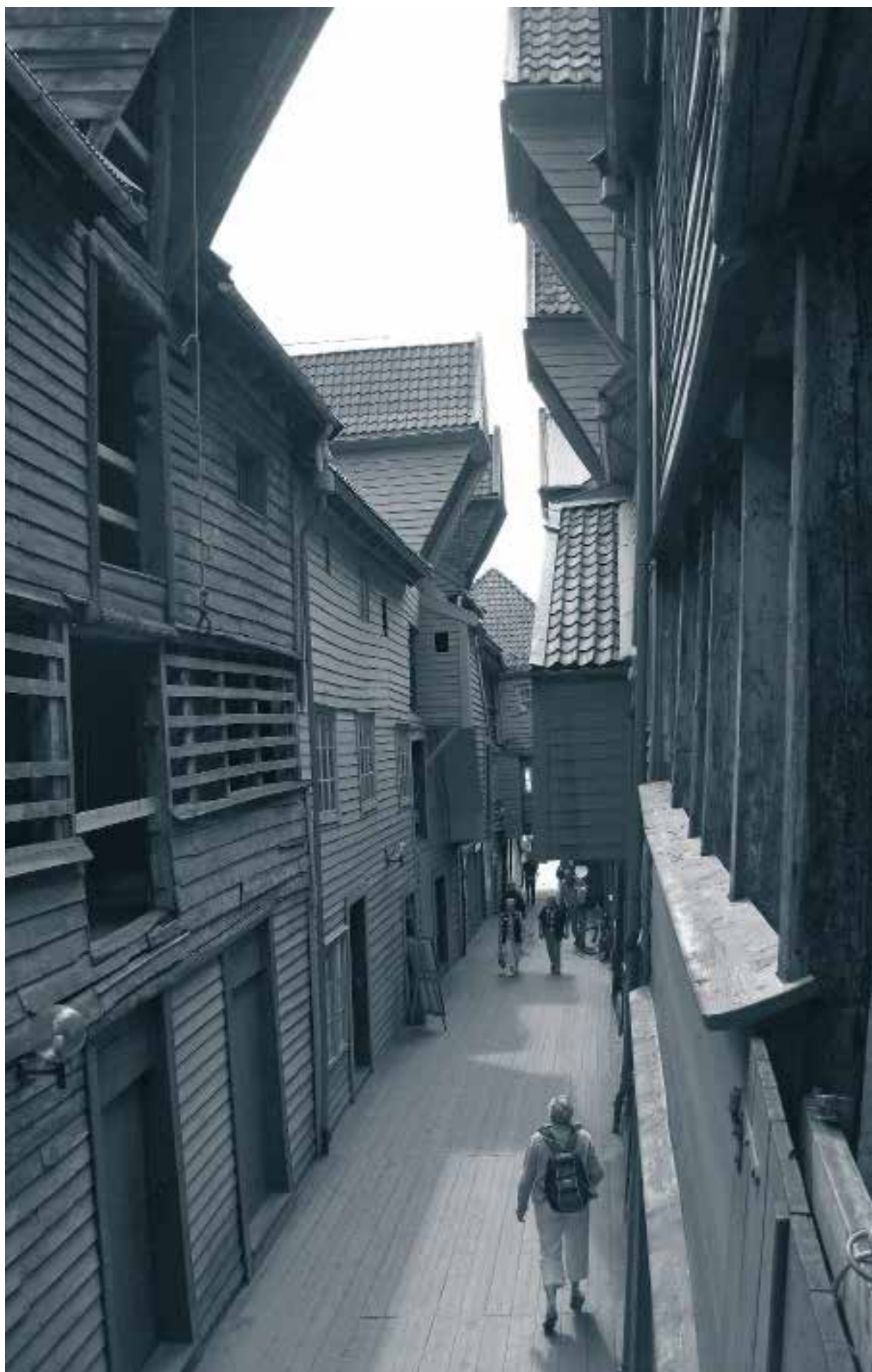

Widok z zamku w kierunku kombinatu metalurgicznego w Hunedoarze

Pozostający głównie na utrzymaniu lokalnych władz zamek oczekuje na właściwy plan zarządzania i pomysły na zagospodarowanie, zwłaszcza w kontekście bliskiego sąsiedztwa z częściowo opuszczonym i przeznaczonym do rozbiórki kombinatem metalurgicznym (przejętym przez koncern Acelor Mittal). Złożona problematyka ochrony i wykorzystania potencjału dziedzictwa Hunedoary była zresztą przedmiotem dyskusji członków Rady Programowej z gospodarzami obiektu i z władzami miejskimi. Debata ta zakończyła seminarium rumuńskie.

dr Beata Nykiel

INSTYTUT DZIEDZICTWA EUROPEJSKIEGO

Bergen, uliczka na tyłach Bryggen

ZARZĄDZANIE MIEJSCAMI WPISANYMI NA LISTĘ ŚWIATOWEGO DZIEDZICTWA UNESCO W POLSCE I W NORWEGII SEMINARIUM W NORWEGII

15–23 CZERWCA

Seminarium służyło zapoznaniu się z problematyką norweskich miejsc wpisanych na Listę UNESCO, objętych projektem polsko-norweskim.

Program rozpoczął się w Bergen, w dzielnicy portowej Bryggen. Per Morten Ekerhovd i Lasse Bjørkhaug omówili specyfikę tego miejsca, jego historię, sposoby zarządzania, rolę władz różnego szczebla, dokonali również ogólnego wprowadzenia w norweski system ochrony zabytków.

Największym zagrożeniem dla dzielnicy jest rozwój turystyki, szczególnie turystyki morskiej, gdyż na dużych statkach – cruiserach – przyplływają rzesze zwiedzających; na przykład w 2009 roku zawinęło tu dwieście trzydzieści statków z ponad dwustoma tysiącami pasażerów na pokładzie.

Podczas seminarium goście z Polski mieli okazję dowiedzieć się szczegółów na temat ról i zadań głównego właściciela obiektów położonych na obszarze dziedzictwa światowego – fundacji „Bryggen”. Jest to organizacja prywatna, działająca zgodnie z ustawą o ochronie zabytków, korzystająca w całości z pracy wolontariuszy. Państwo dofinansowuje do około dziewięćdziesięciu procent kosztów, po uprzednim precyzyjnym określeniu celów dotacji.

Ważną kwestią, na którą zwróciła uwagę strona polska, był brak reklam na obiektach zabytkowych lub takie ich projektowanie, żeby nie kłóciły się z charakterem obszaru dziedzictwa. Jak się okazało, w Norwegii zabronione jest umieszczanie reklam na obiektach zabytkowych.

Następnie uczestnicy seminarium odwiedzili gminę Luster z kościołkiem słupowym w Urnes. Rolę gospodarza pełniła tutaj Bjørg Alme Johannessen, przedstawicielka zarządzającego kościołem Stowarzyszenia na rzecz Ochrony Norweskich Zabytków Przeszłości, które pod swoją opieką ma również trzy inne obiekty tego typu. W swoim wystąpieniu przedstawiła ona zasady działania organizacji oraz sposoby pozyskiwania środków. Zaznaczyła, iż w przypadku kościoła w Urnes przychody z biletów wstępu pokrywają całkowicie koszty utrzymania obiektu, przewodnicy zaś – zarówno w tym, jak i w pozostałych kościołach – mają pensje wypłacane przez Stowarzyszenie (zatrudnionych jest sześć osób w okresie od maja do września). Ustalenie opłat za wstęp ma na celu głównie ograniczenie liczby wejść do obiektu. W Norwegii obowiązuje zasada, że restaurację obiektu zabytkowego finansuje państwo, a o jego późniejsze utrzymanie dba już właściciel. Uzupełnieniem tego wystąpienia był referat Sveina Arnego Skuggen Hoffa, który przedstawił zadania województwa

Uczestnicy seminarium przy kościele słupowym w Urnes

Arlene Synnøve Bidne opowiada o przygotowaniach do wytyczenia strefy buforowej wokół kościoła w Urnes

w stosunku do obiektów zabytkowych na podległym mu terenie. Województwo odpowiada za dopłaty do zabytków, przygotowanie planów zarządzania oraz planów długoterminowych, jak również za uzgadnianie planów lokalnych.

Obecnie jest opracowywany plan zarządzania dla obszaru Urnes (kościół już ma własny plan), poprzedzony raportem fachowym (2009), będącym niejako punktem wyjścia do sporządzenia takiego planu. W raporcie wskazano tak zwane elementy wrażliwe krajobrazu, przedstawiono wytyczne na przyszłość. Zakończenie całego procesu przewidziano na 2011 rok.

Ostatnią kwestią omawianą w odniesieniu do kościoła było wytyczenie strefy buforowej wokół obiektu i konieczność uzyskania dla niej akceptacji ze strony mieszkańców, co przysparza wielu problemów, gdyż odzew społeczny jest niewielki.

Kolejnym odwiedzionym miejscem było górnicze miasto Røros, gdzie omawiano – wówczas jeszcze oczekującą na akceptację Komitetu UNESCO – kwestię poszerzenia wpisu¹. Celem osób i instytucji zaangażowanych w działania na rzecz rozszerzenia obszaru objętego wpisem na Listę UNESCO była chęć pełniejszego pokazania dziedzictwa tego terenu². Szeroko dyskutowano na temat problemów związanych z zarządzaniem obszarem, rozwojem turystyki oraz finansowaniem prac konserwatorsko-restauratorskich. Ważną kwestią w przypadku Røros jest wspomaganie jego mieszkańców w utrzymaniu domostw, aby zachować ich wartość zabytkową i rozwijać tradycje rzemieślnicze.

Ostatnim zwiedzanym obszarem był archipelag Vega, gdzie na sześciu tysiącach pięciuset wyspach i wysepkach mieszka około tysiąca trzystu osób. Zdecydowana większość wysp znajduje się na obszarze objętym wpisem na Listę

1 Ostatecznie poszerzenie uzyskało akceptację podczas 34. Sesji Komitetu Światowego Dziedzictwa UNESCO w Brasili (25 VII – 3 VIII 2010).

2 Pierwotny wpis z 1980 r. obejmował tylko układ miejski, a po poszerzeniu również przemysłowy krajobraz kulturowy (kopalnie, huty).

W drodze do Urnes

Røros

Spotkanie z burmistrzem Vega Andre Mollerem i Ritą Johansen, dyrektor zarządzającą Fundacją Archipelagu Vega

Archipelag Vega

UNESCO, natomiast największa wyspa, Vega, w znacznej części znajduje się na terenie strefy buforowej. Strefę tę zamieszkuje niemal cała ludność archipelagu. Na samym obszarze wpisu mieszka tylko jeden człowiek i tylko dwie wyspy są zamieszkałe przez cały rok.

Archipelag został uznany za światowe dziedzictwo jako widoczny dowód wielowiekowego zmagania się człowieka z surową przyrodą, żyjącego w symbiozie z otaczającą go fauną i florą, ze szczególnym uwzględnieniem endemicznego gatunku ptaka – kaczki edredonowej. Na straży obszaru objętego wpisem stoi Fundacja Archipelagu Vega, mająca za zadanie koordynować wszelkie dotyczące go działania. W jej zarządzie zasiadają przedstawiciele władz państwowych, regionalnych i lokalnych. Fundacja ma również swoją Radę Programową, a w niej osiemnastu przedstawicieli lokalnych i regionalnych organizacji. Fundacja jest odpowiedzialna za koordynację prac w zakresie dziedzictwa światowego na poziomie lokalnym oraz okresowe sprawozdania dla Komitetu UNESCO. Właścicielem fundacji jest gmina Vega.

Podczas pobytu na archipelagu omówiono problemy związane z rozwojem turystyki, sposobami finansowania działań zmierzających do ochrony obszaru, wreszcie zagrożenia i wyzwania na przyszłość.

Tak jak w przypadku warsztatów na terenie Małopolski, również na zakończenie pobytu w Norwegii zorganizowano seminarium podsumowujące. Było ono nieco dłuższe, aby grupa uczestników projektu mogła kompleksowo spojrzeć na całość poruszanej problematyki, zarówno w Polsce, jak i w Norwegii. Polska strona głównie ustosunkowała się do sposobów finansowania obiektów, współpracy kapitału prywatnego i państwowego, dużego zaangażowania lokalnych władz i społeczności w promocję i ochronę dziedzictwa, harmonii człowieka i przyrody, wreszcie silnej pozycji konserwatora. Podkreślono również stałe uczestnictwo państwa w promocji i ochronie dziedzictwa w Norwegii, tworzenie planów zarządzania i zagospodarowania oraz dbałość o ich stałą aktualizację, w którą angażowane są wszystkie szczeble władzy.

Ewa Wojtoń

INSTYTUT DZIEDZICTWA EUROPEJSKIEGO

KONSERWACJA I OCHRONA DZIEDZICTWA KULTUROWEGO SYSTEMY ZARZĄDZANIA DZIEDZICTWEM KULTUROWYM W KRAJACH GRUPY WYSZEGRADZKIEJ

23–25 CZERWCA

Konferencja zorganizowana przez Międzynarodowe Centrum Kultury zgromadziła grono kilkunastu ekspertów zajmujących się ochroną dziedzictwa kulturowego, którzy reprezentowali wszystkie cztery państwa należące do Grupy Wyszegradzkiej. Ponadto wzięli w nim udział uczestnicy letniego programu szkoleniowego pt. *Management of UNESCO World Heritage Cultural Sites in Visegrad Countries* (Kraków – Ołomuniec, 23 czerwca – 4 lipca), w większości pracownicy służb konserwatorskich oraz z organizacji naukowych i pozarządowych, zajmujących się problematyką ochrony i zarządzania dziedzictwem, również pochodzący z krajów członkowskich oraz krajów graniczących z państwami Grupy Wyszegradzkiej. W merytorycznym przygotowaniu programu organizatorzy współpracowali ze stałymi partnerami reprezentującymi Ministerstwo Kultury Republiki Czeskiej, węgierski National Office of Cultural Heritage oraz Monument Board, National Office of Cultural Heritage of the Slovak Republic. Ponadto zorganizowana w ramach szerokiej współpracy konferencja była rodzajem spotkania przygotowawczego do międzynarodowego Forum Dziedzictwa Europy Środkowej, które ma obradować po raz pierwszy w mck w roku 2011.

Podstawowym celem konferencji było pokazanie podobieństw i różnic w systemach ochrony dziedzictwa kulturowego w poszczególnych państwach Grupy Wyszegradzkiej. Organizatorzy podkreślili, że impulsem do przygotowania tego spotkania był Kongres Kultury Polskiej, który obradował w Krakowie w 2009 roku. Dla potrzeb Kongresu, pod kierunkiem prof. Jacka Purchli, został przygotowany *Raport o systemie ochrony dziedzictwa kulturowego w Polsce po roku 1989*. Konferencja zorganizowana przez mck miała z założenia przygotować pole do analogicznej analizy pokazującej problemy, które występują w szerszym kontekście regionu Europy Środkowej.

Pierwsza część spotkania dotyczyła problematyki zmiany systemów ochrony w okresie transformacji systemowej i ekonomicznej w poszczególnych krajach regionu. Uczestnicy analizowali punkt wyjścia w postaci systemów ochrony istniejących jeszcze w okresie socjalizmu, jak również zmiany implementowane po 1989 roku. Kolejnym omawianym zagadnieniem były wybrane współczesne przykłady ochrony i konserwacji. Prelegenci prezentowali je na szerokim tle obecnie stosowanych metod i praktyk konserwatorskich. Trzecia część spotkania

Od lewej: Piotr Szpanowski, dr Tamás Fejerdy, Zdeňek Novák

dotyczyła współczesnych systemów ochrony dziedzictwa, które funkcjonują w krajach Grupy Wyszegradzkiej. W ostatniej części konferencji odniesiono się również do najnowszych metod promocji dziedzictwa kulturowego, w tym do zastosowania możliwości, jakie daje Internet. Stało się tak za sprawą prezentacji serwisu AHICE (Art Historian Information from Central Europe) redagowanego jest przez MCK w ramach współpracy z partnerami z państw Grupy Wyszegradzkiej, a dotyczącej najnowszych wydarzeń kulturalnych w regionie.

Uczestnicy konferencji wielokrotnie podkreślali, że było to jedno z pierwszych tego typu spotkań, które pozwalało nie tylko na analizę zalet i wad istniejących systemów, ale także umożliwiało dialog i porównanie rozwiązań stosowanych w różnych krajach regionu. Obrady będą kontynuowane podczas Forum Dziedzictwa Europy Środkowej w 2011 roku. Z myślą o Forum MCK zamierza opublikować materiały z omawianej konferencji. Przygotowywana publikacja będzie stanowić rodzaj przewodnika po systemach ochrony dziedzictwa kulturowego w krajach Grupy Wyszegradzkiej.

Michał Wiśniewski

INSTYTUT DZIEDZICTWA EUROPEJSKIEGO

DZIEDZICTWO WOBEC WYZWAŃ WSPÓŁCZESNOŚCI

IV KONFERENCJA MINISTRÓW KULTURY PAŃSTW ASEM

8-10 WRZEŚNIA, POZNAŃ

Działająca od 1996 roku Asia-Europe Meeting (ASEM) jest nieformalną platformą dialogu i współpracy pomiędzy dwudziestoma siedmioma państwami członkowskimi Unii Europejskiej, Komisją Europejską, szesnastoma krajami azjatyckimi (Brunei, Chiny, Indonezja, Indie, Japonia, Kambodża, Korea, Laos, Malesja, Mongolia, Myanmar, Pakistan, Filipiny, Singapur, Tajlandia, Wietnam) i sekretariatem Association of South East Asian Nations (ASEAN, Stowarzyszenia Narodów Azji Południowo-Wschodniej, do którego należą Birma, Brunei, Filipiny, Indonezja, Kambodża, Laos, Malesja, Singapur, Tajlandia i Wietnam). Jej celem jest wzmocnienie relacji między dwoma regionami w duchu wzajemnego szacunku i równości. Podstawowymi cechami ASEM są: jego nieformalność, wielostronność tematyki podejmowanej podczas dyskusji, podkreślanie równości wszystkich zrzeszonych, działanie na wysokim oficjalnym szczeblu (spotkania ministrów i wysokich urzędników) oraz na poziomie społeczeństw krajów członkowskich (sieci współpracy). Co dwa lata organizowany jest szczyt ASEM (na zmianę w Europie i w Azji), będący najwyższą instancją do podejmowania decyzji. W latach kiedy nie ma spotkań na szczycie, odbywają się spotkania resortowe. W 2010 roku w Poznaniu odbyło się spotkanie ministrów odpowiedzialnych za sprawy kultury, poprzedzone dwoma spotkaniami wyższych urzędników (przygotowane przez MCK w Krakowie w październiku 2009 r. oraz w kwietniu 2010 r. w Solo w Indonezji).

Zgodnie z sugestią ministra Bogdana Zdrojewskiego, wysuniętą podczas trzeciego spotkania ministrów kultury ASEM w Kuala Lumpur, czwarte spotkanie tej rangi poświęcone zostało dziedzictwu kulturowemu i związanym z nim współczesnym wyzwaniom. Tematyka dziedzictwa, podstawowego nośnika różnorodności kulturowej, była kontynuacją i uszczegółowieniem wcześniejszych obrad ministrów kultury ASEM, dotyczących zróżnicowania kulturowego i dialogu. MCK na zamówienie Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego przygotowało stronę merytoryczną spotkania, opracowując we współpracy z Polskim Stowarzyszeniem Sztuki Orientu materiał kontekstowy wraz z opisem warsztatów, a także gościło wyższych urzędników w 2009 roku.

W czwartym spotkaniu ministrów kultury państw ASEM uczestniczyli przedstawiciele MCK. Profesor Jacek Purchla był moderatorem trzeciego warsztatu *Dziedzictwo a rozwój. Zarządzanie miastami historycznymi*, w którym udział wzięli między innymi dr Monika Smoleń, podsekretarz stanu w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego, oraz pan Wardiyatmo, sekretarz generalny ds. kultury i turystyki Republiki Indonezji. Celem warsztatu była wymiana doświadczeń i wiedzy w zakresie zarządzania dziedzictwem oraz próba stworzenia wspólnej definicji dziedzictwa kulturowego, wymagającej uwzględnienia

Od lewej Hanna Jędras, mkiDN, prof. Jacek Purchla, Szymon Badura, mkiDN, pan Wardiyatmo, sekretarz generalny ds. kultury i turystyki Republiki Indonezji

jego ochrony i promocji. Podejmowano zagadnienia filozofii ochrony miast historycznych i konieczności poszerzenia zakresu ochrony dziedzictwa kulturowego, jak również kwestie związane ze zrównoważonym rozwojem, jakością życia mieszkańców, a także z krajobrazem przyrodniczym i kulturowym. Wyniki dyskusji podjętych podczas warsztatu znalazły odzwierciedlenie w dokumencie końcowym spotkania, tak zwanym *Chairman statement*. Ministrowie podkreślają w nim wagę ochrony dziedzictwa w zmieniającym się świecie, szczególnie w obliczu procesów globalizacji, realokacji kapitału i produkcji przemysłowej oraz rosnącego ruchu turystycznego. Ochrona dziedzictwa, zarówno materialnego, jak i niematerialnego, powinna być, zdaniem ministrów, uwzględniana w dokumentach strategicznych poświęconych rozwojowi danych regionów. Zachęcają oni ponadto do wymiany doświadczeń i wiedzy w zakresie zarządzania dziedzictwem oraz rozważają możliwość zastanowienia się nad stworzeniem think-tanku, który wraz z centrum edukacyjnym mógłby zająć się kwestiami zarządzania miastami historycznymi w Azji i w Europie.

Joanna Sanetra-Szeliga

OŚRODEK STRATEGII I KOMUNIKACJI

ZARZĄDZANIE MIEJSCAMI WPISANYMI NA LISTĘ ŚWIATOWEGO DZIEDZICTWA UNESCO W POLSCE I W NORWEGII

27 PAŹDZIERNIKA

Konferencja, podsumowująca dwuletni bilateralny polsko-norweski projekt, miała na celu przedstawienie – wynikających z blisko dwuletniej współpracy – rezultatów, wniosków oraz sugestii uczestników projektu, zarówno polskich, jak i norweskich.

W pierwszym wygłoszonym referacie Trond Taugbøl – przedstawiciel Riksantikvaren – podkreślał, że najważniejszy cel: wymiana doświadczeń pomiędzy polskimi i norweskimi opiekunami miejsc, został osiągnięty i stanowi najwyższą wartość projektu. To przyniosło lepsze wzajemne zrozumienie, otwarcie na siebie, co przy tak odmiennie zorganizowanych krajach nie było łatwe. Akcentował różnice w tradycji obu krajów, jak również to, że w Norwegii demokracja jest bardzo mocno zakorzeniona, społeczeństwo ma wpływ na niemal wszystkie dziedziny życia, w tym na ochronę zabytków. Zauważył niepokojącą tendencję w kwestii opieki nad dziedzictwem, którą można zaobserwować w coraz większej liczbie krajów – mianowicie w znacznym stopniu zaczyna dominować zysk ekonomiczny, wartość zabytku liczona jest wartością wpływów finansowych.

Kolejna prelegentka – Reidun L. Andreassen z Rady Światowego Dziedzictwa w Norwegii, skupiła się na pokazaniu i uwypukleniu różnic, barier, które stanowiły przeszkodę w płynnej realizacji projektu – biurokracja, odmiennosc tradycji, ale które starano się pokonywać, aby nie stracić tego, co jej zdaniem było także najtrwalszą i największą wartością projektu – współpracy pomiędzy poszczególnymi opiekunami miejsc z Listy UNESCO. Według niej najważniejszymi punktami całego przedsięwzięcia były seminaria połączone z warsztatami, zarówno w Polsce (Małopolsce), jak i w Norwegii, stanowiące doskonałą okazję do wymiany doświadczeń i wiedzy, tak więc mają one duże szanse przeżyć się w dalszą współpracę pomiędzy poszczególnymi miejscami czy obiektami. Było to jednym z celów tej inicjatywy, zakładanych w momencie tworzenia jego koncepcji. Zdaniem Reidun L. Andreassen najwięcej zyskali właśnie uczestnicy z poszczególnych obiektów, bo projekt bez wątpienia przyczynił się do wzrostu ich kompetencji. Istotna była także możliwość wymiany wiedzy i doświadczeń z zakresu konserwacji drewna, opieki nad rzemiosłem, które nie były celami głównymi, ale pojawiały się niejako przy okazji.

Profesor Jacek Purchla w swoim wystąpieniu skupił się na pokazaniu tego, co strona polska wyniosła z „lekcji norweskiej”. Podkreślił, iż projekt był rozmową o wartościach, dziedzictwie materialnym i niematerialnym, jego ochronie przez wykorzystanie do współczesnych celów, uczeniem się, że dziedzictwo to

Sesja otwierająca. Od lewej: prof. Jacek Purchla, Reidun L. Andreassen, Elżbieta Hübner (tłumaczka), Trond Taugbøl

Sesja 2. Od lewej: o. Melchior Zdzisław Cichy, Zofia Oszacka, Rita Johansen, prof. Jacek Purchla (moderator), Bjørg Alme Johannessen, ks. Zbigniew Kras, ks. Janusz Kurasz

Sesja 1. Od lewej: Per Morten Ekerhovd, Marzena Chwast

odpowiedzialność państwa i społeczeństwa, że jest ono własnością i co za tym idzie – odpowiedzialnością każdego. „Na całym etapie realizacji zadawaliśmy sobie fundamentalne pytanie – kto w Polsce zarządza światowym dziedzictwem? Dlatego można stwierdzić, że projekt wpisał się w trwającą obecnie w naszym kraju debatę nad nowym modelem ochrony dziedzictwa kulturowego”. Polska, jak podkreślił prof. Purchla, ma ogromny potencjał konserwatorski, ale jednocześnie przeżywa kryzys systemu ochrony, ponosi porażkę, jeżeli chodzi o nakłady finansowe na zabytki, jak również dialog społeczny w tym zakresie. Dlatego należy sobie zadać pytanie – zauważył – o stosunek państwa polskiego do dziedzictwa jako wartości, jak wywiązuje się ono z Konwencji UNESCO. Jeszcze raz podkreślając, iż dziedzictwo kulturowe jest fundamentem tożsamości narodowej, lokalnej i regionalnej, które może łączyć ludzi na płaszczyźnie dialogu i wymiany doświadczeń, prof. Purchla wyraził nadzieję, że wspólny projekt polsko-norweski nie zakończy się teraz, ale będzie trwał nadal już jako bilateralna współpraca poszczególnych miejsc.

W sesji pierwszej, którą moderowała Reidun L. Andreassen, wystąpili przedstawiciele dużych miast – Krakowa i Bergen, oraz miasteczek górniczych – Wieliczki i Røros. Kraków reprezentowali dr Kazimierz Bujakowski, zastępca prezydenta ds. rozwoju przestrzennego Miasta Krakowa, i Halina Rojewska-Tasak z biura Miejskiego Konserwatora Zabytków w Krakowie; Bergen – Per Morten Ekerhovd z Zarządu Dziedzictwem Kulturalnym Okręgu Hordaland, na którego terenie znajduje się Bergen, i Lasse Bjørkhaug, prezes fundacji „Bryggen” posiadającej większość budynków w strefie miasta objętej wpisem UNESCO. Problematykę dziedzictwa Røros przedstawił Torbjørn Eggen; Kopalnię Soli Wieliczka reprezentowała Marzena Chwast.

W sesji drugiej, moderowanej przez prof. Jacka Purchlę, skupiono się na problemach drewnianych kościołów oraz ochrony krajobrazu kulturowego. Referaty przedstawili Bjørge Alme Johannessen ze Stowarzyszenia na rzecz Ochrony Zabytków Przeszłości z Urnes, sprawującego opiekę nad tamtejszą świątynią drewnianą, ks. Zbigniew Kras z Lipnicy Murowanej oraz ks. Janusz Kurasz z Sękowej. Problematykę krajobrazu kulturowego i jego ochrony zaprezentowali Rita Johansen z Fundacji Archipelagu Vega, i Zofia Oszacka, wójt gminy Lanckorona, wraz z o. Melchior Cichym z klasztoru oo. Bernardynów w Kalwarii Zebrzydowskiej.

Konferencję zakończono dyskusją moderowaną wspólnie przez prof. Jacka Purchlę i Reidun L. Andreassen.

Ewa Wojtoń

INSTYTUT DZIEDZICTWA EUROPEJSKIEGO

Od lewej: dr Emil Brix, prof. Jacek Purchla i prof. Mykoła Riabczuk

Uczestnicy konferencji

MIT GALICJI

4–5 LISTOPADA

Okrągły stół pod egidą Międzynarodowego Centrum Kultury we współpracy z austriackim partnerem – Institut für den Donauraum und Mitteleuropa w Wiedniu, obejmował dwudniowe obrady ekspertów tematyki galicyjskiej z Austrii, Ukrainy i Polski. Miały one na celu zainicjowanie wieloletniego trójstronnego projektu naukowo-badawczego, którego kulminacją stanie się wystawa pod tytułem *Mit Galicji*. Otwarcie wystawy zaplanowane jest na 2014 rok. Debaty okrągłego stołu zgromadziły wybitnych specjalistów z zakresu historii, historii sztuki, muzeologów, krytyków i historyków literatury, jak również przedstawicieli, instytucji kultury oraz pozarządowych organizacji trzech krajów. W obradach w charakterze obserwatorów uczestniczyli również: Christophe Ceska, konsul generalny Republiki Austrii w Krakowie, Małgorzata Lelito, pracownik konsulatu odpowiedzialna za koordynację współpracy z mck, oraz Agnieszka Partridge, dziennikarka telewizyjna i historyk sztuki badająca wątki galicyjskie.

Pierwsza tura obrad poświęcona została teoretycznym założeniom i koncepcji przyszłej wystawy. Rozpoczęły ją prezentacje trzech perspektyw mitu galicyjskiego – perspektywy polskiej, austriackiej i ukraińskiej; trzech spojrzeń na różnicę pamięci o Galicji i kwestie tożsamości. Opisuując polską perspektywę widzenia mitu Galicji, prof. Jacek Purchla wyszedł z podstawowego założenia stosunku do mitu nie tyle w wymiarze historycznym, ile w wymiarze dziedzictwa i trwania. Genezę tego mitu przedstawił jako ewolucję zmian stosunku do Galicji w Polsce, która przechodziła różne fazy – od pierwotnej niechęci i wrogości, poprzez akceptację unifikującej roli monarchii, do rozkwitu galicyjskiej mitologii. Kiedy mitologizacja Galicji w czasach realnego socjalizmu, jako problem tożsamości elit, była próbą niepamiętania złej historii, to myślenie nowej generacji, która mieszka teraz na obszarze Galicji, jest już inne, stając się częścią mitu o Europie Środkowej.

Doktor Emil Brix, ambasador Republiki Austrii w Wielkiej Brytanii, patrząc na Galicję z perspektywy austriackiej, określił ją jako pojęcie, wynalezione niejako z góry i z zewnątrz, i ciągle politycznie nadużywane. Z austriackiej perspektywy podstawą żywotności mitu galicyjskiego, oprócz egzotyizmu i pojęcia raju utraconego, wyznaczone zostały trzy kwestie: pierwsza to imperializm, czyli rola Galicji w procesie budowania imperialnej potęgi Austrii; druga to Galicja jako obszar gospodarczy o wielkim potencjale, wiążący się z pojęciem postępu; trzecią i może najważniejszą była kwestia kultury i ciągłość tradycji wymiany różnych tożsamości, od czasów rzeczywistej Galicji do czasów obecnych.

Dla Ukrainy mit Galicji jest o wiele ważniejszy niż dla Polaków, Żydów czy Austriaków – powiedział Mykoła Riabczuk, przedstawiając ukraińską perspektywę. Mit ten mimo kontrowersyjnych kontekstów – zarówno na Wschodzie, jak i na Zachodzie, w Rosji i w Unii Europejskiej – dowodzi normalności i europejskości Ukraińców, a centralnym punktem tego mitu stała się legitymizacja ukraińskiego projektu jako kraju niezależnego. Trwałość tego mitu na Ukrainie jest znacznie starsza, ponieważ rozpoczyna się o wiele wcześniej

Od lewej: Taras Wozniak, Jurko Prochasko, dr Martin Pollack

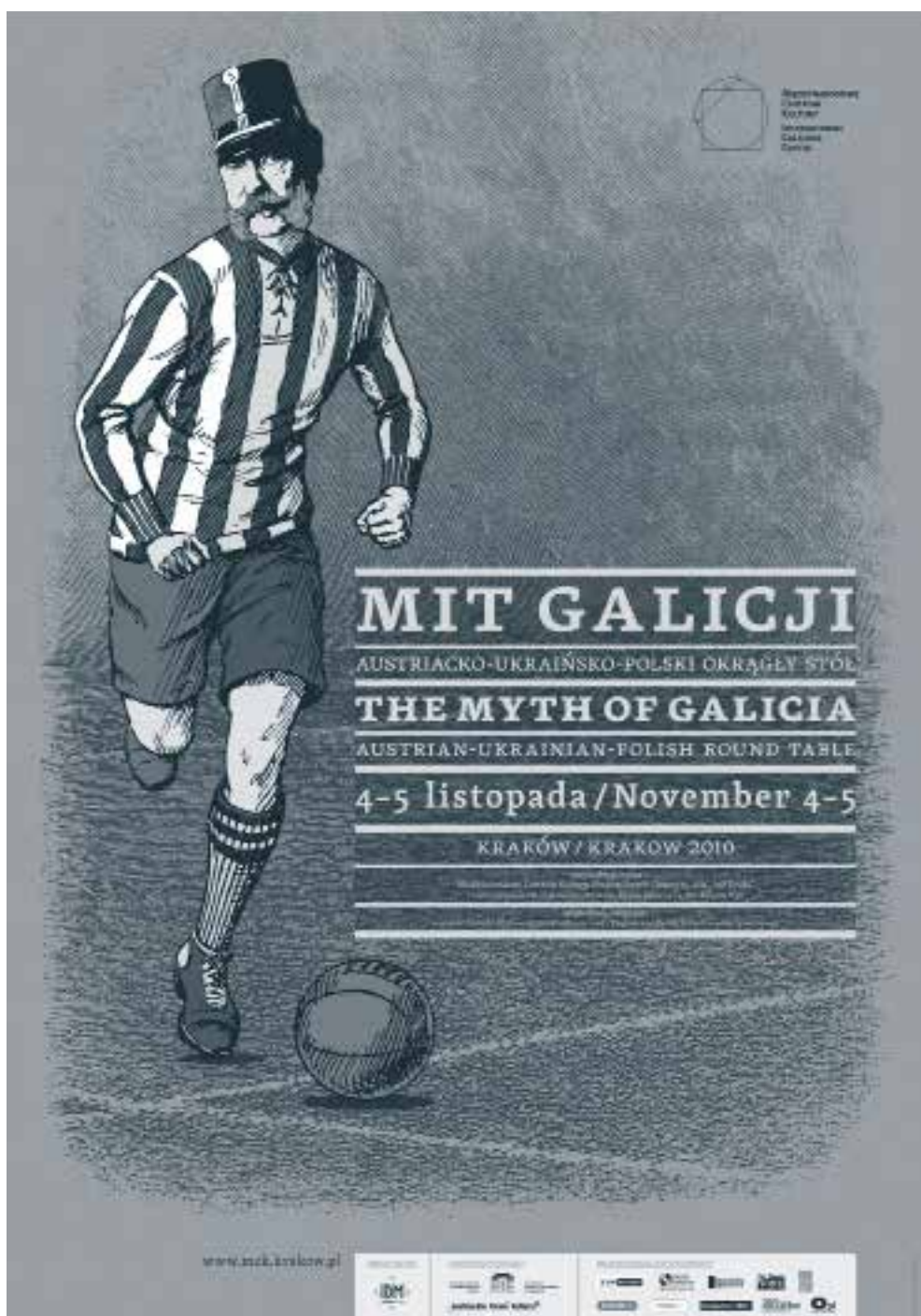

Głos w dyskusji – prof. Alois Woldan

niż pod koniec XVIII wieku; sięga bowiem głębokiego średniowiecza i historii księstwa halicko-wołyńskiego.

W otwartej i dynamicznej dyskusji, która nastąpiła po wygłoszeniu tych trzech referatów, podjęty został problem określenia mitu, jego specyfiki i zasięgu pojęciowego, oraz stwierdzono wagę pojęcia mitu dla całego przedsięwzięcia.

Ciekawą teorię genezy mitu galicyjskiego w kreacji literackiej przedstawił prof. Alois Woldan, ilustrując ją na kilku doniosłych przykładach. Doktor Adam Bartosz, dyrektor Muzeum Okręgowego w Tarnowie, poruszył problem nieobecności czwartej perspektywy przy okrągłym stole – perspektywy żydowskiej, zaznaczając, iż spośród trzech grup, które tworzyły społeczeństwo żydowskie

Galicji – syjonistów, asymilatorów i chasydów, właśnie ta ostatnia grupa najbardziej jest związana z Galicją mitologiczną.

Omówione zostały problemy metodologiczne wystawy, którą postanowiono budować na kanwie różnych tożsamości galicyjskich i na przedstawieniu symboli pamięci narodowych poprzez wyznaczenie najważniejszych *lieux de mémoire*.

Przedyskutowano ramy czasowe przyszłej wystawy, obejmujące nie tylko Galicję Habsburgów i stare mity, ale także współcześnie istniejące mity nowe. Na wiele sposobów i na różnych poziomach prowadzone były próby rewizji, strukturyzacji i typologizacji mitów. Precyzowano definicję Galicji jako pojęcia: etymologię, historię i zasięg terytorialny.

W drugiej turze obrad grupa robocza zastanawiała się nad strukturą wystawy oraz przedyskutowała propozycję strony austriackiej, aby wystawa składała się z ośmiu podstawowych działów: *Historia Galicji 1772–1918*; *Osobistości* (od Franki do Pendereckiego); *Miasta i krajobrazy*; *Tożsamość* (w tym grupy etniczne i wyznaniowe); *Postęp i jego konsekwencje* (ekonomia, modernizacja, migracje); *Życie kulturalne i artystyczne, edukacja*; *Konflikty i I wojna światowa*; *Mity* (Galicji życie po życiu, dzisiejsze wyobrażenia i stereotypy).

Pod koniec obrad osiemnastoosobowa grupa robocza określiła w swym harmonogramie rok 2011 jako okres przygotowawczy do wystawy. Polegać on będzie na identyfikacji miejsc pamięci, wyborze eksponatów do poszczególnych działów z określeniem kolekcji i zbiorów, przeglądzie bibliografii i ikonografii tematu. Podczas kolejnego spotkania grupy roboczej zebrane w podgrupach polskiej, austriackiej i ukraińskiej materiały zostaną skonfrontowane, w celu znalezienia punktów wspólnych i rozbieżnych, po czym nastąpi dalsza weryfikacja i określenie zasięgu obiektów wystawowych i objętości wystawy.

dr Żanna Komar

INSTYTUT DZIEDZICTWA EUROPEJSKIEGO

WYSTAWY

PARLAMENT EUROPEJSKI OD ŚRODKA

27 LISTOPADA 2009 – 17 STYCZNIA 2010

Instytut Goethego we współpracy z kuratorami Thomasem Huberem i Jörgiem Koopmannem zaprosił jedenastu fotografów z dziesięciu krajów Unii Europejskiej do spędzenia w okresie jesienno-zimowym 2006–2007 dwóch tygodni w Brukseli, Luksemburgu i (lub) Strasburgu i zaproponował im stworzenie cyklu zdjęć, który pokazałby, co dzieje się w budynkach parlamentarnych i jak wygląda tam życie codzienne. W projekcie wzięli udział: JH Engström (Szwecja), Pierre Faure (Francja), Toby Glanville (Wielka Brytania), Lukáš Jasanský / Martin Polák (Czechy), Aino Kannisto (Finlandia), Martin Kollár (Słowacja), Bettina Lockemann (Niemcy), Erica Overmeer (Holandia), Xavier Ribas (Hiszpania), Krzysztof Zieliński (Polska).

Efektom tego projektu jest wystawa zdjęć ukazujących ludzi, wnętrza, sytuacje, zdarzenia – wszystko, co zwróciło szczególną uwagę artystów.

To próba odpowiedzi na pytanie, jaka jest codzienna rzeczywistość parlamentu, jak wygląda od „kuchni” miejsce, w którym pracuje siedmiuset parlamentarzystów, tysiące urzędników, tłumaczy i kilkaset osób personelu pomocniczego. Na zdjęciach nie znajdziemy twarzy znanych polityków i posłów, migawek z parlamentarnych obrad, oficjalnych spotkań, sesji.

Zdjęcia te nie są reportażem z życia parlamentu, nie są rejestracją wydarzeń ani też prostym przedstawieniem rzeczywistości. Tworzą raczej bardzo „subiektywny dokument”, w którym ujawnia się indywidualność fotografującego i jego własna wizja. To fotograficzny zapis relacji, jakie zaszły pomiędzy fotografem a przestrzenią, zdarzeniem, osobą, rzeczą. Fotografie współczesnych dokumentalistów nie udają, że obiektywnie rejestrują rzeczywistość.

Wręcz przeciwnie – poddają ją manipulacji, zmieniają i kreują na nowo.

Wystawa stała się zatem przykładem nowoczesnego dokumentu, w którym umiejętność rejestrowania rzeczywistości i artystyczna kreacja stapiają się w jedno.

dr Monika Rydiger

OŚRODEK WYSTAW I WYDAWNICTW

KURATORZY WYSTAWY

Thomas Huber, Jörg Koopmann

POLSKA KURATOR WYSTAWY

dr Monika Rydiger

ARANŻACJA WYSTAWY I PROJEKT DRUKÓW TOWARZYSZĄCYCH

ORAZ BROSZURY TOWARZYSZĄCEJ KATALOGOWI

(wydawca katalogu: Instytut Goethego)

Agnieszka Łakoma

DOM MIŁOŚNIKA SZTUKI

KULTURA ARTYSTYCZNA CZECH I MORAW 1870–1930

2 LUTEGO – 25 KWIETNIA

Wystawa, przygotowana we współpracy z Muzeum Sztuki w Ołomuńcu, była prezentacją dzieł twórców związanych z mecenatem znanych kolekcjonerów i koneserów sztuki na terenie Czech i Moraw w okresie od 1870 do 1930 roku.

Zgromadzone obrazy, grafiki, rysunki, rzeźby, szkło, meble, książki, projekty i modele architektoniczne, tworzone na zlecenie między innymi tak znanych mecenasów i admiratorów sztuki jak rodziny Primavesich, Reissigów, Müllerów, Tugendhatów, pokazały, że dzięki otwartości umysłów ludzi o ogromnej wrażliwości estetycznej, odwadze w akceptowaniu nowych awangardowych tendencji i przede wszystkim dzięki odwadze finansowania nowych i kontrowersyjnych artystycznych pomysłów powstawały dzieła, które wyznaczały w sztuce nowe tory myślenia i kreacji.

Tytuł wystawy nawiązywał do słynnego konkursu architektonicznego, ogłoszonego w roku 1900 przez Aleksandra Kocha – znanego niemieckiego wydawcę magazynów poświęconych architekturze i sztuce dekoracyjnej. Konkurs, który skupił najwybitniejszych ówczesnych architektów, stał się symbolem epoki. Epoki nowego formułowania formy i przestrzeni architektury, nowego pojmowania piękna i syntezy sztuk i – co najważniejsze – odrodzenia rzemiosła artystycznego oraz narodzin nowoczesnego wzornictwa.

Sama ekspozycja nie stanowiła dosłownej ilustracji tytułu, nie była przeglądem wnętrz domów ówczesnych „miłośników sztuki”. Pomyślana została jako rekonstrukcja „ducha epoki”, próba przybliżenia sztuki tych czasów – jej stylu, charakteru, ikonografii – nawiązującej do określonej, sugerowanej tytułem idei.

Ramy czasowe wystawy, lata 1870–1930, to bardzo ważny okres w sztuce, kiedy dokonywano istotnych przewartościowań w malarstwie. To czasy odchodzenia od realizmu, akademizmu na rzecz symbolizmu, ekspresjonizmu, kubizmu i abstrakcji. To także okres ważnych przemian w sposobie kształtowania architektury – myślenia przestrzeni, a nie planem i rzutem, odchodzenia od koncepcji architektury „osłony” na rzecz bryły tworzonej „od środka”, fascynacji ciągłością przestrzeni i jej nieskończonością.

To czasy nowego myślenia o książce jako o dziele totalnym, urzeczywistnieniu idei *Gesamtkunstwerk*, co przejawiało się w zaangażowaniu najwybitniejszych artystów epoki w typografię i sztukę edytorską.

Nakładające się na to impulsy czerpane ze sztuki japońskiej, z rodzimych regionalizmów, fascynacja techniką i entuzjazm dla masowej produkcji – to wszystko tworzyło niezwykły artystyczny ferment, którego efektem były dzieła między innymi tak znakomitych twórców jak Alfons Mucha, František Kupka, Vojtěch Preissig, Dušan Jurkovič, Anton Hanak, Josef Hoffmann, Bohumil Kubišta, Emil Filla, Otto Gutfreund, Pavel Janak, Jan Kotěra, Vlastislav Hofman, Josef Gočár, Jindřich Halabala.

Wystawa stała się swoistym przeglądem sztuki, która tworzona na terenie Czech i Moraw, rozwijała się pomiędzy Wiedniem a Paryżem. Czerpiąc z tych wielkich ośrodków ożywcze impulsy i inspiracje, zachowała swój własny, oryginalny charakter.

dr Monika Rydiger

OŚRODEK WYSTAW I WYDAWNICTW

SCENARIUSZ WYSTAWY

prof. Pavel Zatloukal, dr Anežka Šimková, dr David Voda

KURATORZY WYSTAWY

dr Anežka Šimková, dr Monika Rydiger

ORGANIZACJA

Anna Śliwa

ARANŻACJA PLASTYCZNA WYSTAWY

Małgorzata Radnicka

PROJEKT ALBUMU I DRUKÓW TOWARZYSZĄCYCH WYSTAWIE

Kuba Sowiński

MELODIA DWÓCH PIEŚNI

FOTOGRAFIE MARKA POWERA

7 MAJA – 27 CZERWCA

Melodia dwóch pieśni to tytuł prezentującego oblicza Polski projektu brytyjskiego fotografa Marka Povera. Znany i ceniony na całym świecie artysta średniego pokolenia, członek Magnum Photos, twórca oficjalnych cykli fotografii dokumentujących budowę Millenium Dome w Londynie i rozbudowę londyńskiego skarbcza, zakochał się w Polsce. Zdjęcia, które stworzył w latach 2004–2009, ułożyły się w fascynujący fotoreportaż o naszym kraju. Prezentowana w Galerii Międzynarodowego Centrum Kultury w Krakowie wystawa i towarzyszący jej album to światowa premiera najnowszego projektu artysty; przedsięwzięcie zorganizowane we współpracy z Fundacją Sztuk Wizualnych jako jedna z głównych wystaw Miesiąca Fotografii 2010.

Na wystawę złożyło się pięćdziesiąt wielkoformatowych fotografii (130×102 cm), przedstawiających miejskie krajobrazy, widoki polskiej prowincji i przyrodę oraz fotografie portretowe. Uzupełnieniem projektu *Melodia dwóch pieśni* był wystawiony w galerii – po raz pierwszy pokazany publicznie – wybór zdjęć z Polski wykonanych przez Povera w latach 1989–1990.

W 2004 roku Mark Power wziął udział w projekcie *Euro Visions*, którego celem było zaprezentowanie w formie fotograficznej dziesięciu nowych państw członkowskich Unii Europejskiej. Każdy z dziesięciu zaproszonych fotografików udał się na miesiąc do wybranego przez siebie kraju. Power przyjechał do Polski. Wystawa podsumowująca projekt odbyła się w Centre Pompidou w Paryżu w 2005 roku, ale Power wracał do naszego kraju jeszcze wielokrotnie. Efektem tych powrotów jest liczące niemal dwa tysiące dwieście fotografii archiwum artysty, na którego podstawie powstała wystawa i album *Melodia dwóch pieśni*.

Zamiarem Povera było uchwycenie na kliszach polskiej transformacji po wstąpieniu do Unii Europejskiej, zbadanie wpływu europejskiego finansowania na rozwój kraju oraz ukazanie możliwości, jakie się przed Polską otworzyły. Przynajmniej takie było pierwotne założenie, bo w toku kolejnych podróży okazywało się, że wpływ Unii nie jest aż tak istotny – zwłaszcza w mniejszych miejscowościach, że zmiana widoczna jest w różnych miejscach na różnych poziomach, a czasami w ogóle jej nie widać. W 2005 roku, gdy zaczynał pracę nad polskim projektem, artysta mówił: „Moim zdaniem Polska nie została jeszcze tak naprawdę wizualnie zdefiniowana. Jadąc tam teraz, można zobaczyć tylko dwa rodzaje albumów o Polsce. Po pierwsze – są tam książki o gettach i obozach koncentracyjnych [...], a po drugie – błyszczące tomy, skierowane głównie do turystów, prezentujące wszystkie oficjalne strony piękna, ze zdjęciami wykonanymi w pełnym słońcu”. Power spojrzał na Polskę w całości, z dystansu, nie kierując się wyeksploatowanymi stereotypami. Stworzył osobisty fotoreportaż, ale też nie wolny od subiektywizmu. To jego osobista – można powiedzieć, że wręcz poetycka – wizja.

Melodia dwóch pieśni pokazuje, jak Polskę odbiera obcokrajowiec i outsider, który postanowił odkryć nas na nowo z pominięciem szlaków wytyczonych

przez przewodniki turystyczne. Na fotografiach Powera odnajdujemy bliskie nam widoki – miejsca, gdzie mieszkamy, gdzie robimy zakupy, które mijamy, jadąc samochodem, idąc do pracy lub spacerując z psem. Odnajdujemy też osoby, które z tymi krajobrazami należy łączyć. Power przejrzał nas – trafnie oddał polską codzienność i sportretował nas samych. Stał się przy tym na chwilę jednym z nas.

Brytyjczyka zaintrygowały polskie miasta i miasteczka oraz wiejskie krajobrazy, przyroda i zabudowania – bynajmniej nie reprezentacyjna architektura, lecz to, co zazwyczaj znajduje się na uboczu – odrapane mury kamienic, place budowy, parkingi, rozrzucone śmieci, nieużytki, wnętrza jeszcze nie ukończonych budynków, trakcje kolejowe, przewody elektryczne, przydrożne bary, nieuporządkowane podwórka, blokowiska. Według Powera właśnie to, co pozostaje niejako poza kadrem zdjęć zamieszczanych na pocztówkach, decyduje o charakterze miejsca. To miejsca powszechnie uznawane za brzydkie, ukazujące „gorszą”

stronę polskich miast i wsi, mają wyjątkową siłę przyciągania. Fotograficzna podróż przez Polskę, jaką odbył Brytyjczyk, wydobywa urok miejsc drugiej i trzeciej kategorii, które dla nas – mieszkańców Polski, nie są godne zdjęcia.

W sumie Power odwiedził Polskę ponad dwadzieścia razy. W podróżach – zaznaczyć trzeba, że nie koncentrował się tylko na dużych miastach, ale także na prowincji, o czym świadczą tytuły zdjęć: *Dąbrowa Leśna, Lgota, Dęblin, Stężyca, Krzyżówka* czy *Milik* – towarzyszył mu polski fotografik Konrad Pustoła. Był nie tylko tłumaczem Brytyjczyka i jego przewodnikiem, stał się też przyjacielem i kompanem w projekcie. Jak sam artysta przyznaje, wiele osób, starając się dociec znaczenia tytułu *Melodia dwóch pieśni*, podejrzewa, że ma on związek z dwoma sposobami widzenia Polski: Povera jako osoby z zewnątrz i Pustoły, który wprowadzał go w tajniki naszego kraju.

Power sam twierdzi, że „projekt *Melodia dwóch pieśni* nie był pomyślany jako próba reporterskiego ukazania, jaka jest współczesna Polska, ani tym bardziej, jak ona wygląda. Byłoby to niewykonalne, bez względu na spędzony tu czas i liczbę zrobionych zdjęć. Co nie wyklucza wszakże możliwości, iż z czasem cykl stanie się ważnym historycznym dokumentem tego fascynującego okresu w historii Polski”.

Katarzyna Jagodzińska

KURATOR WYSTAWY

SCENARIUSZ I ARANŻACJA WYSTAWY

Mark Power

KURATORKI WYSTAWY

Katarzyna Jagodzińska, Natalia Żak (współpraca)

ORGANIZACJA

Regina Pytlik

PROJEKT GRAFICZNY DRUKÓW TOWARZYSZĄCYCH WYSTAWIE

Edgar Bąk

ANDREAS FEININGER

NOWY JORK, LATA CZTERDZIESTE

3 LIPCA – 29 SIERPNIA

Kiedy uciekając przed wojną, pod koniec 1939 roku przyłączył się do Nowego Jorku, był już znanym w Europie fotografem specjalizującym się w fotografii architektonicznej. Nowy Jork stał się dla niego prawdziwym odkryciem. Urbanistyczna skala, architektoniczny rozmach i dynamika miasta przez lata stanowiły dla niego niewyczerpane źródło tematów zdjęć. Andreas Feininger od najmłodszych lat wzrastał w atmosferze sztuki awangardowej. Ojciec, Lyonel Feininger, był profesorem w Bauhausie. To właśnie w Bauhausie Andreas ukończył kurs stolarstwa. Naukę kontynuował w Państwowej Szkole Architektury w Weimarze i Zerst. Przez parę miesięcy praktykował w paryskim biurze Le Corbusiera.

Bez wątpienia awangarda europejska ukształtowała jego artystyczną osobowość, a wykształcenie architektoniczne wyraźnie rzutowało na jego fotograficzny warsztat. Przejawiało się to w niezwykłej precyzji, perfekcyjnej technice, znakomitym wyczuciu przestrzeni i jej parametrów. Rzetelne rejestrowanie rzeczywistości łączył z dbałością o artystyczną ekspresję zdjęcia.

Takie właśnie są zdjęcia Nowego Jorku, które Feininger wykonywał już jako fotoreporter słynnego magazynu „Life”. Wystawa, na której można było oglądać ponad dziewięćdziesiąt czarno-białych fotografii ze zbiorów Andreas Feininger Archiv w Tybindze, stała się niezwykle, trochę nostalgiczną opowieścią o mieście z czasów, kiedy Truman Capote pracował jako goniec w redakcji „The New Yorker”, a nowojorczyk Humphrey Bogart był jedną z największych gwiazd kina.

Opowieść Feiningera o mieście to nie tylko uwieczniona w kadrach niezwykle panorama ze słynnymi Empire State Building, Rockefeller Center, Chrysler Building, to także zdjęcia brudnych nadbrzeży, obdrapanych budynków, schodów przeciwpożarowych, zbiorników na wodę, ulic pełnych samochodów stojących w godzinach szczytu. To opowieść o ludziach – handlujących, spieszących się na prom, pogrążonych w rozmowie. Feininger fotografował wieżowce Manhattanu, zielone tereny Central Parku, spowite mgłą sylwety mostów, eleganckie sklepy, reklamy i ulice. Miasto postrzegał jako żywy, wciąż dynamicznie zmieniający się organizm.

Fotografowanie Nowego Jorku nie było dla Feiningera wyłącznie czystym dokumentowaniem i rejestracją realiów. Zawsze miał pomysł na zdjęcie i wybrany interesujący motyw. Cenił prostotę kompozycji i unikał rozbudowanej anegdoty. Zwracał uwagę na oddziaływanie światła i cienia, tła, perspektywy, skali. Na niektórych zdjęciach, kadrowanych w specyficzny sposób, elementy krajobrazu miejskiego nabierają innego znaczenia. Nie są już tylko zatrzymaną w kadrze topograficzną dokumentacją, lecz zapisem wizualnej dynamiki przestrzeni, która w pozornie banalnych ujęciach intryguje rytmem struktur, podziałów, układów form i kształtów, linii pionowych, poziomych, skośnych.

Fotografie Feiningera wyraźnie odcisnęły piętno na wizerunku Nowego Jorku lat czterdziestych i przyniosły artyście wielką międzynarodową sławę. Stawiany obok tak wybitnych fotografików jak Ansel Adams, Bill Brandt, Alfred Eisenstaedt, André Kertész, Jacques Henri Lartigue, stał się legendą historii fotografii.

dr Monika Rydiger

OŚRODEK WYSTAW I WYDAWNICTW

SCENARIUSZ WYSTAWY

Thomas Buchsteiner

POLSKA KURATOR WYSTAWY

dr Monika Rydiger

ORGANIZACJA

Anna Śliwa

ARANŻACJA PLASTYCZNA WYSTAWY

Jerzy Cyganiewicz, Renata Kalarus

PROJEKT DRUKÓW TOWARZYSZĄCYCH WYSTAWIE

Kuba Sowiński

GRUPA BLOOMSBURY BRYTYJSKA BOHEMA KRĘGU VIRGINII WOOLF

15 WRZEŚNIA 2010 – 9 STYCZNIA 2011

Grupa artystów, intelektualistów, pisarzy skupiona wokół dwóch siostr Stephen – Virginii Woolf i Vanessa Bell, od lat fascynuje badaczy kultury. Grupa Bloomsbury nigdy nie zawiązała się formalnie, nie opublikowała manifestu ani żadnego programu. Był to krąg przyjaciół, których łączyły skomplikowane relacje i niekonwencjonalne związki osobiste. Bloomsberczycy tworzyli grupę niezwykle twórczych i utalentowanych osobowości. Byli wśród nich artyści, malarze, designerzy – Duncan Grant, Vanessa Bell, Dora Carrington, Roger Fry (także teoretyk i historyk sztuki), pisarze – Leonard Woolf, Lytton Strachey, Edward Morgan Forster, David Garnett, ekonomista John Maynard Keynes, dziennikarz Desmond MacCarthy i krytyk sztuki Clive Bell. Najślawniejsza z nich Virginia Woolf przeszła do historii jako wybitna pisarka, która łamiąc dotychczasowe reguły i konwencje literackie, pchnęła literaturę XX wieku na nowe awangardowe tory. To właśnie jej postać stała się osią wystawy. Krótkie fragmenty z jej dziennika wyznaczyły scenariusz ekspozycji i zasygnalizowały najważniejsze wątki w historii Grupy. Historyczny kontekst jej zaistnienia, pogmatwane biografie członków i ich specyficzna twórczość stały się właściwym tematem wystawy. Takie ujęcie dawało szansę na obiektywne spojrzenie i właściwą ocenę artystycznej, intelektualnej i kulturotwórczej roli bloomsberczyków. Wypożyczone z kolekcji prywatnych liczne obrazy olejne, akwarele, rysunki, grafiki Rogera Frya, Vanessa Bell, Duncana Granta i Dory Carrington dopełniły dokumentalne zdjęcia z archiwum National Portrait Gallery, Tate Gallery w Londynie, King's College Archives w Cambridge, uwieczniające bloomsberczyków podczas pracy, nieformalnych spotkań, pikników i dyskusji.

Narracja ekspozycji zbudowana została „w stylu Bloomsbury” – wielowątkowo, bez jednoznacznie wytyczonych działów, tak aby wystawa stała się swobodną, trochę niedopowiedzianą opowieścią o fenomenie Grupy przełamującej sztywne reguły w obyczajowości, krytykującej wszelkie przejawy skostnienia i narzucania norm, opowiadającej się za swobodą ekspresji intelektualnej i artystycznej. Jednym z głównych wątków ekspozycji był dom w Charleston. Wynajęty w 1916 roku przez Vanessę Bell wraz z farmą stał się ważnym i legendarnym miejscem związanym z Grupą Bloomsbury. Malowniczo położony u stóp wzgórza Firle Beacon (East Sussex), wśród stawów i ogrodów, przez wiele lat gromadził członków Bloomsbury. Tu tworzyła i wychowywała swoje dzieci Vanessa Bell, mieszkali Duncan Grant, Clive Bell, David Garnett, gościli inni członkowie Grupy i ich przyjaciele.

Latami ozdabiany w najmniejszym detalu, począwszy od ścian, drzwi, kominków, zasłon, mebli, po najzwyklejsze przedmioty codziennego użytku, stał się niezwykłym przykładem *Gesamtkunstwerk*. Na wystawie wykorzystano zdjęcia Alena MacWeeneya (pierwotnie opublikowane w albumie poświęconym Charleston), ukazujące te wspaniałe wnętrza. Ich duże powiększenia

na ścianach galerii, zakomponowane z elementami plastycznymi charakterystycznymi dla dekoracji domu w Charleston, pozwoliły odtworzyć artystyczne walory tej unikalnej przestrzeni. W tak specyficznym kontekście eksponaty wypożyczone na wystawę nabrały szczególnego znaczenia i wyraźniej ujawniły swoiste cechy sztuki Grupy Bloomsbury. Sztuki nie tworzonej z myślą o muzealnej ekspozycji, lecz powstającej w bardzo intymnej atmosferze, nastawionej bardziej na dociekanie artystycznych dylematów zarówno formalnych, jak i emocjonalnych.

Kolejnymi wątkami na wystawie były projekty Omega Workshops i unikatowe publikacje Hogarth Press oraz twórczość Dory Carrington. Osobne miejsce poświęcono wizerunkom kobiet. Olejne obrazy i rysunki, ukazujące akty i portrety modelek, przyjaciółek, kochanek, ujawniły, jak bardzo artyści Bloomsbury tkwili w tradycji sztuki figuratywnej i konwencji realistycznej mimo deklarowanego otwarcia się na sztukę awangardową – kubizm, fowizm, abstrakcję. Wystawę zamykały prace bloomsberczyków powstałe podczas ich licznych i częstych podróży do Włoch i Francji. Podróże stanowiły ważne źródło inspiracji,

czego przykładem były na wystawie liczne szkice olejne Duncana Granta z okolic St. Tropez i Cassis, prace Vanessy namalowane podczas pobytów w Wenecji oraz obrazy Frya z Auxerre.

dr Monika Rydiger

OŚRODEK WYSTAW I WYDAWNICTW

AUTORZY I KURATORZY WYSTAWY

Tony Bradshaw, dr Monika Rydiger

ORGANIZACJA

Anna Śliwa

ARANŻACJA PŁASTYCZNA WYSTAWY, PROJEKT ALBUMU I DRUKÓW

TOWARZYSZĄCYCH WYSTAWIE

Rafał Bartkiewicz

OBECNOŚĆ FOTOGRAFIE LWOWA IHORA KRUTA

6 LISTOPADA 2010 – 9 STYCZNIA 2011

Międzynarodowe Centrum Kultury wielokrotnie sięgało do tematyki Kresów, Lwowa czy Ukrainy. Prezentująca współczesne oblicze Lwowa wystawa prac Ihora Kruta wpisuje się w te zainteresowania.

Na zaaranżowaną w średniowiecznych piwnicach mck ekspozycję złożyło się trzydzieści czarno-białych fotografii będących częścią powstającego od 2004 roku cyklu pod nazwą *Obecność*. Przedstawiona wizja miasta różniła się jednak od wyobrażeń, które zwyczajowo pojawiają się w kontekście tego miejsca. Wielokrotnie bowiem postrzegamy Lwów przez pryzmat utartych schematów, posługujemy się kliszami. Tymczasem prace Kruta dobitnie pokazują, że miasto nie zastygło w oparach historii, lecz ewoluuje, żyje własnym rytmem. Ukraina na fotografiach Kruta to miejsce kontrastów – elementy dawnego porządku miesza się z symbolami rodzącego się kapitalizmu. Twórca rezygnuje z przedstawień oficjalnych miejsc, oczywistych symboli – dokumentuje życie codzienne, zwyczajne sytuacje. W centrum jego zainteresowania jest człowiek: pogrążone w zabawie dzieci, przypadkowi przechodnie, uliczni manifestanci – to tylko niektóre z pojawiających się motywów. Wyobrażenia ludzi uzupełnione są o, często niepozabawione liryzmu, fotografie architektury. To miejsca o określonej specyfice: podwórka kamienic, obklejone tandetną reklamą fragmenty murów, popadające w ruinę budynki.

Na tym tle Krut jawi się jako uważny obserwator otaczającej go rzeczywistości. Artysta chwytą fragmenty codzienności, urządza swoje „polowanie na obrazy”. Wszystko razem składa się z kolei na wielowątkową opowieść o współczesnej Ukrainie, subiektywny zapis jej dzisiejszego krajobrazu.

Z cyklem *Obecność* wiąże się również *casus* artysty powracającego po wielu latach do ojczyzny. Wychowany na Ukrainie Krut wyemigrował w 1989 roku do Kanady. Pod koniec lat dziewięćdziesiątych zaczął regularnie odwiedzać kraj. Długotrwała nieobecność sprawiła, że patrzy na znane mu miejsca z innej perspektywy, z pozycji outsidera. Ta zmiana optyki, powrót do miejsc tych samych, ale już nie takich samych stały się dla niego inspiracją do rozpoczęcia pracy nad projektem. *Obecność* stanowi więc nie tylko dokumentację krajobrazu współczesnej Ukrainy, ale poprzez osobę artysty wprowadza dwoistość: teraźniejszość – przeszłość, bliskość – oddalenie.

Natalia Żak

OŚRODEK WYSTAW I WYDAWNICTW

AUTORZY I KURATORZY WYSTAWY

Ihor Krut, Natalia Żak

ORGANIZACJA

Regina Pytlik

ARANŻACJA PLASTYCZNA WYSTAWY

Ihor Krut, Natalia Żak

PROJEKT KATALOGU I DRUKÓW TOWARZYSZĄCYCH WYSTAWIE

Wojtek Kwiecień-Janikowski

PROGRAMY EDUKACYJNE

Prof. Andrzej Tomaszewski ze studentami w Muzeum Stanisława Wyspiańskiego

AKADEMIA DZIEDZICTWA

Rok 2010 stanowił pracowity okres dla studentów v edycji Akademii, którą zainaugurowano 17 października 2009 roku. W intensywnym trybie interdyscyplinarnych zajęć poznawali oni zarówno zagadnienia współczesnej teorii dziedzictwa i historii kultury, jak i problemy regulacji prawno-administracyjnych związanych z opieką nad zabytkami i ich ochroną, zarządzaniem projektami na rzecz ochrony dziedzictwa, a także marketingiem obiektów dziedzictwa kulturowego. Zajęcia teoretyczne uzupełniały warsztaty w terenie, które umożliwiły studentom poznanie zróżnicowanego zasobu obiektów dziedzictwa na przykładzie Krakowa, bogatego w muzea, galerie sztuki, architektoniczne zespoły zabytkowe i obszary chronione ustawowo.

Zajęcia przeprowadzane są przez nauczycieli akademickich reprezentujących głównie Uniwersytet Jagielloński i Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie, a także Politechnikę Krakowską i Politechnikę Warszawską. W warsztatach w terenie uczestniczą również dyrektorzy, kuratorzy i konserwatorzy zespołów zabytkowych i kolekcji muzealnych, którzy pełnią trudną rolę menedżerów i opiekunów powierzonego im zasobu.

Poszerzeniem wiedzy studentów na tematy związane z ochroną dziedzictwa były też wykłady uczestników prestiżowego programu stypendialnego Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego i Międzynarodowego Centrum Kultury – Thesaurus Poloniae. Grupa studentów v edycji miała okazję wysłuchać wykładów przybliżających problemy związane z zarządzaniem dziedzictwem na Ukrainie i na Węgrzech.

Po pomyślnym zaliczeniu dwóch semestrów studiów słuchacze mieli okazję przyrzeć się metodom stosowania nabytej wiedzy w praktyce podczas obozu naukowego, którego terenem badawczym był obszar Dolnego Śląska, głównie Dolina Pałaców i Ogrodów w Kotlinie Jeleniogórskiej. Teren ten ma szczególny charakter, gdyż blisko siebie leży tutaj trzydzieści gotyckich zamków, wież obronnych, renesansowych i barokowych dworów i pałaców oraz dziewiętnastowiecznych rezydencji otoczonych parkami krajobrazowymi. Malowniczo położone królewskie i książęce rezydencje przyciągały w XIX wieku gości z rodzin panujących i arystokracji z całej Europy, jednak po II wojnie światowej większość pałaców uległa degradacji. Spotkanie z Krzysztofem Korzeniem, Prezesem Fundacji Doliny Pałaców i Ogrodów, wprowadziło studentów w trudne zagadnienie znalezienia odpowiednich funkcji dla poszczególnych obiektów oraz funduszy na ich renowację. Studenci odbyli też spotkania z właścicielami i menedżerami pałaców, które odzyskały już dawną świetność.

Trzeci i ostatni semestr studiów jest dla studentów porą sprawdzianu wiedzy teoretycznej i praktycznej w zakresie ochrony dziedzictwa przez właściwe zarządzanie jego zasobami. Pod kierunkiem promotorów studenci pracują nad pracami dyplomowymi i programem objazdu studyjnego, który zamyka cykl zajęć v edycji studiów podyplomowych w Akademii Dziedzictwa.

Programowe połączenie teorii zarządzania dziedzictwem z możliwością praktycznej konfrontacji zalecanych metod w terenie podczas zajęć warsztatowych i objazdów studyjnych jest jednym z istotnych elementów profilu nauczania w Akademii, a także aspektem budzącym zainteresowanie osób

Dr Zbigniew Beiersdorf ze studentami w Willi Decjusza

zaangażowanych w zarządzanie kulturą. Należy więc mieć nadzieję, że kolejna grupa słuchaczy rozpocznie trysemestralne studia w październiku 2011 roku.

W roku 2010 kadra Akademii poniosła niepowetowaną stratę – w październiku zmarł Profesor Andrzej Tomaszewski, współtwórca Akademii i jej wierny przyjaciel, ceniony i wielbiony przez studentów wykładowca. Pod kierunkiem Profesora powstawały świetne prace dyplomowe studentów poprzednich edycji studiów. Niepowtarzalne wykłady Pana Profesora na temat historii i teorii konserwacji gromadziły zawsze pełne grono słuchaczy i przechodziły w swobodne dyskusje, kształtujące poglądy studentów w zakresie nowej filozofii ochrony dziedzictwa.

Barbara Szyper

KIEROWNIK OŚRODKA EDUKACJI – AKADEMII DZIEDZICTWA

MANAGEMENT OF UNESCO WORLD HERITAGE CULTURAL SITES IN VISEGRAD COUNTRIES

23 CZERWCA – 4 LIPCA

Kolejna edycja szkoły letniej, zatytułowana *Management of UNESCO World Heritage Cultural Sites in Visegrad Countries*, została zorganizowana przez Międzynarodowe Centrum Kultury we współpracy z Ministerstwem Kultury Republiki Czeskiej. Adresowana była do przedstawicieli administracji publicznej i organizacji pozarządowych, zajmujących się ochroną dziedzictwa w krajach Grupy Wyszegradzkiej, oraz do młodych pracowników nauki z Europy Środkowej i Wschodniej, zainteresowanych poszerzeniem wiedzy w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego i zarządzania jego zasobami. Sesja poświęcona była ochronie obiektów wpisanych na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO w krajach Grupy Wyszegradzkiej. Wzięło w niej udział dziewiętnastu uczestników z tych krajów: pięciu z Czech, pięciu ze Słowacji, dwóch z Węgier i siedmiu z Polski. Program sesji realizowany był w Krakowie w Międzynarodowym Centrum Kultury i w Republice Czeskiej na Morawach, w Ołomuńcu. Językiem wykładowym był język angielski.

Kadrę dydaktyczną oraz partnerów kursu stanowili eksperci i konsultanci z krajów V4, rekomendowani przez Komitet Sterujący, w którego skład wchodzi eksperci wskazani przez ministerstwa kultury krajów Grupy Wyszegradzkiej, między innymi dr Tamás Fejérdy (przewodniczący Węgierskiego Narodowego Komitetu ICOMOS), inż. Ľubica Pinčíková (Monuments Board, National Office of Cultural Heritage of the Slovak Republic), prof. dr hab. Jacek Purchla (dyrektor Międzynarodowego Centrum Kultury w Krakowie), inż. Zdeněk Novák (sekretarz stanu w Ministerstwie Kultury Republiki Czeskiej) i dr Gábor Soós (National Office of Cultural Heritage, Budapeszt).

W pierwszych dwóch dniach pobytu w Krakowie uczestnicy wzięli udział w międzynarodowej konferencji państw członków Grupy Wyszegradzkiej, dotyczącej problematyki związanej z ochroną i zarządzaniem miejscami wpisanymi na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO w Europie Środkowej, której celem było zainicjowanie cyklicznego Forum Dziedzictwa Europy Środkowej. Następnie krakowska część kursu realizowana była w formie wykładów, których tematyka oscylowała wokół nowych perspektyw Konwencji Światowego Dziedzictwa, Konwencji o Ochronie Dziedzictwa Niematerialnego i sposobów zarządzania miejscami Światowego Dziedzictwa UNESCO w Polsce. Wszyscy uczestnicy kursu przedstawili prezentacje na temat miejsc wpisanych na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO w ich krajach. W programie przewidziane zostały również wizyty studyjne z przewodnikami do miejsc wpisanych na Listę Światowego Dziedzictwa, jak również spoza niej, w Krakowie i okolicach, między innymi do historycznego centrum Krakowa, Kopalni Soli Wieliczka, Kazimierza – dawnej dzielnicy żydowskiej, oraz Nowej Huty – pomnika architektury

Uczestnicy kursu przed siedzibą mck

socjalistycznej. Wizyty te poprzedzone zostały wykładami wprowadzającymi na temat odwiedzanych miejsc, a każda z nich odbywała się w towarzystwie przewodnika-eksperta. Krakowską część programu zakończył warsztat oraz dyskusja z udziałem kadry i uczestników kursu, moderowana przez kierownika programowego szkoły letniej dra Gábora Soósa. Biorący udział w dyskusji rozmawiali o wszystkich odwiedzonych miejscach, szczególną uwagę poświęcając ich planom zarządzania, problemom typowym dla tego typu miejsc, oraz proponowali możliwe rozwiązania.

Następnie uczestnicy szkoły letniej 2010 wyjechali do Ołomuńca, gdzie rozpoczęła się morawska część kursu. Została ona zainaugurowana przez prof. Pavla Zatloukala, który poprowadził zwiedzanie centrum Ołomuńca, ze szczególnym uwzględnieniem Kolumny Świętej Trójcy wpisanej na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO. Kolejnym punktem programu było Muzeum Archidiecezjalne w Ołomuńcu oraz cykl raportów na temat wybranych miejsc wpisanych na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO w Republice Czeskiej, ogłoszonych przez zaproszonych ekspertów w tej dziedzinie.

W następnych dniach uczestnicy zwiedzili kolejne obiekty wpisane na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO, między innymi ogrody w Kroměříżu, założenie krajobrazowe w Lednicach-Valticach: Świątynię Trzech Gracji, Nową Farmę, Dom Graniczny, Kolumnadę i Zamek w Valticach, oraz z obiektów oczekujących na wpis kompleks uzdrowski w Luhačovicach. Przewodnikiem grupy i ekspertem w dziedzinach historii sztuki, konserwacji i ochrony zabytków był inż. Zdeněk Novák.

Ostatni dzień kursu przeznaczony został na wizytę w żydowskim kwartale Třebíča, zwiedzenie największego w Europie cmentarza żydowskiego oraz na dyskusję podsumowującą i uroczyste wręczenie certyfikatów uczestnikom szkoły letniej w Willi Stiassny w Brnie. Ważnymi tematami poruszonymi podczas dyskusji końcowej były między innymi polityka kulturalna i ekonomiczne uwarunkowania ochrony zabytków w krajach Grupy Wyszegradzkiej.

Magdalena Jarosik

OŚRODEK EDUKACJI – AKADEMIA DZIEDZICTWA

DZIEDZICTWO KRESÓW MIĘDZYNARODOWE SEMINARIUM OBJAZDOWE, CZĘŚĆ 2. „Z KRAKOWA DO WILNA”

23 SIERPNIA – 5 WRZEŚNIA

Druga edycja programu badawczego poświęconego dziejom Rzeczypospolitej Obojga Narodów i zjawisku wielokulturowości Europy Środkowej, adresowana do badaczy kultury polskiej z Japonii, została zrealizowana przez Międzynarodowe Centrum Kultury we współpracy z European Union Institute in Japan. Cykl zamknie trzecia edycja programu, zaplanowana do realizacji w 2012 roku w Polsce północno-wschodniej i Białorusi.

W dwutygodniowym seminarium, które miało formę objazdu studyjnego, wzięło udział dziewiętnastu badaczy kultury polskiej – osiemnastu z Japonii i jeden z Chin – z bogatym dorobkiem naukowym w reprezentowanych przez siebie dziedzinach nauki (historia, historia sztuki i literatury, językoznawstwo, nauki polityczne), pracujących w renomowanych uczelniach japońskich (m.in. Hokkaido University, Kyoto University, Kanazawa University, Kyoto City University of Arts). Jedynym uczestnikiem spoza Japonii była prof. Wu Lan, przedstawicielka Beijing Language and Cultural Centre for Diplomatic Missions, autorka między innymi pierwszej monografii Stefana Żeromskiego w Chinach, a także tłumaczka *Popiołów* na język mandaryński.

Nasz bezpośredni partner po stronie japońskiej, prof. Tokimasa Sekiguchi (Tokyo University of Foreign Studies), odpowiedzialny między innymi za rekrutację uczestników programu, odmłodził tym razem zespół uczestników, dając szansę młodym badaczom na nawiązanie istotnych kontaktów naukowych u progu swej kariery.

Druga część programu *Dziedzictwo Kresów* obejmowała przejazd królewskim traktem Władysława Jagiełły i jego następców zaczynającym się w Krakowie, a kończącym w Wilnie. Trasę tę uzupełniały miejsca historyczne, które odegrały ważną rolę w historii, literaturze i sztuce Rzeczypospolitej Obojga Narodów. Wizyty studyjne obejmowały między innymi na terenie Polski: Sandomierz, Lublin i Radzyń Podlaski, a na Litwie: Kowno, Kiejdany, Szetajnie, Troki, Wilno i Połagę. Doskonałym wprowadzeniem do problemów pogranicza polsko-litewskiego było spotkanie w Ośrodku „Pogranicze – sztuk, kultur, narodów” w Sejnach, którego dyrektor Krzysztof Czyżewski przedstawił skomplikowane zależności kulturowe mieszkańców pogranicza. Wizyty w Kownie i Wilnie zaowocowały nawiązaniem kontaktów z badaczami historii i kultury tego regionu na Litwie poprzez spotkania z przedstawicielami kadry akademickiej Uniwersytetu Witolda Wielkiego w Kownie i Uniwersytetu Wileńskiego. Szczególnym przeżyciem dla jednego z uczestników seminarium, badacza literatury polskiej w Tokyo University of Foreign Studies i tłumacza na język

Nad makietą Lublina w Ośrodku „Brama Grodzka – Teatr NN” w Lublinie

Pod pomnikiem Witolda Wielkiego w Kownie

Na dziedzińcu Biblioteki Uniwersytetu Wileńskiego

japoński *Pana Tadeusza*, były odwiedziny w Muzeum Adama Mickiewicza w Wilnie. Z kolei prof. Wu Lan, mająca w planach tłumaczenie *Doliny Issy*, ze wzruszeniem zwiedzała Sztejnę, podążając śladami Czesława Miłosza nad rzeką Niewiażą – tytułową Issą.

Stałym elementem programu były też wieczorne wykłady zarówno uczestników programu, jak i zaproszonych gości ze środowisk akademickich Polski i Litwy, dotyczące historii, literatury i sztuki badanego regionu. Pozwoliły one znacznie poszerzyć specjalistyczną wiedzę wszystkich uczestników programu w zakresie dziejów Rzeczypospolitej Obojga Narodów oraz nawiązać bezpośrednie kontakty z przedstawicielami środowisk akademickich Polski i Litwy, które będą służyć dalszej wymianie myśli akademickiej.

Finalnym rezultatem opisywanego cyklu będzie planowana przez partnera japońskiego publikacja zawierająca wyniki badań uczestników seminarium inspirowane „kresowym” programem badawczym.

Barbara Szyper

KIEROWNIK OŚRODKA EDUKACJI – AKADEMII DZIEDZICTWA

Dr Shobita Punja, koordynator programowa INTACH, w wystąpieniu wprowadzającym do działalności organizacji

HERITAGE AWARENESS INDIAN-POLISH PROJECT FOR HERITAGE EDUCATION STUDY VISIT OF INTACH TEAM TO POLAND

9–18 WRZEŚNIA

We wrześniu, na zaproszenie Międzynarodowego Centrum Kultury, przebywała w Krakowie grupa pięciu przedstawicieli INTACH (Indian National Trust for Art and Cultural Heritage), specjalizujących się w edukacji na rzecz dziedzictwa, konserwacji obiektów architektonicznych oraz mobilnych obiektów kultury materialnej, a także zarządzania dziedzictwem. Koordynatorem programu ze strony indyjskiej była doświadczona edukatorka i autorka wielu podręczników w zakresie edukacji kulturalnej dr Shobita Punja. Wizyta indyjskich konserwatorów i edukatorów to część wieloletniego projektu, którego realizacja pozwoli na poszerzenie współpracy pomiędzy Indiami i Polską, zapoczątkowanej podpisaniem w czerwcu 2008 roku przez MCK i INTACH memorandum o współpracy naukowo-badawczej i edukacyjnej w zakresie ochrony i zarządzania dziedzictwem kulturowym i przyrodniczym.

Wysoka specjalizacja i duże doświadczenie zawodowe uczestników wizyty studyjnej oraz wcześniejsze ustalenie potrzeb grupy w zakresie nawiązania profesjonalnych kontaktów z polskimi specjalistami pozwoliły na zorganizowanie indywidualnych wizyt studyjnych dla uczestników programu. Jeden z członków delegacji, dyrektor Indyjskiej Rady Instytutów Konserwacji, realizował program dostosowany do swoich zainteresowań zawodowych – odwiedził pracownie konserwatorskie Państwowych Zbiorów Sztuki na Wawelu, gdzie miał okazję przeprowadzenia rozmów i wymiany uwag dotyczących sposobów konserwacji, technik i technologii czy stosowanych materiałów w konserwacji mebli, obrazów sztalugowych, rzemiosła artystycznego, tkanin, papieru i ram. Nasz gość odwiedził też katedry i pracownie Wydziału Konserwacji i Restauracji Akademii Sztuk Pięknych, gdzie zapoznał się nie tylko z praktycznymi aspektami ochrony dzieł sztuki i ich konserwacją, ale również z programem kształcenia i pracami dyplomowymi studentów. Wyraził zainteresowanie nawiązaniem współpracy w postaci stażów zawodowych. Inny członek delegacji, z wykształcenia architekt, poznał przykłady architektonicznych dokonań z okresu ostatniego dwudziestolecia w kontekście ochrony zabytków. Z uwagi na zainteresowania koordynatorki projektu oraz osoby odpowiedzialnej w INTACH za projekty edukacyjne zorganizowano wizyty studialne w Małopolskim Instytucie Kultury i Muzeum Historycznym Miasta Krakowa. W pierwszej z tych instytucji z przedstawionej oferty edukacyjnej największe zainteresowanie wzbudziły organizowane cyklicznie Małopolskie Dni Dziedzictwa Kulturowego. Przedstawicielki INTACH postanowiły zainicjować w Indiach cykl o podobnym charakterze. Zainteresowanie gości wzbudził też innowacyjny projekt

Purnima Datt prezentuje projekty edukacyjne INTACH

Indyjscy i polscy uczestnicy seminarium

Nilabh Sinha, dyrektor Indyjskiej Rady Instytutów Konserwacji, prezentuje przykłady działań konserwatorskich INTACH

pod nazwą Wirtualne Muzea Małopolski, który zakłada digitalizację najciekawszych i najcenniejszych z punktu widzenia dziedzictwa kulturowego obiektów znajdujących się w trzydziestu pięciu muzeach małopolskich. Podczas zwiedzania Pałacu Krzysztofora panie zapoznały się z działalnością edukacyjną Muzeum Historycznego Miasta Krakowa. Z przedstawionej tam oferty edukacyjnej największą uwagę zwróciła prezentowana na początku 2010 roku wystawa *Przerwany mecz: 1768–1815* i jej nowatorska formuła. Wystawa historyczna ukazująca najważniejsze wydarzenia tego okresu została bowiem skomponowana w konwencji piłkarskich mistrzostw Europy o puchar w postaci insygniów koronacyjnych polskich królów. Paniom umożliwiono także spotkanie z przedstawicielkami Działu Oświatowego Zamku Królewskiego na Wawelu, które było okazją do dyskusji i wymiany doświadczeń w dziedzinie edukacji o dziedzictwie kulturowym i jego ochronie. Przedstawicielki INTACH były pod ogromnym wrażeniem pomysłowości i zasięgu podejmowanych działań edukacyjnych w stosunku do niskich nakładów finansowych na ten cel, a największe zainteresowanie wzbudziła oferta warsztatów edukacyjnych organizowanych dla niewidomych dzieci i młodzieży oraz zapisana alfabetem Braille’a obszerna ulotka informacyjna na temat historii Krakowa, jego legend i zabytków. Spotkania te były również okazją do wymiany materiałów promocyjnych; podstawową cechą różniącą materiały INTACH od tych, które oferowały odwiedzone instytucje, jest to, że wszystkie teksty i ilustracje w nich zawarte tworzone są przez dzieci i młodzież uczestniczącą w zajęciach edukacyjnych, a nie przez ich organizatorów.

W programie wizyty studyjnej znalazły się także dwa seminaria. Pierwsze miało na celu zapoznanie gości z New Delhi z działalnością instytucji związanych z ochroną dziedzictwa i edukacją na rzecz jego ochrony w Polsce – Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Krakowie, Regionalnego Ośrodka Badań i Dokumentacji Zabytków oraz Biura Społecznego Komitetu Odnowy Zabytków Krakowa. Podczas drugiego spotkania nasi goście zaprezentowali projekty związane z konserwacją obiektów zabytkowych w Indiach, a zaproszenie do udziału w tym seminarium otrzymali przedstawiciele krakowskich instytucji działających w obszarze kultury i zarządzania dziedzictwem kulturowym, by stworzyć okazję do wzajemnej wymiany doświadczeń i dobrych praktyk związanych z ochroną dziedzictwa.

Wszyscy uczestnicy programu odwiedzili Prywatne Apartamenty Królewskie na Wawelu, Skarbiec, Zbrojownię oraz katedrę, poznali zabytki historycznego centrum Krakowa, a także zwiedzili Kopalnię Soli Wieliczka, gdzie mogli zapoznać się z metodami zarządzania obiektem z Listy Światowego Dziedzictwa UNESCO. Uzupełnieniem programu wizyty studyjnej w Krakowie był krótki pobyt na Podhalu, gdzie nasi goście odwiedzili między innymi Muzeum Tatrzańskie w Zakopanem i Tatrzański Park Narodowy jako przykłady ochrony dziedzictwa przyrodniczego poprzez edukację i tworzenie stref ochronnych w terenie.

Taka forma realizacji programu pozwoliła osiągnąć cel, jakim było nawiązanie międzykulturowego dialogu, odwołującego się do wartości społeczeństwa obywatelskiego, i wymiana doświadczeń w zakresie ochrony dziedzictwa poprzez edukację społeczną, zaawansowane szkolenie naukowe oraz właściwą konserwację pamiątek przeszłości.

Anna Depowska

OŚRODEK EDUKACJI – AKADEMIA DZIEDZICTWA

PROGRAM EDUKACYJNY TOWARZYSZĄCY WYSTAWOM

W 2010 roku Międzynarodowe Centrum Kultury kontynuowało działania edukacyjne towarzyszące wystawom. W ramach wystawy *Parlament Europejski. Od środka* odbyło się dziesięć lekcji galeryjnych dla klas gimnazjalnych i licealnych, w których wzięło udział około dwustu uczniów.

Od lutego w Galerii mck prezentowana była wystawa *Dom miłośnika sztuki. Kultura artystyczna Czech i Moraw 1870–1930*. Cieszyła się ona dużym zainteresowaniem ze strony szkół i nauczycieli. Odbyło się dwadzieścia lekcji galeryjnych dla gimnazjów i liceów oraz sześć warsztatów dla przedszkoli. W warsztatach i lekcjach galeryjnych uczestniczyło sześciuset dwudziestu pięciu uczniów. Ponadto zostały zorganizowane warsztaty plastyczne podczas Dnia Otwartego (21 II) i finisażu (25 IV). W obu przypadkach odbywały się one według sprawdzonej formuły dwuczęściowych zajęć. W pierwszej części uczestnicy poznawali, w czasie swobodnej dyskusji, temat danych warsztatów i związane z nim zagadnienia, a w drugiej wykonywali różne zadania plastyczne. Podczas Dnia Otwartego uczestnicy mieli za zadanie stworzyć własny projekt domu w staroświeckim lub nowoczesnym stylu. Mieli do dyspozycji kartony z narysowanym schematem domu, który musieli wypełnić, naklejając zdjęcia różnych sprzętów oraz dorysowując pozostałe elementy. Podczas finisażu tematem zajęć był witraż – za pomocą czarnego kartonu i kolorowej folii uczestnicy sami tworzyli barwne kompozycje. Łącznie w warsztatach wzięło udział około pięćdziesięciu osób.

Podczas wystawy *Dom miłośnika sztuki* został też zainaugurowany cykl *Dojrzała sztuka*, skierowany do osób starszych. Składał się on z trzech spotkań o formule seminaryjnej, połączonych ze zwiedzaniem ekspozycji. Tematyka spotkań krążyła wokół secesji i modernizmu w Europie Środkowej. Omówione zostały wille mieszkalne Primavesich (Ołomuniec), Pawlikowskich (Zakopane) oraz Tugendhatów (Brno). Łącznie w spotkaniach uczestniczyło około trzydziestu osób.

Kolejną wystawą prezentowaną w Galerii mck była *Melodia dwóch pieśni. Fotografie Marka Powera*. W jej trakcie odbyły się warsztaty dla dzieci podczas Dnia Otwartego (23 V), Nocy Muzeów (14 V) oraz Dnia Dziecka (30 V). Dzień Dziecka został zorganizowany pod hasłem *Zabawy z kolorem*. Zajęcia odbywały się w trzech grupach: najmłodszej (3–5 lat), w której dzieci malowały dłońmi, średniej (6–10 lat), gdzie zadaniem było ozdabianie ramek na zdjęcia, oraz najstarszej, której uczestnicy dowiedzieli się, co to jest *camera obscura*, i sami mogli skonstruować aparaty do fotografii otworkowej. Ponadto w Galerii odbyło się specjalne zwiedzanie dla dzieci z przewodniczką przebraną za Anetkę z Tyszkiewiczów Wąsowiczową-Potocką – postać historyczną związaną z kamienicą „Pod Kruki”. W Galerii były także inne atrakcje: wizażystki malowały dzieciom buzie, a fotograf dziecięcy Paweł Wodnicki fotografował je w zaaranżowanym małym atelier. W sumie w tym dniu w warsztatach wzięło udział sześćdziesięcioro dzieci. Dla rodzin z dziećmi wstęp do Galerii był bezpłatny. Podczas Dnia Otwartego dzieci miały za zadanie zrobienie fotograficznego kolażu o Polsce. Zapoznały się z najbardziej znanymi zabytkami kraju, a także

opowiedziały, co im się kojarzy z miejscem ich zamieszkania. Efektem były barwne kartony wycięte w kształcie mapy Polski. Podczas tej wystawy odbyła się również Noc Muzeów, w której Galeria mck brała udział. W ramach nocnych warsztatów dla dzieci odbyły się zajęcia z wykorzystaniem materiałów fluorescencyjnych oraz lamp ultrafioletowych, zatytułowane *Noc światłem malowana*. Dzieci stworzyły fantastyczny pejzaż, który oświetlony lampami ultrafioletowymi, świecił w ciemności. W warsztatach wzięło udział około czterdziestu dzieci.

Kontynuowany był również cykl *Dojrzała sztuka*. Tym razem na trzech spotkaniach poruszana była tematyka dotycząca początków fotografii polskiej, w tym postaci Jana Bułhaka, pionierów fotografii Tatr i przyrody oraz krakowskich zakładów fotograficznych z początku XX wieku. W spotkaniach wzięło udział około dwudziestu osób.

W czasie wakacji w Galerii mck była prezentowana wystawa *Andreas Feininger. Nowy Jork, lata czterdzieste*. W jej ramach dzieci mogły bawić się na warsztatach podczas Dnia Otwartego (4 VII) i finisażu (29 VIII), a także wziąć udział w cyklu

Fotowakacje. Podczas Dnia Otwartego zajęcia zostały zatytułowane *Koszulka w wielkim mieście* i polegały na dekorowaniu podkoszulków za pomocą farb do tkanin w amerykańskie wzory i symbole Nowego Jorku. Z kolei warsztaty na finisażu odbyły się pod hasłem *Dżinsopolis*, co było nawiązaniem do tematu całego dnia zatytułowanego *Dżinsowa niedziela*. Uczestnicy warsztatów tworzyli makietę metropolii z pudełek kartonowych i skrawków dżinsu, dekorowaną następnie farbami i materiałami fluorescencyjnymi. Dzięki temu po zgaszeniu światła i oświetleniu makiety lampami ultrafioletowymi sprawiła ona wrażenie miasta rozświetlonego neonami. *Fotowakacje* były cyklem zajęć odbywającym się w co drugą sobotę lipca i sierpnia. W ramach poszczególnych spotkań dzieci rysowały kolaż o powstaniu pierwszej fotografii, same wywoływały zdjęcia oraz zapoznawały się z pracą fotografa. W tym ostatnim zadaniu pomagał im Paweł Wodnicki, fotograf dziecięcy, który opowiedział o swoim zawodzie.

Ostatnią wystawą prezentowaną w roku 2010 była *Grupa Bloomsbury. Brytyjska bohema kręgu Virginii Woolf*. Podczas jej trwania odbyły się liczne lekcje galeryjne oraz warsztaty dla dzieci w Dniu Otwartym oraz z okazji Świętego

Mikołaja. W trakcie Dnia Otwartego dzieci miały okazję spróbować własnych sił w malowaniu ceramiki specjalnie do tego celu przeznaczonymi farbami. Z kolei dzień Świętego Mikołaja urozmaiciły warsztaty, na których dzieci dekorowały skrzydła anielskie. W Galerii była również możliwość pomalowania dzieciom buzi oraz zwiedzenia wystawy w towarzystwie animatorki przebranej za „ciocię Virginie” – postać nawiązującą do Virginii Woolf. W ramach tej wystawy odbyły się również spotkania z cyklu *Dojrzała do sztuki*. Tym razem trzy spotkania poświęcone zostały teorii rzemiosła artystycznego w Polsce i Wielkiej Brytanii, a czwarte miało charakter praktyczny – były to warsztaty robienia biżuterii. Odbyły się one pod okiem historyka sztuki i projektantki Gabrieli Chmielarz.

Helena Postawka

OŚRODEK STRATEGII I KOMUNIKACJI

PROJEKTY SIECI PROGRAMY

AHICE

ART HISTORIAN INFORMATION FROM CENTRAL EUROPE

WWW.AHICE.NET

Jedyny ponadregionalny serwis o sztuce i dziedzictwie, zrzeszający obecnie blisko dwustu partnerów z krajów Grupy Wyszegradzkiej. Największa część działalności AHICE to mało efektywna, jednak podstawowa dla samego serwisu codzienna administracja. Ta współpraca czterech narodowych koordynatorów w 2010 roku zaowocowała ukazaniem się ponad tysiąca wiadomości o wystawach, konferencjach i publikacjach, przede wszystkim (choć nie tylko) z Europy Środkowej.

Bez świadomej pracy promocyjnej serwis nie mógłby się rozwijać. W 2010 roku, kiedy portale społecznościowe stały się bardzo popularne, postanowiliśmy zaznaczyć istnienie AHICE i w tym sektorze, zwanym popularnie Web 2.0. W portalu społecznościowym Facebook we wrześniu tego roku powstała osobna strona AHICE. Zaowocowało to przyłączeniem się w ciągu kilku miesięcy ponad trzystu osób (ich liczba wciąż rośnie), a na ich profilach pojawiają się informacje o bieżących wydarzeniach.

Przeprowadzona została także aktualizacja struktury serwisu. Zainstalowano dostęp do nowego kanału informacyjnego, jakim jest usługa rss, która pozwala na otrzymywanie aktualnych informacji z serwisu AHICE do własnej skrzynki pocztowej internauty. Ulepszono także szczegółową wyszukiwarkę, umożliwiając szybsze dotarcie do poszczególnych kategorii, między innymi poprzez umieszczenie okresów historycznych bezpośrednio na głównej stronie serwisu. Dzięki tym zmianom użytkownik będzie miał możliwość zawęzić poszukiwania już na stronie głównej, wybierając nie tylko datę wydarzenia, ale także okres historyczny, którego sztuką interesuje się w pierwszej kolejności.

Promocja AHICE odbywała się także poza Internetem. Najważniejszymi wydarzeniami, podczas których idea tej współpracy została poddana weryfikacji, były dwa spotkania ekspertów do spraw dziedzictwa kulturowego Grupy Wyszegradzkiej. Obydwa odbyły się w Międzynarodowym Centrum Kultury. Pierwsze (w lutym) było wstępem do trzydniowego seminarium z udziałem większego grona specjalistów, jakie odbyło się w czerwcu 2010 roku, pt. *Konserwacja i ochrona dziedzictwa kulturowego. Systemy zarządzania dziedzictwem kulturowym w krajach Grupy Wyszegradzkiej*. Na tej konferencji narodowi koordynatorzy AHICE zaprezentowali serwis, dzieląc się doświadczeniami współpracy ostatnich sześciu lat.

Partnerami instytucjonalnymi mck w realizowaniu projektu są: Galeria Morawska (Republika Czeska), National Office of Cultural Heritage (Węgry) i Katedra Historii Sztuki Uniwersytetu Komenskigo (Słowacja). mck jako twórca serwisu czuwa nad jego całokształtem, a także nadzoruje przepływ informacji z Polski.

Zoltán Gyalóka

OŚRODEK STRATEGII I KOMUNIKACJI

EUROŚRÓDZIEMNOMORSKA FUNDACJA DIALOGU KULTUR IM. ANNY LINDH

WWW.ALFPOLSKA.ORG

Eurośródziemnomorska Fundacja Dialogu Kultur im. Anny Lindh to organizacja powołana do życia w 2005 roku podczas konferencji ministrów spraw zagranicznych Partnerstwa Eurośródziemnomorskiego w celu promocji dialogu w regionie Europy i Morza Śródziemnego. Fundacja powstała z inicjatywy Komisji Europejskiej i Komitetu EUROMED w ramach tak zwanego procesu barcelońskiego, który dąży do zbliżenia gospodarczego, do politycznego i kulturowego państw Unii Europejskiej i basenu Morza Śródziemnego, polityczno-ekonomicznej stabilizacji regionu, rozwoju społeczeństwa obywatelskiego w tej części świata, promowania dialogu międzykulturowego i współpracy kulturalnej. Fundacja im. Anny Lindh odgrywa ważną rolę w kształtowaniu obszaru eurośródziemnomorskiego jako przestrzeni współpracy, dialogu i pokoju. Do podstawowych zadań Fundacji należą między innymi: promocja wiedzy na temat kultur krajów zrzeszonych, wzajemnego zrozumienia oraz szacunku między przedstawicielami różnych religii, kultur i narodów, walka z rasizmem, ksenofobią i wszelkimi przejawami dyskryminacji oraz inicjowanie, rozwijanie i promowanie współpracy kulturalnej.

Fundacja aktywnie działa w czterdziestu trzech krajach Partnerstwa Eurośródziemnomorskiego: w dwudziestu siedmiu państwach członkowskich UE, dziesięciu krajach basenu Morza Śródziemnego (Algieria, Egipt, Izrael, Jordania, Liban, Maroko, Palestyna, Syria, Tunezja, Turcja), a także w Albanii, Chorwacji, Bośni i Hercegowinie, Monako, Czarnogórze i Mauretanii. Działalność Fundacji opiera się na współpracy trzech podstawowych filarów tworzących jej strukturę: członków sieci narodowych, krajowych koordynatorów oraz Sekretariatu Fundacji.

Na lata 2009–2011 Fundacja przyjęła plan działania w ramach sześciu obszarów tematycznych (edukacja i młodzież, kultura i sztuka, religia i duchowość, miasta i migracje, pokój i współistnienie oraz media), które wydają się najważniejsze dla wzajemnego postrzegania i dialogu w rejonie eurośródziemnomorskim. Celem Fundacji, w ramach każdego z powyższych zagadnień, jest realizacja działań o charakterze długoterminowym, tworzenie trwałych projektów przyczyniających się do lepszego zrozumienia procesów kulturalnych i politycznych, które kształtują opinie i zachowania, oraz wspieranie pracy instytucji i organizacji społeczeństwa obywatelskiego działających na rzecz dialogu. Działania Fundacji można podzielić na projekty inicjowane przez Sekretariat w Aleksandrii oraz te, które organizuje koordynator narodowy.

Działania Sekretariatu Fundacji

W 2010 roku Sekretariat przygotował dwa duże nowatorskie projekty. Jeden to Forum Fundacji w Barcelonie, drugi zaś przygotowanie pierwszego *Raportu o trendach międzykulturowych w regionie eurośródziemnomorskim*. Celem *Raportu*

była identyfikacja najnowszych tendencji we wzajemnym postrzeganiu, wartościach i zachowaniach ludzi mieszkających po obu stronach Morza Śródziemnego. Za podstawę analizy posłużyły badania opinii publicznej w trzynastu państwach (Bośni i Hercegowinie, Egipcie, Francji, Grecji, Hiszpanii, Libanie, Maroku, Niemczech, Syrii, Szwecji, Turcji, Wielkiej Brytanii i na Węgrzech – pozostałe państwa regionu zostaną uwzględnione w kolejnych edycjach *Raportu*), przeprowadzone przez Instytut Gallupa. Ponadto na publikację składają się analizy jakościowe autorstwa czterdziestu ekspertów z regionu, przykłady dobrych praktyk w promocji dialogu przedstawione przez członków sieci narodowych Fundacji oraz propozycje rozwiązań. Pierwsza edycja raportu skupia się na takich zagadnieniach jak problemy mobilności, obywatelstwo wielokulturowe, różnice i podobieństwa w systemach wartości, trendy demograficzne, kultura. Specjalna sekcja dokumentu została poświęcona problematyce mediów i ich roli w promocji idei dialogu międzykulturowego w regionie eurośródziemnomorskim.

Wyniki raportu potwierdzają, że społeczeństwa zamieszkujące oba brzegi basenu Morza Śródziemnego mają wspólne poczucie przynależności i identyfikacji z regionem. Dzielą podobny styl życia i dumę z dziedzictwa kulturowego. Dodatkowo okryto, że zarówno Europejczycy, jak i mieszkańcy północnej Afryki i Bliskiego Wschodu za jedną z najważniejszych wartości uznają „solidarność rodzinną” i „szacunek dla innych kultur”. Te wspólne wartości dają nadzieję na dialog w regionie. Jego warunkiem jest rzeczywiste poznanie się nawzajem, najbardziej skuteczne przez spotkanie twarzą w twarz. Jest to szczególnie istotne w kontekście innego wyniku raportu: większość respondentów wyraża pozytywne zainteresowanie innymi (kwestiami kulturalnymi, religijnymi, obyczajowymi, gospodarczymi), jednakże ich wizja „drugiej strony” jest skrzywiona przez stereotypy i błędne wyobrażenia. Podstawową różnicą między społeczeństwami z Północy i Południa jest stosunek do religii, który w Afryce i na Bliskim Wschodzie lokuje ją w centrum zainteresowania, podczas gdy Europejczycy odsuwają kwestie zinstytucjonalizowanej religii na drugi plan i w sferę prywatną.

Raport jest dostępny w wersji elektronicznej na stronie Fundacji pod adresem <http://www.euromedalex.org/trends/new>. Jego fragmenty zostały przetłumaczone na język polski i umieszczone na stronie polskiej sieci Fundacji im. Anny Lindh: www.alfpolska.org. Wyniki *Raportu* oraz rezultaty Forum w Barcelonie posłużyły Fundacji do stworzenia strategii działania na kolejny okres. Strategia działania na lata 2011–2014 była jednym z zasadniczych tematów dorocznego spotkania koordynatorów sieci narodowych, które odbyło się w Brukseli w dniach 2–4 grudnia 2010 roku.

Fundacja w Polsce

Polska sieć Fundacji im. Anny Lindh była także niezwykle aktywna w 2010 roku. Przede wszystkim zakończono wspólny projekt sieci *W poszukiwaniu utraczonej Rzeczypospolitej. Polska jedno- czy wielokulturowa?* oraz rozpoczęto pracę nad kolejną wspólną inicjatywą – materiałami edukacyjnymi o różnorodności kulturowej, dialogu i tolerancji. Członkowie polskiej sieci reprezentowali sieć na Forum Fundacji w Barcelonie.

Częścią działalności koordynatora jest organizacja spotkań członków sieci. W dniach 26–27 października MCK zorganizowało doroczne spotkanie polskiej sieci Fundacji, w którym uczestniczył dyrektor wykonawczy Fundacji Andreu Claret. Natomiast aby lepiej promować Fundację i jej misję oraz spotkać się z członkami polskiej sieci Fundacji w regionach, organizowano spotkania

regionalne z członkami sieci oraz z organizacjami zainteresowanymi działalnością Fundacji, dialogiem międzykulturowym i pracą na rzecz tolerancji, pokojowego współistnienia i współpracy. Celem było zapoznanie jak największej liczby organizacji z działalnością Fundacji, jej priorytetami oraz tym, co oferuje ona organizacjom i instytucjom z czterdziestu trzech państw Unii dla Śródziemnomorza. W programie przewidziano takie zagadnienia jak informacje dotyczące działalności Fundacji im. Anny Lindh, poszukiwanie partnerów do projektów w rejonie eurośródziemnomorskim, polska sieć i jej projekty, konkursy grantowe, warsztaty i szkolenia. W roku 2010 spotkania regionalne odbyły się w Jarosławiu, Katowicach, Krakowie, Krośnie, Lublinie, Łodzi, Poznaniu, Rzeszowie, Toruniu, Warszawie i we Wrocławiu.

W drugiej połowie roku MCK rozpoczęło współpracę ze Stowarzyszeniem Festiwal Kultury Żydowskiej, realizując wspólnie program *Convivencia 2010*. Istotnym elementem projektu, widocznym również w nazwie, jest współistnienie kultury żydowskiej z innymi kulturami. *Convivencia 2010* zrywa jednak z modelem prezentacji kultury żydowskiej jako quasi-objektu muzealnego, martwego i zakończonego, a pokazuje ją jako zjawisko dynamiczne, rozwijające się przez stulecia, a przy tym jako jedno z najbardziej zróżnicowanych, twórczych, inspirujących i żywych zjawisk kulturowych i społecznych współczesnego świata. Jedną z części projektu *Convivencia 2010* jest cykl wydarzeń *Literatura i pamięć* – spotkania poświęcone wybitnym pisarzom, którzy w wyjątkowy sposób wpłynęli na środowiska twórcze Polski i Europy, wprowadzając istotną dla współczesnej cywilizacji judeochrześcijańskiej wrażliwość językową, estetyczną i etyczną.

Polski koordynator Fundacji w ramach programu *Convivencia 2010* przygotował 27 października spotkanie zatytułowane *Tylko łącząc siły, możemy przewyciężyć krąg przemocy*. Po raz pierwszy zwycięzcy dwóch kolejnych edycji prestiżowej Eurośródziemnomorskiej Nagrody w dziedzinie Dialogu Międzykulturowego, honorującej organizacje i instytucje szczególnie zasłużone dla promocji dialogu międzykulturowego – przedstawiciele Combatants for Peace (Leena Baidas i Tamar Arenson) i EcoPeace / Friends of the Earth Middle East (Nader Al Khateeb), spotkali się z polską publicznością, by zaprezentować swoją działalność i podzielić się doświadczeniami z prób zbliżenia zwaśnionych stron konfliktu na Bliskim Wschodzie. Spotkanie poprowadził dr Konrad Pędziwiatr, koordynator Peace and Development Studies w Europejskiej Wyższej Szkole im. ks. Józefa Tischnera.

16 listopada odbyła się dyskusja wokół książki *Przywracanie pamięci. Rewitalizacja zabytkowych dzielnic żydowskich w miastach Europy Środkowej*. O próbach rewitalizacji dawnych centrów kultury żydowskiej po 1989 roku, kwestiach pamięci i sentymentalizmie, zmianach w podejściu do dziedzictwa żydowskiego w Polsce rozmawiali: Agnieszka Rudzińska (Muzeum Historii Żydów Polskich), dr Monika Murzyn-Kupisz (Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie) i dr Adam Bartosz (Muzeum Okręgowe w Tarnowie). Spotkanie prowadziła dr Agnieszka Sabor.

Działalność koordynatora była możliwa dzięki wsparciu udzielonemu przez Fundację im. Anny Lindh w ramach Network Development Support Scheme oraz Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Joanna Sanetra-Szeliga, Robert Kusek

KOORDYNATORZY POLSKIEJ SIECI EUROŚRÓDZIEMNOMORSKIEJ
FUNDACJI DIALOGU KULTUR IM. ANNY LINDH

W POSZUKIWANIU UTRACONEJ RZECZYPOSPOLITEJ POLSKA JEDNO- CZY WIELOKULTUROWA?

1–3 LUTEGO, KRZYŻOWA, ŚWIDNICA, WROCŁAW

Przygotowany przez Międzynarodowe Centrum Kultury projekt zatytułowany *W poszukiwaniu utraconej Rzeczypospolitej. Polska jedno- czy wielokulturowa?* był pierwszą wspólną inicjatywą sieci, zrealizowaną przy wsparciu finansowym Fundacji im. Anny Lindh, Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz Ministerstwa Spraw Zagranicznych. Rozpoczęty w 2009 roku, kontynuowany w roku kolejnym, miał na celu integrację polskiej sieci Fundacji oraz wzajemną edukację w zakresie dialogu międzykulturowego. Przedsięwzięcie składało się z trzech części. Dwie z nich to działania lokalne w Sejnach (październik 2009) i Krzyżowej (luty 2010) – wybrane ze względu na aktywną praktykę wielokulturową oraz położenie geograficzne w miejscach znanych z tradycji wieloetnicznej i wieloreligijnej. Trzecią część projektu stanowiła publikacja *W stronę nowej wielokulturowości*, która ukazała się wiosną 2010 roku w wersji dwujęzycznej (polskiej i angielskiej).

Seminarium objazdowe i pobyt w Domu Spotkań i Miejscu Pamięci Fundacji „Krzyżowa” były kontynuacją działań rozpoczętych w Sejnach w październiku 2009 roku. Wyprawa dwudziestu pięciu uczestników na Dolny Śląsk stanowiła przede wszystkim okazję do zapoznania się z wielokulturową tradycją regionu oraz ze współczesnymi inicjatywami z obszaru dialogu międzykulturowego. Ta część projektu *W poszukiwaniu utraconej Rzeczypospolitej* była także spojrzeniem na południe, w stronę Morza Śródziemnego, dlatego też zorganizowano warsztaty na temat komunikacji międzykulturowej, prezentację działań członków Fundacji w regionie eurośródmorskim oraz spotkanie z izraelską koordynatorką Fundacji im. Anny Lindh.

W drodze do Krzyżowej uczestnicy zatrzymali się w Świdnicy, gdzie przedstawicielka parafii ewangelicko-augsburskiej oprowadziła ich po kościele Pokoju i opowiedziała o działaniach społeczności. Kościół w Świdnicy, tak jak podobne ewangelickie świątynie w Jaworze i Głogowie, powstał w wyniku pokoju westfalskiego, kiedy to cesarz zobowiązał się do wydania zgody na budowę tak zwanych kościołów pokoju. Dzięki temu wymuszonemu aktowi tolerancji z 1657 roku powstała świątynia, która zgodnie z zarządzeniem cesarskim mogła zostać wybudowana jedynie poza murami miasta, bez wieży i dzwonów. Jako materiałów budowlanych można było użyć tylko drewna, piasku, gliny i słomy, a czas budowy nie mógł przekroczyć roku. W 2001 roku kościół został wpisany na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO. Po II wojnie światowej znacząco spadła liczba wiernych parafii ewangelickiej; wspólnota nie przestała jednak funkcjonować. Prócz działalności religijnej i ekumenicznej w kościele

organizuje się wydarzenia kulturalne, między innymi Międzynarodowy Festiwal Bachowski.

Popołudnie pierwszego dnia pobytu poświęcone zostało działalności Fundacji „Krzyżowa” dla Porozumienia Europejskiego, o której opowiedziała dyrektor zarządzająca Annemarie Franke. Dom Spotkań Fundacji „Krzyżowa” położony jest w majątku rodziny von Moltke. W czasie II wojny światowej był miejscem tajnych spotkań niemieckiego antynazistowskiego Kręgu z Krzyżowej. 12 listopada 1989 roku podczas Mszy Pojednania w Krzyżowej spotkali się premier Polski Tadeusz Mazowiecki oraz kanclerz Niemiec Helmut Kohl. Właśnie wyjątkowość tego miejsca wpłynęła na lokalizację Fundacji, której misją jest wspieranie pokojowego i tolerancyjnego współistnienia narodów, grup społecznych oraz jednostek w Europie. Uczestnicy spotkania odwiedzili Dom na Wzgórzu, centrum działalności Miejsca Pamięci, który, jak mówiła reprezentantka Fundacji, jest warsztatem naukowym do odkrywczego i twórczego obcowania z historią.

Wieczorem zaproszeni goście zapoznali uczestników z dziedzictwem żydowskim Dolnego Śląska. Karolina Szykier-Koszucka, dyrektor Festiwalu Kultury Żydowskiej SIMCHA, odbywającego się od dziewięciu lat we Wrocławiu, opowiedziała o historii społeczności żydowskiej w tym mieście oraz o obecnych wyzwaniach, które przed nią stoją. Jej zdaniem stosunkowo mała liczebność, wewnętrzne konflikty i brak charyzmatycznego przywództwa stanowią spory problem dla społeczności wrocławskiej. W przeciwieństwie do innych ośrodków, np. Warszawy, osoby pragnące działać na jej rzecz nie mają do wyboru wielu organizacji.

Następnie Anna Gruzlewska z Fundacji Beiteinu Chaj przedstawiła prezentację poświęconą restauracji jednej z trzech (obok synagogi we Wrocławiu i Ziębicach) ocalałych na Dolnym Śląsku synagog – świątyni w Dzierżoniowie.

Wieczór zakończyła projekcja filmu *From Kristallnacht to Crystal Day. A Synagogue in Wrocław Glows Again*, poświęconego historii Żydów wrocławskich oraz losom synagogi Pod Białym Bocianem we Wrocławiu.

Drugi dzień poświęcony został wymianie doświadczeń i warsztatom na temat komunikacji międzykulturowej. Pierwsza część składała się z prezentacji członków sieci, którzy otrzymali wsparcie Fundacji im. Anny Lindh na realizację eurośródziemnomorskich projektów związanych z dialogiem międzykulturowym. Małgorzata Sternal opowiedziała o projekcie *Musical Coexistence – Tradition Meets Contemporary*, realizowanym przez Akademię Muzyczną w Krakowie z partnerem syryjskim, a Marcelina Obrzydowska przedstawiła polsko-palestyński projekt Fundacji Together Polska zatytułowany *Let's film! – zoom through the culture glass*. Dodatkowo doświadczeniami Fundacji „Krzyżowa” w kwestii projektów eurośródziemnomorskich podzielił się Jan Kirchhoff.

Jedną z organizacji członkowskich polskiej sieci Fundacji im. A. Lindh – SIETAR Polska, w osobach Barbary Bartczak i Moniki Chutnik, zgodziła się przeprowadzić interaktywny trening komunikacji międzykulturowej, którego celem było zarysowanie problematyki tej komunikacji, uwrażliwienie na różnice kulturowe i zwiększenie ich świadomości. Założeniem organizatora była pomoc polskim organizacjom w przygotowaniu się do realizacji projektów z partnerami z drugiego brzegu Morza Śródziemnego. Praca w grupach, dyskusje, symulacje i praca indywidualna służyły wprowadzeniu pojęć: kultura, modele kultury, stereotypy, oraz zrozumieniu koncepcji czasu i przestrzeni

w różnych kulturach i przedstawieniu kwestii międzykulturowych w małżeństwach. Warsztaty zamykała projekcja godzinnego filmu poświęconego sytuacji kobiet w państwach arabskich.

Kwestiom współpracy z organizacjami z Izraela i realizacji projektów polsko-izraelskich poświęcone było wystąpienie koordynatorki izraelskiej sieci Fundacji im. Anny Lindh Harriet Gimpel.

Trzeciego dnia uczestnicy programu udali się do Wrocławia. Pierwszą instytucją, którą odwiedzili, było Muzułmańskie Centrum Kulturalno-Oświatowe. O celach Centrum opowiedziała zebranym Amina Belghol. Samo Centrum nie chce podejmować tematów politycznych; jego działania skupiają się przede wszystkim na wspieraniu lokalnej wspólnoty muzułmańskiej, upowszechnianiu wiedzy na temat islamu oraz podejmowaniu dialogu międzykulturowego i międzyreligijnego. Centrum jest organizatorem Dni Kultury Muzułmańskiej, spotkań z przedstawicielami innych wyznań, organizuje kursy językowe, prawa szariatu itp. W siedzibie Centrum znajduje się także meczet, w którym zebranych gościł jego dyrektor i imam Ali Abi Issa. Wokół tej instytucji skupieni są przede wszystkim emigranci oraz dzieci z małżeństw mieszanych. Liczebność społeczności muzułmańskiej jest szacowana na około trzystu osób w całym regionie Dolnego Śląska.

Następnie grupa udała się do Dzielnicy Wzajemnego Szacunku Czterech Wyznań, gdzie spotkała się z pomysłodawcami tej inicjatywy – Janem Wittem i Jerzym Kichlerem. Wraz z przedstawicielem parafii rzymskokatolickiej opowiadali oni o ideach przyświecających stworzeniu Dzielnicy, która obecnie obejmuje parafię rzymskokatolicką św. Mikołaja (oo. paulini), parafię ewangelicko-augsburską Opatrzności Bożej, prawosławną parafię katedralną Narodzenia Przenajświętszej Bogurodzicy oraz Gminę Wyznaniową Żydowską. Dzielnica Czterech Wyznań to unikatowy w skali europejskiej obszar, na którym żyją, modlą się i pracują katolicy, protestanci, wyznawcy judaizmu i prawosławni. To przede wszystkim wspólne przedsięwzięcia, imprezy charytatywne, projekty, nabożeństwa i spotkania lokalnej społeczności, która ideę dialogu międzyreligijnego, ekumenizmu wciela w życie.

Joanna Sanetra-Szeliga, Robert Kusek

KOORDYNATORZY POLSKIEJ SIECI EUROŚRÓDZIEMNOMORSKIEJ FUNDACJI
DIALOGU KULTUR IM. ANNY LINDH

FORUM EUROŚRÓDZIEMNOMORSKIEJ FUNDACJI DIALOGU KULTUR IM. ANNY LINDH

4–7 MARCA, BARCELONA

Forum stało się wyjątkową okazją, aby w jednym miejscu spotkało się ponad tysiąc reprezentantów organizacji z obu brzegów Morza Śródziemnego i mogło nawiązać kontakty oraz rozpocząć współpracę. Forum Fundacji nie było zwykłą konferencją, gdyż łączyło w sobie serię wykładów, część seminaryjną, a także stanowiło okazję do prezentacji własnej działalności i doświadczeń w postaci uczestnictwa w programie artystycznym oraz targach międzykulturowych. Uczestnicy mieli możliwość aktywnego udziału w panelach dyskusyjnych, warsztatach, przygotowania własnych sesji, zaprezentowania własnych projektów oraz dokonań artystycznych. Uczestnikami Forum były instytucje publiczne (kulturalne, edukacyjne, polityczne), organizacje pozarządowe, media i władze lokalne

Program składał się z dwóch części, nazwanych *Agorą* i *Mediną*. W pierwszej odbywały się dyskusje plenarne i warsztaty z udziałem ekspertów, poświęcone dokonaniom i wyzwaniom współpracy społecznej i kulturalnej w ramach Unii dla Śródziemnomorza. Szczegółowo poruszano zagadnienia z następujących pól tematycznych: edukacja, nauczanie międzykulturowe, młodzież: *Edukacja na rzecz wspólnego życia w różnorodności* • współpraca kulturalna i artystyczna: *Kreatywność na rzecz dialogu* • tworzenie przestrzeni pokoju i współistnienia: *Przywracając zaufanie, odbudowując mosty* • miasta, migranci oraz różnorodność: *Waloryzując różnorodność, rozumiejąc migrację* • religia, duchowość i wartości: *Dialog międzykulturowy i wspólne wartości*.

Celem *Mediny* była wymiana dobrych praktyk, dzielenie się wiedzą i doświadczeniem oraz budowanie współpracy, nowych projektów i inicjatyw.

Medina została podzielona na następujące części: targi międzykulturowe ze stoiskami organizacji członkowskich Fundacji i stoiskami tematycznymi • spotkania, dyskusje i prezentacje dobrych praktyk i pomysłów na projekty pokazujące pozytywne doświadczenia i wyzwania w pracy na rzecz dialogu • warsztaty organizowane przez uczestników Forum • sesje informacyjne na tematy związane z działalnością międzykulturową • wymiany artystyczne (wystawy, prezentacje audiowizualne i instalacje).

Osobną część Forum stanowiły poranne sesje plenarne, podczas których zaproszeni eksperci poruszali najważniejsze zagadnienia dialogu międzykulturowego w regionie oraz omawiali rolę Fundacji im. Anny Lindh w budowaniu Unii dla Śródziemnomorza.

Polska sieć Fundacji na Forum

W Forum wzięli udział przedstawiciele sześciu polskich organizacji, reprezentujących Akademię Muzyczną w Krakowie, Instytut Filologii Słowiańskiej UJ,

Polski Komitet UNESCO, Fundację Together Polska, Fundację im. Roberta Schumana, Kampanię przeciw Homofobii, a także koordynatorzy polskiej sieci z Międzynarodowego Centrum Kultury i Fundacji Międzynarodowe Centrum Kultury. Ponadto w Forum uczestniczyła Maja Drabczyk, przedstawicielka Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Magdalena Jakubowska z Fundacji Together Polska dzieliła się doświadczeniem na temat nowych narzędzi w nauczaniu różnorodności (seminarium *Intercultural learning in schools and life-long learning*), a także przedstawiła projekt dofinansowany przez Fundację im. Anny Lindh, zatytułowany *Let's film*, realizowany przez jej organizację w Palestynie. Indywidualne prezentacje mieli także: Magdalena Pytak z Uniwersytetu Jagiellońskiego (*Twarze globalizacji*), Ilona Morzoł z Polskiego Komitetu UNESCO (*In the World of Islam*), Małgorzata Sternal z Akademii Muzycznej w Krakowie (*Musical Coexistence*) oraz Maja Selan z Fundacji im. Roberta Schumana (*Peace-Bag for Euro-Med Youth*). W ramach sesji *Kreatywność na rzecz dialogu* Joanna Sanetra-Szeliga przedstawiła prezentację *Web 2.0 na rzecz dialogu międzykulturowego*, a Robert Kusek był głównym sprawozdawcą odbywających się przez wszystkie dni Forum Targów Międzykulturowych. W ramach Targów Międzykulturowych przygotowane zostało stoisko polskiej sieci Fundacji, na którym prezentowane były informacje o polskiej sieci, jej członkach i projektach. W celu przedstawienia polskiej sieci i zachęcenia do współpracy z jej członkami mck przygotowało ulotki promocyjne w językach angielskim, francuskim i arabskim. Swoje stoisko przygotowała także Kampania przeciw Homofobii, reprezentowana w Barcelonie przez Jana Świerszcza.

Forum, w ocenie zarówno organizatorów, jak i uczestników, okazało się sukcesem. Frekwencja znacznie przekroczyła planowaną (początkowo miało być nie więcej niż pięćset osób) i było to pierwsze wydarzenie, które na taką skalę zgromadziło członków Fundacji im. Anny Lindh z obu stron Morza Śródziemnego. Kształt Forum pozwolił nie tylko na bezpośredni kontakt, ale też dało możliwość wymiany doświadczeń oraz stworzenia strategicznego partnerstwa do przyszłych projektów. Poziom merytoryczny sesji plenarnych i warsztatów Agory był bardzo wysoki, a projekty prezentowane w ramach *Mediny* stanowiły przegląd najlepszych praktyk dialogu międzykulturowego w regionie. Niestety, częścią, która nie zrealizowała w pełni swojego zadania, były Targi Międzykulturowe – głównie z powodów organizacyjnych i czasowych (były oddalone od sal, w których odbywały się główne części Forum, i trwały przez cały dzień, co przełożyło się na rozproszoną frekwencję). Największa frekwencja była w dniu otwarcia Targów, kiedy niemal wszyscy uczestnicy Forum odwiedzili stoiska targowe. Stoisko przygotowane przez Polskę było odwiedzane często – duże zaskoczenie i wielką przychylność odwiedzających wzbudziło to fakt, że przygotowane zostały ulotki także w języku arabskim. Bardzo pozytywnie skomentowano tę otwartość na współpracę z państwami arabskojęzycznymi.

Zauważalna była nieobecność reprezentacji Syrii, która z powodów politycznych nie wzięła udziału w wydarzeniu.

Forum miało również bardzo dobrą oprawę medialną, a także okazało się znaczącym wydarzeniem politycznym (towarzyszyło otwarciu Sekretariatu Unii dla Śródziemnomorza), w którym wzięli udział wysocy przedstawiciele rządu Hiszpanii i Katalonii. Koordynatorzy narodowi wzięli też udział w spotkaniu z Radą Gubernatorów i Radą Doradczą – było to pierwsze spotkanie wszystkich szczebli zaangażowanych w funkcjonowanie Fundacji. Mimo że było czysto

kurtuazyjne, daje ono nadzieję na bliższą współpracę między poszczególnymi organami, a także na kontynuację udziału koordynatorów narodowych w posiedzeniach Rady Gubernatorów (do tej pory odbyły się dwa takie spotkania).

Dla Fundacji im. Anny Lindh było to pierwsze tak duże i tak ważne zgromadzenie, podczas którego głos został oddany bezpośrednio członkom sieci narodowych. To ich komentarze, opinie i prezentacje stanowią będą podstawę przygotowania strategii Fundacji na kolejne lata. Następne Forum zaplanowano wstępnie na rok 2012.

Joanna Sanetra-Szeliga, Robert Kusek

KOORDYNATORZY POLSKIEJ SIECI EUROŚRÓDZIEMNOMORSKIEJ FUNDACJI
DIALOGU KULTUR IM. ANNY LINDH

SPOTKANIE POLSKIEJ SIECI EUROŚRÓDZIEMNOMORSKIEJ FUNDACJI DIALOGU KULTUR IM. ANNY LINDH

26–27 PAŹDZIERNIKA

W dorocznym spotkaniu polskiej sieci Fundacji im. Anny Lindh w Krakowie wzięło udział czterdzieści dziewięć osób, w tym licznie reprezentowane były nowe organizacje członkowskie. Spotkanie zostało podzielone na kilka części. Po oficjalnym otwarciu, dokonanym przez zastępcę dyrektora Międzynarodowego Centrum Kultury Annę Gawron oraz koordynatorów polskiej sieci, głos zabrała pełnomocnik ministra spraw zagranicznych ds. Unii dla Śródziemnomorza Anna Raduchowska-Brochwicz, która przedstawiła problematykę współpracy w regionie eurośródziemnomorskim, ze szczególnym uwzględnieniem bieżących problemów pracy UdŚ. Dla wielu spośród uczestników była to pierwsza okazja zapoznania się ze stroną oficjalną współpracy w basenie Morza Śródziemnego. Następnie wystąpił dyrektor wykonawczy Fundacji im. Anny Lindh Andreu Claret, który zaprezentował proponowaną strategię działania Fundacji na lata 2011–2014. Prezentacja rozpoczęła dyskusję nad kształtem funkcjonowania Fundacji i oczekiwaniami polskich członków wobec niej.

Dokument *Strategia i wytyczne działań Fundacji w Fazie III (2011–2014)* powstał na bazie doświadczeń lat minionych oraz wyników Forum Fundacji w Barcelonie i badań w ramach *Raportu o trendach międzykulturowych w regionie eurośródziemnomorskim*.

Sekretariat proponuje, aby prace Fundacji dotyczyły następujących obszarów tematycznych: kultura i kreatywność • edukacja i nauczanie międzykulturowe • miasta i przestrzenie obywatelstwa • media i opinia publiczna.

Realizacja działań miałaby przebiegać w ramach następujących typów inicjatyw: konkurs grantowy • wsparcie sieci narodowych • Forum Fundacji • *Raport o trendach międzykulturowych w regionie eurośródziemnomorskim* • Fundusz Mobilności Młodzieży.

Strategia została przedstawiona Radzie Gubernatorów Fundacji i została poddana konsultacji z koordynatorami sieci narodowych i członkami sieci, która zakończyła się podczas spotkania koordynatorów w grudniu 2010 roku w Brukseli.

W drugiej części spotkania wystąpiły: Tamar Arenson i Leena Baidas, członkinie izraelsko-palestyńskiej organizacji Combatants for Peace, laureata edycji 2009 Eurośródziemnomorskiej Nagrody w dziedzinie Dialogu Międzykulturowego, przyznawanej przez Fundację im. Anny Lindh, oraz Nader Katheeb, dyrektor EcoPeace / Friends of the Earth Middle East – laureat tegorocznej edycji tej nagrody. Zaprezentowali oni swoje działania, problemy, z którymi spotykają się na co dzień, i wyzwania, jakie widzą przed swoimi organizacjami w przyszłości. Uczestnicy spotkania mieli okazję przekonać się, że w skonfliktowanym regionie Bliskiego Wschodu istnieją inicjatywy zmierzające do pokojowego współistnienia zwaśnionych stron, które na poziomie lokalnych społeczności pokazują, że współistnienie Palestyny i Izraela jest możliwe.

Anna Raduchowska-Brochwicz, pełnomocnik ministra spraw zagranicznych ds. Procesu Barcelońskiego – Unii dla Śródziemnomorza, koordynator problematyki UE w Departamencie Afryki i Bliskiego Wschodu, msz

Andreu Claret, dyrektor wykonawczy Fundacji im. Anny Lindh

Przedstawiciele obu organizacji uczestniczyli ponadto w Cafe Cheder w dyskusji zatytułowanej *Tylko łącząc siły, możemy przezwyciężyć krąg przemocy*, prowadzonej przez dr. Konrada Pędziwiatra, koordynatora Peace and Development Studies w Europejskiej Wyższej Szkole im. ks. Józefa Tischnera. Spotkanie, otwarte dla publiczności, przyciągnęło około sześćdziesięciu słuchaczy, którzy wzięli aktywny udział w dyskusji. Debata była częścią programu *Convivencia 2010*, organizowanego wspólnie przez Stowarzyszenie Festiwal Kultury Żydowskiej i Międzynarodowe Centrum Kultury.

Trzecia część spotkania, 26 października, dotyczyła przede wszystkim spraw administracyjnych polskiej sieci. Zaprezentowano dotychczasową pracę koordynatora, w tym zrealizowany w latach 2009–2010 wspólny projekt sieci, nową stronę internetową i materiały promocyjne. Wspomniano także o konkursie grantowym Fundacji im. Anny Lindh, jak również o niedawno opublikowanym raporcie na temat trendów międzykulturowych. Koordynatorzy przedstawili ponadto plan działania do końca 2011 roku – w tym spotkania regionalne, wspólny projekt sieci oraz spotkanie koordynatorów Fundacji im. Anny Lindh w ramach polskiej prezydencji.

W celu ułatwienia pracy polskiej sieci i realizacji wspólnych przedsięwzięć w roku 2010 rozpoczęto procedurę weryfikacji aktywności członków – osiem organizacji, które nie były już zainteresowane współpracą z Fundacją, opuściło szeregi jej członków z końcem października 2010 roku. Obecnie polska sieć liczy osiemdziesiąt dwie organizacje (stan na grudzień 2010 r.).

Nowy projekt sieci

Drugi dzień spotkania, 27 października, był poświęcony rozpoczęciu nowego wspólnego projektu polskiej sieci, jakim jest stworzenie multimedialnych materiałów edukacyjnych na temat dialogu i tolerancji. Celem wspólnych projektów sieci narodowych Fundacji im. Anny Lindh jest aktywizacja i integracja członków sieci we wspólnym działaniu. Projekt polski ma zmierzyć się z tematem różnorodności w Polsce i w świecie oraz przyczynić się do realizacji celów Fundacji im. Anny Lindh, jednym z których jest walka z dyskryminacją i nietolerancją.

Nader Katheeb, dyrektor EcoPeace / Friends of the Earth Middle East, laureat Nagrody w dziedzinie Dialogu Międzykulturowego 2010

W rezultacie projektu powstanie zestaw materiałów edukacyjnych w formie elektronicznej (do dystrybucji na płytach CD oraz do udostępnienia przez Internet), z których część tekstowa będzie w formie gotowej do druku. Wyodrębnione zostały grupy robocze, z których każda podejmie jeden z obszarów tematycznych (obszary tematyczne na podstawie działań Fundacji im. Anny Lindh): 1) różnorodność etniczna i narodowa; 2) różnorodność religijna; 3) różnorodność społeczna. Uczestnicy prac w grupach roboczych dzielą się bezpłatnie swymi doświadczeniami i propozycjami w zakresie nauki tolerancji i dialogu w wybranym obszarze. Nad każdą grupą czuwa specjalista, który następnie zbiera i opracowuje przekazywaną wiedzę w formie przydatnej do celów edukacyjnych. Ponadto poszczególne części materiałów edukacyjnych zostaną wzbogacone o krótkie wprowadzenie opisujące dany problem, przykłady praktyczne, propozycje zajęć oraz krótkie filmiki, prezentacje i wywiady ze specjalistami.

Podczas spotkania sieci praca przebiegała w formie warsztatowej, prowadzonej przez Martę Abramowicz, Weronikę Czyżewską, Michała Futyre i Zofię Sawicką (koordynatorów poszczególnych obszarów tematycznych). Na początku uczestnicy wypełnili krótką ankietę, zbierającą ich doświadczenia w pracy na rzecz dialogu i tolerancji. Następnie wszyscy dyskutowali w parach (przedstawienie doświadczeń opisanych w ankiecie drugiej osobie, pogłębienie tych doświadczeń poprzez rozmowę z drugą osobą oraz uzupełnienie ankiety). Na koniec nastąpiła praca w podgrupach metodą dyskusji moderowanej, dotycząca zgeneralizowania doświadczenia indywidualnego z pierwszej części dnia. Celem było zebranie wskazówek, jakie uczestnicy daliby początkującym edukatorom pracującym w obszarze różnorodności etnicznej / religijnej / społecznej. Zgromadzone informacje będą analizowane przez koordynatorów projektu i jego realizatorów i zostaną włączone w materiały edukacyjne. Planowane zakończenie projektu przewidziano na lato 2011 roku.

Joanna Sanetra-Szeliga, Robert Kusek

KOORDYNATORZY POLSKIEJ SIECI EUROŚRÓDZIEMNOMORSKIEJ FUNDACJI
DIALOGU KULTUR IM. ANNY LINDH

ZARZĄDZANIE MIEJSCAMI WPISANYMI NA LISTĘ ŚWIATOWEGO DZIEDZICTWA UNESCO W POLSCE I W NORWEGII

WWW.HERITAGE.ORG.PL

W 2010 roku prowadzone były prace związane z kolejnym etapem bilateralnego projektu polsko-norweskiego, realizowanego w ramach Funduszu Wymiany Kulturalnej. W zamierzeniu projekt umożliwia wymianę polskich i norweskich doświadczeń przez bezpośrednie kontakty i dyskusje specjalistów w dziedzinie zarządzania dziedzictwem kulturowym, przedstawicieli władz lokalnych i stowarzyszeń działających na tym polu w obu krajach. W perspektywie natomiast powinien zainicjować bezpośrednią współpracę konkretnych zespołów i instytucji, przejawiającą się między innymi w podejmowaniu dalszych dwustronnych projektów z zakresu dziedzictwa kulturowego i naturalnego.

Projekt składa się z dwóch części: • eksperckiej, w której zostały przygotowane i przedstawione podczas konferencji otwierającej opracowania porównawcze, dotyczące wdrażania i funkcjonowania systemów ochrony w obu krajach • praktycznej – w formie konferencji i seminariów połączonych z warsztatami – która posłużyła wymianie informacji i doświadczeń między podmiotami oraz instytucjami bezpośrednio zaangażowanymi w gospodarowanie zabytkowym zasobem wpisanym na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO.

Rezultaty wymiany doświadczeń i dyskusji zostaną opublikowane oraz zaprezentowane w formie wystawy planszowej na zakończenie realizacji projektu, na początku roku 2011.

Ze strony polskiej do udziału w projekcie zaproszenie przyjęli przedstawiciele Krakowa, Wieliczki, Kalwarii Zebrzydowskiej z Lanckoroną, Lipnicy Murowanej i Sękowej. Ze strony norweskiej przedstawiciele Bergen, Røros, Urnes i archipelagu Vega. Partnerem norweskim w projekcie jest Riksantikvaren w Oslo.

Z działań zaplanowanych na rok 2010 zrealizowano seminarium połączone z warsztatami w Norwegii (15–23 VI) oraz konferencję podsumowującą projekt w Krakowie, w siedzibie MCK (27 X). Rozpoczęto również prace nad przygotowaniem raportu końcowego i wystawy planszowej.

W ramach warsztatów w Norwegii polscy uczestnicy projektu odwiedzili wszystkie uczestniczące w nim miejsca wpisane na Listę UNESCO. Warsztaty rozpoczęły się w Bergen; następnie przez fiordy (również figurujące na Liście UNESCO) uczestnicy dotarli do kościoła słupowego w Urnes, stamtąd zaś do niezwykle surowego w swej naturze miasteczka Røros, by całą wyprawę zakończyć w bliskości koła podbiegunowego – na archipelagu Vega. W tym czasie polska grupa miała okazję spotkać się z osobami odpowiedzialnymi za opiekę nad poszczególnymi obiektami, wymienić doświadczenia, spostrzeżenia, ale także dowiedzieć się, jak w praktyce wygląda w Norwegii zarządzanie i ochrona dziedzictwa

światowego i zabytków w ogóle. W ciągu tych blisko dziesięciu dni Polacy nie tylko doświadczyli bogactwa krajobrazu, surowości i piękna natury, ale też, przede wszystkim, poznali wielu ludzi mocno zaangażowanych w działania na rzecz dziedzictwa. Odbijające się codziennie po kilka razy rozmowy, prelekcje i spotkania, również z przedstawicielami władz różnych szczebli, ukazały ciągłość (obowiązująca ustawa o ochronie zabytków pochodzi z 1921 r.), złożoność i skuteczność norweskiego systemu opieki nad dziedzictwem. Na zakończenie seminarium odbyło się na wyspie Vega spotkanie podsumowujące, podczas którego członkowie polskiej grupy komentowali i ustosunkowywali się do sposobów finansowania obiektów, harmonijnej współpracy kapitału prywatnego i państwowego, dużego zaangażowania władz lokalnych i społeczności w promocję i ochronę dziedzictwa, symbiozy człowieka i przyrody, wreszcie silnej pozycji konserwatora. Podkreślono również stałe zaangażowanie państwa w promocję i ochronę dziedzictwa w Norwegii, tworzenie planów zarządzania i zagospodarowania oraz dbałość o ich stałą aktualizację, w co zaangażowane są wszystkie szczeble władzy.

W październiku w Krakowie spotkali się wszyscy polscy i norwescy uczestnicy projektu, aby podzielić się wnioskami i wrażeniami z jego realizacji. Spotkanie miało charakter otwarty, do wysłuchania przygotowanych referatów zaproszono przedstawicieli władz lokalnych, regionalnych, państwowych, opiekunów obiektów zabytkowych, specjalistów w zakresie ochrony, konserwacji i zarządzania. Podczas trwającej cały dzień konferencji głos zabrali przedstawiciele wszystkich miejsc zaangażowanych w realizację przedsięwzięcia. Spotkanie zostało podzielone na trzy części; w pierwszej, mającej charakter wprowadzenia, blisko dwuletnią współpracę podsumowali członkowie Komitetu Sterującego. Przedstawili najpierw cele, jakie stawiano sobie na początku projektu, by następnie ukazać sposoby i formy realizacji, wzajemne relacje, wreszcie to, co wynika ze współpracy na przyszłość, czego się od siebie nawzajem nauczono.

Dwie kolejne części (sesje) to już referaty uczestników projektu, podzielone według następującego klucza: duże miasta – przyszłość wobec przeszłości; miasto górnicze – dziedzictwo przemysłowe; dziedzictwo zakłete w drewnie oraz ochrona krajobrazu kulturowego. Wnioski i obserwacje były różne, ale w każdym wystąpieniu podkreślano, iż największą wartością projektu są sami ludzie, możliwość spotkania z nimi, wymiany wiedzy i doświadczeń, oraz nadzieja, że współpraca będzie kontynuowana.

Ewa Wojtoń

INSTYTUT DZIEDZICTWA EUROPEJSKIEGO

Wsparcie udzielone przez Islandię, Liechtenstein i Norwegię przez dofinansowanie ze środków Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego oraz Norweskiego Mechanizmu Finansowego.

THESAURUS POLONIAE

W 2009 roku Międzynarodowe Centrum Kultury zainicjowało program stypendialny Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego – Thesaurus Poloniae. W 2010 roku odbyły się dwie jego edycje (semestr letni: 1 maja – 31 lipca, semestr zimowy: 1 września – 30 listopada), w których wzięło udział dziesięcioro badaczy reprezentujących osiem państw. Program adresowany jest do naukowców zagranicznych prowadzących badania poświęcone kulturze, historii i wielokulturowemu dziedzictwu Rzeczypospolitej, dawnej i współczesnej, oraz szeroko rozumianej Europie Środkowej. Skierowany jest do osób, które zajmują się zarówno praktycznym wymiarem zarządzania i ochrony dziedzictwa kulturowego, jak i refleksją teoretyczną w zakresie dziedzictwa, historii, socjologii, etnografii czy antropologii.

Thesaurus Poloniae realizowany jest w dwóch kategoriach. Jako Program Senior – dla profesorów i starszych wykładowców akademickich – oraz Program Junior – dla doktorów i doktorantów. MCK, któremu ministerstwo powierzyło prowadzenie programu, zapewnia stypendystom trzymiesięczny pobyt w Krakowie i oferuje możliwość korzystania z zaplecza naukowego, archiwów, bibliotek oraz programów edukacyjnych i badawczych, prowadzonych przez wybrane placówki naukowe i kulturalne.

Letnia edycja zgromadziła trzy osoby: uczestniczących w Programie Senior prof. Oscara E. Swana z Pittsburgha i prof. Csabę G. Kissa z Budapesztu oraz uczestniczącą w Programie Junior dr Viktorię Kellermann z Piliscsaby (Węgry). Podczas zimowej edycji w Krakowie przebywało po raz pierwszy siedmioro stypendystów, którzy – wszyscy – uczestniczyli w Programie Junior; byli to: Mihaela Carpea z Bukaresztu, Tomáš Koptak z Trnavy, Margarita Korzo z Moskwy, Kyrill Kunakhovich z Princeton, Maud Guichard Marneur z Paryża, Leonardo Masi z Florencji oraz Piruz Mnatsakanyan z Erywania.

Różnorodność projektów i efekty prac, które były realizowane przez stypendystów w 2010 roku, po raz kolejny pokazały rosnące zainteresowanie problematyką polską w humanistyce światowej. Coraz więcej zgłoszeń do kolejnych edycji programu daje nadzieję, że ta tendencja utrzyma się także w kolejnych latach.

Wszystko to potwierdza potrzebę prowadzenia i rozwijania podobnych inicjatyw w przyszłości. W 2011 roku MCK planuje przeprowadzenie kolejnych dwóch edycji programu Thesaurus Poloniae. Informacje na temat warunków ubiegania się o stypendium znajdują się na stronie www.mck.krakow.pl.

Michał Wiśniewski

INSTYTUT DZIEDZICTWA EUROPEJSKIEGO

Stypendyści drugiej edycji programu (od lewej): prof. Oscar E. Swan, dr Viktória Kellermann i prof. Csaba G. Kiss

Od lewej: Michał Wiśniewski, koordynator programu, oraz stypendyści trzeciej edycji programu: Piruz Mnatsakanyan, Leonardo Masi, Margarita Korzo, Kyrill Kunakhovich, Mihaela Carpea, Tomáš Koptak, Maud Guichard Marneur

PUBLIKACJE
BIBLIOTEKA
CZYTELNIA

Dom miłośnika sztuki
Kultura artystyczna Czech i Moraw
1870–1930

296 stron, 193 fotografie,
 format: 27,5 × 24 cm,
 wersja polsko-angielska,
 oprawa twarda,
 ISBN 978-83-89273-72-7

Na przełomie XIX i XX wieku w Czechach i na Morawach działali wielcy mecenasi i koneserzy sztuki. Dzięki ich pasji zostały stworzone niezwykle cenne kolekcje, będące obecnie w rękach prywatnych lub wchodzące w skład zbiorów muzeów czeskich. W katalogu można podziwiać m.in. obrazy i rysunki Alfonsa Muchy, Františka Kupki, Josefa Váchala, Emila Filli; secesyjne szkło i rzeźbę; kubistyczne meble Pavla Janáka; słynne thonetki – gięte krzesła, fotele, kanapy; modele i rysunki architektoniczne Dušana Jurkoviča, Josefa Hoffmanna, Lubomíra Šlapety. Pięknym ilustracjom towarzyszą teksty specjalistów – Davida Vody, Pavla Zatloukala i Aloisa Woldana – poświęcone kulturze i sztuce tamtego okresu.

Grupa Bloomsbury
Brytyjska bohema kręgu Virginii
Woolf

188 stron, 95 fotografii,
 format: 27,5 × 24 cm,
 wersja polsko-angielska,
 oprawa twarda,
 ISBN 978-83-89273-76-5

Album stanowi kompendium wiedzy na temat Grupy Bloomsbury, działającej w pierwszej połowie XX wieku, a także sylwetek jej twórców. Skandalizującą grupę o nieformalnym charakterze tworzyli artyści, pisarze, intelektualiści skupieni wokół Virginii Woolf i jej siostry Vanessa Bell. Chociaż zapamiętano ich głównie jako ludzi ekstrawaganckich, jawnie odrzucających normy i struktury epoki wiktoriańskiej, to ich twórczość wywarła ogromny wpływ na współczesną angielską oraz światową sztukę i literaturę. Pięknie ilustrowany katalog zawiera reprodukcje obrazów, drzeworytów, litografii tak znanych artystów jak Vanessa Bell, Duncan Grant, Roger Fry i Dora Carrington, a także zdjęcia zaprojektowanych przez nich mebli i książek wydanych przez słynną oficynę Virginii Woolf i jej męża – Hogarth Press. Całość dopełniają teksty najwybitniejszych znawców tematyki – Tony'ego Bradshawa, Frances Spalding, Sary MacDougall i Krystyny Stamirowskiej.

Jan Patočka

Kim są Czesi?

wydanie drugie, 96 stron,

format: 20,5×14,5 cm,

wersja polska,

oprawa miękka,

ISBN 978-83-89273-73-4

Książka jest esejem czeskiego filozofa Jana Patočki, który napisał go w latach siedemdziesiątych, kiedy wszelka publiczna dyskusja na temat tożsamości narodu, jego przeszłości i teraźniejszości była w Czechosłowacji niemożliwa. W wątku przewodnim publikacja stanowi repetytorium z czeskiej historii, którego celem jest zarysowanie głównych tendencji rozwojowych narodu i państwa oraz formujących je idei, a także ukazanie problematyki czeskiej tożsamości narodowej i świadomości politycznej ukształtowanej w procesie historycznym.

„Herito”, nr 1

Temat numeru: Symbole i kalki

www.herito.pl

186 stron,

format: 29×23,5 cm,

wersja polsko-angielska,

oprawa miękka,

ISSN 2082-310X

„Herito” – kwartalnik ukazujący się w wersji polsko-angielskiej – to nowa inicjatywa Międzynarodowego Centrum Kultury. W zamierzeniu stać ma się jedynym w swoim rodzaju forum dyskusji o dziedzictwie, kulturze, współczesności i przyszłości. To pismo koncentrujące się wokół zagadnień miejsca i związanej z nim refleksji, przestrzeni i jej znaczeń, geografii wyobraźni i pamięci. Pretekstem do rozważań jest Europa Środkowa, której doświadczenie i kulturowe dylematy są tyleż specyficzne, ile trafiające w sedno współczesnej debaty.

W części tematycznej autorzy „przewietrzają” wyobrażenia związane z ideologiami i mitami narodowymi; porównują rozmaite odzwierciedlenia mitów narodowych w sztuce, architekturze i krajobrazie.

Praca zbiorowa, Robert Palmer,

Jacek Purchla (red.)

Kultura a rozwój 20 lat po upadku komunizmu w Europie

208 stron,

format: 20×22 cm,

wersja polsko-angielska,

oprawa miękka ze skrzydełkami,

ISBN 978-83-89273-74-1

Rok 2009 stał pod znakiem obchodów dwudziestej rocznicy upadku komunizmu w Europie Środkowej i Wschodniej. Od tego czasu sektor kultury przeszedł wiele zmian i musiał odpowiedzieć na nowe wyzwania nie tylko w krajach postkomunistycznych. Jak więc zmieniło się oblicze kultury europejskiej od upadku komunizmu? Jak te zmiany wpłynęły na system zarządzania kulturą, politykę kulturalną czy wreszcie na samą działalność w tym sektorze? Jakie były i są trendy, wyzwania i rozwiązania w politykach kulturalnych państw europejskich przez ostatnie dwadzieścia lat? Nad tymi kwestiami debatowało ponad pięćdziesięciu ekspertów z całej Europy, zaproszonych do Krakowa przez Międzynarodowe Centrum Kultury i Radę Europy na pierwszą konferencję z cyklu CultureWatchEurope, która trwała od 4 do 6 czerwca 2009 roku, a więc rozpoczęła się dokładnie w dwudziestą rocznicę pokojowego zwycięstwa polskiej „Solidarności”. Niniejsza publikacja podsumowuje tę debatę.

Praca zbiorowa, Robert Kusek,

Joanna Sanetra-Szeliga (red.)

W stronę nowej wielokulturowości

256 stron,

format: 20×22 cm,

wersja polsko-angielska,

oprawa miękka ze skrzydełkami,

ISBN 978-83-89273-75-8

Ta książka to portret współczesnej Rzeczypospolitej widzianej z perspektywy dzisiejszych „innych”. Opowieść o tych, których (nie)obecność warunkuje istnienie dialogu międzykulturowego w naszym kraju. Publikacja zaprasza czytelników do dyskusji o tym, co znaczy być osobą otwartą na wielokulturowość, co znaczy być współczesnym Polakiem. Na publikację składają się teksty autorów takich jak: Selim Chazbijewicz, Jerzy Jedlicki, Anna Frątczak, Dorota Sieroń-Galusek, Czesław Robotycki, Joanna Talewicz-Kwiatkowska, Stanisław Obirek, Tomasz Stefaniuk, Leszek Szaruga, Grzegorz Bińczycki.

Praca zbiorowa,
Jan K. Ostrowski (red.)
Kościoły i klasztory
rzymskokatolickie dawnego
województwa ruskiego, część I,
tom 18

640 stron, 509 fotografii,
 format: 25×17,5 cm,
 wersja polska,
 oprawa twarda,
 ISBN 978-83-89273-79-6

Publikacja zawiera monografie kościołów, klasztorów i kaplic rzymskokatolickich w miejscowościach Barysz, Bohorodczyna, Chocimierz, Czernelica, Delawa, Dżurkow, Horodenka, Huta Nowa, Kamionki Wielkie, Koropiec, Korościatyna, Kowalówka, Michalecz, Nowostawce, Obertyna, Porchowa, Potok Żółty, Pużniki, Słobódka Dżuryńska, Soroki, Szwejkowo, Śniatyń, Trybuchowce, Uść Zielony, Werbka, Woronów, Żuków.

Praca zbiorowa,
Maria Kałamajska-Saeed (red.)
Kościoły i klasztory
rzymskokatolickie dawnego
województwa wileńskiego, część III,
tom 3

568 stron, 547 fotografii,
 format: 25×17,5 cm,
 wersja polska,
 oprawa twarda,
 ISBN 978-83-89273-77-2

Publikacja zawiera monografie kościołów położonych w zachodniej części historycznego powiatu lidzkiego: parafialnych w Dylewie, Iszczołnie, Pielasie, Starych Wasiliszkach, Woronowie i Żołudku, poddominikańskiego w Starych Wasiliszkach, Karmelitów Trzewiczkowych w Żołudku, oraz kaplic: cmentarnej w Stankiewiczach i dworskiej w Krasuli.

BIBLIOTEKA MCK I CZYTEL尼亚 ROLANDA BERGERA

Zgodnie z profilem działalności naukowej i edukacyjnej mck specjalistyczna biblioteka gromadzi wydawnictwa dotyczące zagadnień szeroko pojętego dziedzictwa i kultury. Znajdują się wśród nich czasopisma artystyczne, katalogi wystaw, publikacje (w tym monografie) z zakresu urbanistyki i architektury, zarządzania dziedzictwem, sztuki, etnografii i tradycji regionów Europy, ochrony mniejszości itp., jak również publikacje obcojęzyczne o Polsce i Europie. Znaczną część księgozbioru stanowią czasopisma oraz kolekcja galicjanów. Wiele zgromadzonych książek, fachowych czasopism czy niepublikowanych opracowań to pozycje unikatowe, będące niejednokrotnie jedyne egzemplarzami w Polsce. W roku 2010 biblioteka wzbogaciła się o 2967 dzieł pozyskanych w drodze zakupów, darowizn i wymiany, wskutek czego całkowita liczba woluminów w księgozbiorze wzrosła do 23 714. W bibliotece mck znajdują się m.in. księgozbiory Pracowni Konserwacji Zabytków (5040 jedn. inw.), dr. Mariana Korneckiego (1682 jedn. inw.), częściowy księgozbiór prof. Jacka Woźniakowskiego (784 jedn. inw.), znaczna część księgozbioru prof. Lecha Kalinowskiego (632 jedn. inw.) oraz judaika ze zbiorów dr Izabelli Rejduch-Samkowej (94 jedn. inw.). Ze środków Roland Berger Strategy Consultants zakupiono nowoczesny sprzęt multimedialny i dostęp do czterech zagranicznych baz danych – Ebrary, Humanities E-Book, JSTOR oraz Central and East European Online Library – z których korzystać można od listopada 2007 roku.

Ebrary to jedna z największych internetowych platform informacyjnych, zbiór ponad 120 000 książek, map, czasopism, raportów, partytur i innych pozycji od ponad 260 wydawców, tworzony od roku 1999 w Palo Alto w Kalifornii (USA). W bibliotece mck do 18 XI 2010 dostępne były dwie z dziewięciu kolekcji tematycznych, tj. History and Humanities oraz Social and Behavioral Sciences, które zawierają łącznie ponad 14 000 publikacji.

Humanities E-Book to zdigitalizowana kolekcja około 3000 pełnotekstowych publikacji z dziedziny nauk humanistycznych, szczególnie historii, nauk społecznych (w tym historii nauki i techniki) oraz filozofii i nauk politycznych. Baza tworzona jest przez American Council of Learned Societies (ACLS) we współpracy z 12 towarzystwami naukowymi, ponad 90 wydawnictwami oraz bibliotekarzami z University of Michigan Scholarly Publishing Office. Zawiera książki zarówno drukowane tradycyjnie, jak i publikowane w wersji elektronicznej. Baza uruchomiona została we wrześniu 2002 roku i rocznie powiększa się o blisko 500 nowych tytułów.

JSTOR (JOURNAL STORAGE) – The Scholarly Journal Archives oferuje niemal 4 miliony pełnotekstowych artykułów z ponad 1000 czasopism naukowych reprezentujących około 50 dziedzin, m.in. historię, sztukę, historię sztuki, archeologię, judaistykę, nauki polityczne i społeczne oraz ekonomię. Korzystanie z bazy umożliwia także wydruk wybranego artykułu wraz z materiałem ilustracyjnym (w Bibliotece mck dostępne są trzy multidyscyplinarne

kolekcje Arts & Sciences I, II i III, zawierające pełne teksty artykułów z 400 czasopism naukowych).

Central and East European Online Library oferuje dostęp do pełnotekstowych artykułów z ok. 540 czasopism z zakresu nauk humanistycznych i społecznych, odnoszących się do zagadnień Europy Środkowej, Wschodniej i Południowo-Wschodniej.

W bibliotece MCK można również korzystać z baz na płytach CD-ROM: Allgemeines Künstlerlexikon, Belser Lexikon der Kunst- und Stilgeschichte i Encyclopaedia Britannica 2007.

Zbiory biblioteki MCK są katalogowane w systemie VTLS/Virtua, we współpracy z Narodowym Uniwersalnym Katalogiem Centralnym (NUKAT). Z księgozbioru można korzystać w czytelnicy, która dysponuje 10 stanowiskami pracy wraz ze stanowiskami komputerowymi. Sprawne wyszukiwanie publikacji umożliwi katalog elektroniczny (<http://katalog.mck.kzb.krakow.pl>), znajdujący się we wspólnej bazie krakowskich bibliotek naukowych (KRAK8: AMUZ., UR, ASP, AWF, PAU/PAN, PWST, ISiEZ PAN i MCK).

Anna Strzebońska

BIBLIOTEKA MIĘDZYNARODOWEGO CENTRUM KULTURY

ANEKS

RADA PROGRAMOWA MIĘDZYNARODOWEGO CENTRUM KULTURY

KADENCJA 2010–2013

Andrzej Rottermund – przewodniczący

Andrzej Chwalba

Wojciech Czech

Paweł Jaskanis

Adolf Juzwenko

Jerzy Mikułowski-Pomorski

Maria Poprzęcka

Mykoła Riabczuk

Janusz Sepioł

Monika Smoleń

Andrzej Tomaszewski

Robert Traba

Magdaléna Vášáryová

Andrzej Wajda

Jerzy Wyrozumski

Rada Programowa mck, dyrekcja mck oraz stypendyści drugiej edycji programu Thesaurus Poloniae na tarasie widokowym mck

STRUKTURA ORGANIZACYJNA MIĘDZYNARODOWEGO CENTRUM KULTURY

DYREKCJA

Dyrektor

Jacek Purchla

Zastępca Dyrektora ds. Organizacyjnych

Anna Gawron

Zastępca Dyrektora ds. Administracyjnych

Ryszard Błachut

Główna Księgowa

Maria Biel

ZESPÓŁ

Instytut Dziedzictwa Europejskiego

Krzysztof Broński, Łukasz Galusek, Żanna Komar (od 1 IX),
Beata Nykiel, Magdalena Petryna (od 1 V), Michał Wiśniewski,
Ewa Wojtoń Biblioteka: Katarzyna Kasprzyk, Anna Strzebońska,
Teresa Stupnicka-Kępińska

Ośrodek Wystaw i Wydawnictw

Regina Pytlik (Kierownik)

Agnieszka Antos, Marzena Daszewska, Anna Kępińska, Monika Rydiger,
Anna Sawłowicz, Anna Śliwa, Natalia Żak

Ośrodek Edukacji – Akademia Dziedzictwa

Barbara Szyper (Kierownik)

Anna Depowska, Magdalena Jarosik

Ośrodek Strategii i Komunikacji

Agata Wąsowska-Pawlik (Kierownik)

Edyta Gajewska, Karolina Grabarczyk-Chocholek, Zoltán Gyalókey,
Joanna Hojda-Pepaś, Miranda Jędrzejowska, Helena Postawka,
Joanna Sanetra-Szeliga, Magdalena Wrońska-Sudoł
Ewa Czarnecka, Ewa Nosal (Pracownia Dokumentacji)

Biuro Organizacyjne

Barbara Bańka (Kierownik)

Barbara Kołacz, Magdalena Link-Lenczowska, Jolanta Szymanek (Archiwum),

Anna Zakrzewska

Stanowisko ds. Public Relations

Katarzyna Jagodzińska

Biuro Administracji

Piotr Bąk (Kierownik)

Zbigniew Bednarz, Elżbieta Hajdas, Roman Kawalec, Daniel Krawczyk,

Antoni Michalik, Janusz Ogonowski (Koordynator ds. Zespołu

Konferencyjnego), Grażyna Sanak, Sylwia Żmuda-Żelazny

Biuro Finansowo-Księgowe

Barbara Sendor

Stanowisko ds. Zamówień Publicznych

Alina Drozd

Radcy Prawni

Andrzej Kulczycki, Andrzej Matlak

PARTNERZY, MECENASI I SPONSORZY MIĘDZYNARODOWEGO CENTRUM KULTURY

STYCZEŃ – GRUDZIEŃ 2010

Ambasada Republiki Czeskiej	Hotel Polski Pod Białym Orłem
Ambasada RP w Bukareszcie	IKEA Kraków
AMS	Indian National Trust for Art and
Bagelmama	Cultural Heritage (INTACH)
Benjamin Moore Paints	Institut für den Donauraum und
Berrylife	Mitteleuropa, Wiedeń
Bielenda	Instytut Pedagogiki Uniwersytetu
Biuro Informacyjne Parlamentu	Jagiellońskiego
Europejskiego w Warszawie	Instytut Polski w Bukareszcie
The Bloomsbury Workshop, Londyn	Instytut Polski w Sankt Petersburgu
Boogie Café Resto Bar	Klasztor oo. Bernardynów
BP Europa SE	w Kalwarii Zebrzydowskiej
British Polish Chamber of Commerce	Konsulat Generalny Stanów
BuchsteinerArtManagement,	Zjednoczonych w Krakowie
Tybinga	Liga Polskich Miast i Miejsc UNESCO
Canson Polska	Lynka
Carpathian Travel Center, Sibiu	Maestria Klinika Estetyczna
Coca-Cola Poland	Magistrat Miasta Sibiu
Czeskie Centrum	Małopolska Szkoła Administracji
EMPIK	Publicznej Uniwersytetu
EUIJ (The EU Institute in Japan,	Ekonomicznego w Krakowie
Tokyo Consortium)	Michalscy Cukiernia
Eurośródziemnomorska Fundacja	MINI Dobrzański
Dialogu Kultur im. Anny Lindh	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa
Five o'Clock	Narodowego RP
Forum Polsko-Czeskie	Ministerstwo Kultury Republiki
Fotografia Cyfrowa Henryk	Czeskiej
Ostrowski	Ministerstwo Spraw Zagranicznych RP
Fotografia Paweł Wodnicki	Ministrowie Kultury Krajów Grupy
Fundacja „Krzyżowa” dla	Wyszegradzkiej
Porozumienia Europejskiego	Monuments Board, National Office
Fundacja Międzynarodowe Centrum	of Cultural Heritage of the Slovak
Kultury	Republic, Bratysława
Fundacja Sztuk Wizualnych	More than a Cookie
Galeria Kazimierz	Mufinka Cafe
Gmina Lanckorona	Muzeum Sztuki w Ołomuńcu
Gmina Miejska Kraków	National Office of Cultural Heritage,
Goethe-Institut Kraków	Budapeszt

The New Yorker	The Rhythm Road
Norges Verdensarv	Stowarzyszenie Festiwal Kultury Żydowskiej w Krakowie
OHL Żs	Szkoła Wizażu i Stylizacji
Ośrodek „Pogranicze – sztuk, kultur, narodów” w Sejnach	Artystyczna Alternatywa
Parafia Ewangelicko-Augsburska w Świdnicy	Teatr Nowy w Krakowie
Parafia Rzymskokatolicka w Lipnicy Murowanej	Towarzystwo Polsko-Rumuńskie w Krakowie
Parafia Rzymskokatolicka w Sękowej	TriBeCa Coffee
Pod Chochołami. Cafe & Catering	UNESCO
Premium Events, Łoziska	Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego
Przewodniczący Parlamentu Europejskiego Jerzy Buzek	Urząd Miasta Krakowa
Restauracja Ceska Chodba	Warsztaty Sztuki Fotografii
Restauracja Ukraiński Smak	Wine Garage
Riksantikvaren, Dyrekcja Ochrony Dziedzictwa Kulturowego, Oslo	Włoski Instytut Kultury w Krakowie
Rumuński Instytut Kultury, Bukareszt	Wydawnictwo Czarne
	Wydawnictwo Demart
	Wydawnictwo Egmont
	Wydawnictwo Znak

Patroni medialni

AMS	„The Krakow Post”
„Architektura-Murator”	Magiczny Kraków
cracow-life.com / e-krakow.com	Polski portal kultury O.pl
Czasdzieci.pl	Radio Kraków Małopolska
„Dobre Wnętrze”	„Sztuka.pl”
„Dziennik Polski”	TVM
Fotopolis.pl	TVP Kraków
„Gazeta Wyborcza”	„The Warsaw Voice”
„Karnet”	

STATUT MIĘDZYNARODOWEGO CENTRUM KULTURY

ZAŁĄCZNIK DO ZARZĄDZENIA MINISTRA KULTURY I DZIEDZICTWA NARODOWEGO Z DNIA 6 WRZEŚNIA 2007

ROZDZIAŁ I • POSTANOWIENIA OGÓLNE

- § 1** Międzynarodowe Centrum Kultury, zwane dalej „Centrum”, jest państwową instytucją kultury działającą w szczególności na podstawie:
- 1) ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (DzU. z 2002 r., nr 13, poz. 123, z późn. zm.*, zwanej dalej „ustawą”;
 - 2) zarządzenia nr 11 Ministra Kultury i Sztuki z dnia 10 maja 1991 r. w sprawie utworzenia Międzynarodowego Centrum Kultury w Krakowie, zmienionego zarządzeniem nr 18 z dnia 6 lipca 1992 r. oraz zarządzeniem nr 27 Ministra Kultury i Sztuki z dnia 18 maja 1995 r.;
 - 3) niniejszego statutu.
- § 2**
1. Siedzibą Centrum jest miasto Kraków.
 2. Terenem działania Centrum jest terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i zagranica.
- § 3** Centrum podlega ministrowi właściwemu do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, zwanemu dalej „Ministrem”.

ROZDZIAŁ II • CELE I ZADANIA

- § 4** Centrum jest instytucją kultury o charakterze naukowo-badawczym, edukacyjnym i informacyjnym.
- § 5** Celem działania Centrum jest wspieranie współpracy oraz integracji kulturalnej Europy i ochrony jej dziedzictwa kulturowego poprzez:
- 1) prowadzenie badań i studiów nad dziedzictwem europejskim ze szczególnym uwzględnieniem:
 - a) przestrzeni kulturowej Europy Środkowej i Wschodniej,
 - b) zjawiska wielokulturowości i przenikania kultur,
 - c) polskiego dziedzictwa kulturowego za granicą,
 - d) zarządzania dziedzictwem;

* Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w DzU. z 2002 r., nr 41, poz. 364, z 2003 r., nr 96, poz. 874, nr 162, poz. 1568 i nr 213, poz. 2081, z 2004 r., nr 11, poz. 96 i nr 261, poz. 2598, z 2005 r., nr 131, poz. 1091, nr 132, poz. 1111, oraz z 2006 r., nr 227, poz. 1658.

- 2) edukację na rzecz Europy, prowadzoną w ramach tematyki obejmującej zakres działalności Centrum;
- 3) działalność promocyjną i informacyjną dotyczącą wszelkich dziedzin kultury europejskiej.

§ 6 Do zadań Centrum należą w szczególności:

- 1) organizowanie i udział w badaniach naukowych w zakresie dziedzictwa kulturowego oraz propagowanie ich wyników;
- 2) inspirowanie współpracy instytucji o charakterze naukowym i kulturalnym w zakresie ochrony i promocji dziedzictwa kulturowego Polski i Europy;
- 3) organizowanie wystaw w galerii własnej i innych miejscach w kraju i za granicą;
- 4) organizowanie i realizowanie programów edukacyjnych, a zwłaszcza Akademii Dziedzictwa;
- 5) działalność wydawnicza i prowadzenie specjalistycznej biblioteki;
- 6) zbieranie, dokumentowanie i upowszechnianie informacji dotyczących dziedzictwa kulturowego Polski i Europy.

ROZDZIAŁ III • ZARZĄDZANIE I ORGANIZACJA

-
- § 7**
1. Działalnością Centrum kieruje dyrektor powoływany i odwoływany przez Ministra.
 2. Zastępców dyrektora powołuje i odwołuje dyrektor.

-
- § 8** Do obowiązków dyrektora Centrum należy w szczególności:
- 1) kierowanie pracami Centrum oraz nadzór nad majątkiem przekazanym mu w zarząd;
 - 2) decydowanie o celowości wydatków i zarządzanie wypłat w ramach zatwierdzonego budżetu;
 - 3) decydowanie o przyjmowaniu zapisów i darowizn oraz przyjmowaniu i przekazywaniu depozytów;
 - 4) zawieranie umów o pracę, umów zlecenia i umów o dzieło oraz decydowanie w sprawach osobowych;
 - 5) reprezentowanie Centrum na zewnątrz.

-
- § 9**
1. W skład Centrum wchodzi następujące komórki organizacyjne:
 - 1) Biuro Organizacyjne;
 - 2) Biuro Administracji;
 - 3) Biuro Finansowo-Księgowe;
 - 4) Instytut Dziedzictwa Europejskiego;
 - 5) Ośrodek Wystaw i Wydawnictw;
 - 6) Ośrodek Edukacji – Akademia Dziedzictwa;
 - 7) Ośrodek Strategii i Komunikacji.
 2. Dyrektor Centrum może tworzyć, łączyć, dzielić i likwidować komórki organizacyjne Centrum.

- § 10**
1. Organizację wewnętrzną Centrum, w tym szczegółowy zakres działania komórek organizacyjnych oraz podział kompetencji między dyrektorem Centrum i zastępcami dyrektora, określa regulamin organizacyjny nadany przez dyrektora Centrum, z zastrzeżeniem art. 13 ust. 3 ustawy.
 2. Zmiany regulaminu organizacyjnego dokonywane są w trybie określonym w ust. 1.

ROZDZIAŁ IV • RADA PROGRAMOWA

- § 11**
1. W Centrum działa Rada Programowa, zwana dalej „Radą”, jako organ doradczy i opiniodawczy dyrektora Centrum.
 2. W skład Rady wchodzi od 10 do 15 członków (w tym delegowany przez ministra jego przedstawiciel), powoływanych i odwoływanych przez dyrektora Centrum spośród:
 - 1) autorytetów w zakresie sztuki, dziedzictwa kulturowego i jego ochrony;
 - 2) krytyków sztuki, historyków sztuki i mecenasów kultury.

- § 12**
1. Kadencja Rady trwa trzy lata.
 2. Do zadań Rady należy opiniowanie i wnioskowanie w sprawach związanych z całokształtem działalności Centrum.
 3. Pracami Rady kieruje przewodniczący wybrany przez członków Rady.
 4. Przewodniczący zwołuje posiedzenia Rady przynajmniej raz w roku.
 5. Rada działa na podstawie uchwalonego przez siebie regulaminu.
 6. Obsługę Rady prowadzi przedstawiciel Centrum wskazany przez dyrektora.

ROZDZIAŁ V • MAJĄTEK I FINANSE

- § 13**
1. Centrum prowadzi gospodarkę finansową na zasadach określonych w ustawie z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej.
 2. Działalność Centrum finansowana jest z dotacji budżetowych, z dochodów własnych uzyskiwanych z działalności statutowej, dobrowolnych wpłat, zapisów osób prawnych i fizycznych, a także z innych źródeł.
 3. Podstawą gospodarki finansowej Centrum jest roczny plan finansowy ustalony przez dyrektora.
 4. Dyrektor Centrum zapewnia terminowe sporządzenie rocznego sprawozdania finansowego, obligatoryjnie jego zbadanie przez biegłego rewidenta i przedłożenie go do zatwierdzenia Ministrowi.

- §14
1. Do składania w imieniu Centrum oświadczeń w zakresie praw i obowiązków majątkowych konieczne jest współdziałanie dwóch upoważnionych osób.
 2. Osobami upoważnionymi są: dyrektor Centrum, zastępca dyrektora, główny księgowy oraz upoważnieni pisemnie przez dyrektora Centrum pełnomocnicy.
 3. Dyrektor może upoważnić określone osoby do dokonywania innych niż wymienione w ust. 1 czynności prawnych w imieniu Centrum, określając każdorazowo zakres pełnomocnictwa.

- §15
1. W celu finansowania działalności określonej w § 5 i 6 Centrum może prowadzić, jako dodatkową, działalność gospodarczą według zasad określonych w obowiązujących przepisach, o ile działalność ta nie spowoduje ograniczenia przedmiotu działalności Centrum, określonego w § 5 i 6.
 2. Dochód z działalności gospodarczej Centrum może być wykorzystywany wyłącznie w celu finansowania działalności określonej w § 5 i 6.

ROZDZIAŁ VI • POSTANOWIENIA KOŃCOWE

- §16
1. Centrum podlega wpisowi do rejestru prowadzonego przez Ministra.
 2. Centrum rozpoczyna działalność i uzyskuje osobowość prawną z chwilą wpisania do rejestru.

- §17
- Zmiany w statucie mogą być dokonywane w trybie określonym dla jego nadania.

© Copyright by Międzynarodowe Centrum Kultury, Kraków 2011

REDAKTOR

Jacek Purchla

OPRACOWANIE EDYTORSKIE

Łukasz Galusek

OPRACOWANIE TEKSTÓW

Barbara Górka

OPRACOWANIE TYPOGRAFICZNE I PROJEKT OKŁADKI

Kuba Sowiński (Biuro Szeryfy)

KOREKTA

Anastazja Oleśkiewicz

SKŁAD

Paweł Żeleznikowicz (Kobugi)

AUTORZY ZDJĘĆ

Andrzej Janikowski, Wojciech Kubiena, Robert Kusek, Anna Lewandowska,
Stanisław Markowski, Paweł Mazur, Beata Nykiel, Jacek Purchla,
Joanna Sanetra-Szeliga, Barbara Szyper, Ewa Święcka, Paweł Wodnicki,
Ewa Wojtoń

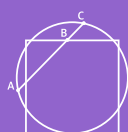
DRUK I OPRAWA

Drukarnia Skleniarz
Kraków, ul. Lea 118

WYDAWCA

Międzynarodowe Centrum Kultury
31-008 Kraków, Rynek Główny 25
tel.: 12 42 42 811
faks: 12 42 18 571, 42 17 844
e-mail: sekretariat@mck.krakow.pl
www.mck.krakow.pl

MIĘDZYNARODOWE
CENTRUM
KULTURY

Rynek Główny 25
31-008 Kraków
www.mck.krakow.pl